

ONS ZEELAND

PANORAMA

21 JULI 1938 — No. 29

LOSSE NUMMERS 15 CENT

HET SPROOKJESBOSCH

LEES HET ARTIKEL: DE ONDERGANG VAN DE SPAANSCH E ARMADA

De buit der ivoorjagers van Afrika en Britsch-Indië wordt vier maal per jaar te Londen gereïld. Nadat de enorme slagstanden op speciale weegschalen zijn gewogen, worden ze gestempeld en ingeboekt.

De grootste ivoormarkt ter wereld

**Een eeuwenoud
bedrijf in de
Londensche
dokken**

Door de gloeiend-heete Afrikaansche rimboe en de broeierige oerwouden van Britsch-Indië trekken op avontuur beluste ivoorjagers, gewapend met geweer en mes en bovendien voorzien van 'n zwaren geldbuidel. Vier maal per jaar wordt in een der Londensche dokken de grootste ivoormarkt ter wereld gehouden en ieder jaar moeten twaalfhonderd olifanten hun prachtige slagstanden afstaan voor deze merkwaardige markt. Toch worden maar weinig slagstanden aangevoerd van versch. geschoten beesten; de meeste tanden komen van olifanten, die een natuurlijke dood gestorven zijn en wier kaal gevreten geraamten men vindt in de ontoegankelijke wouden. De grootste leveranciers van ivoor echter zijn de inboorlingen van Afrika; de negerstammen, die van geslacht op geslacht geheime voorraden bezitten, waarvan de bergplaatsen slechts aan enkele ingewijden bekend zijn. Zoodra de ivoorprijs omhoog loopt, zijn deze negers er aanstonds bij en dan tooveren zij de prachtigste collecties te voorschijn! In veel gevallen heeft de ivoorjager meer nut van zijn geldbuidel dan van geweer of mes! Onze unieke fotoserie brengt de bedrijvigheid in deze Londensche markt-hal op sprekende wijze in beeld.

*Behalve de slagstanden worden van tijd tot tijd tijdens de Londensche ivoormarkt ook de pooten der olifanten verhandeld. Vooral de mode-industrie weet deze „elegante roetjes” te verwerken! Zoo b.v. voor handtusschen, beursjes etc.

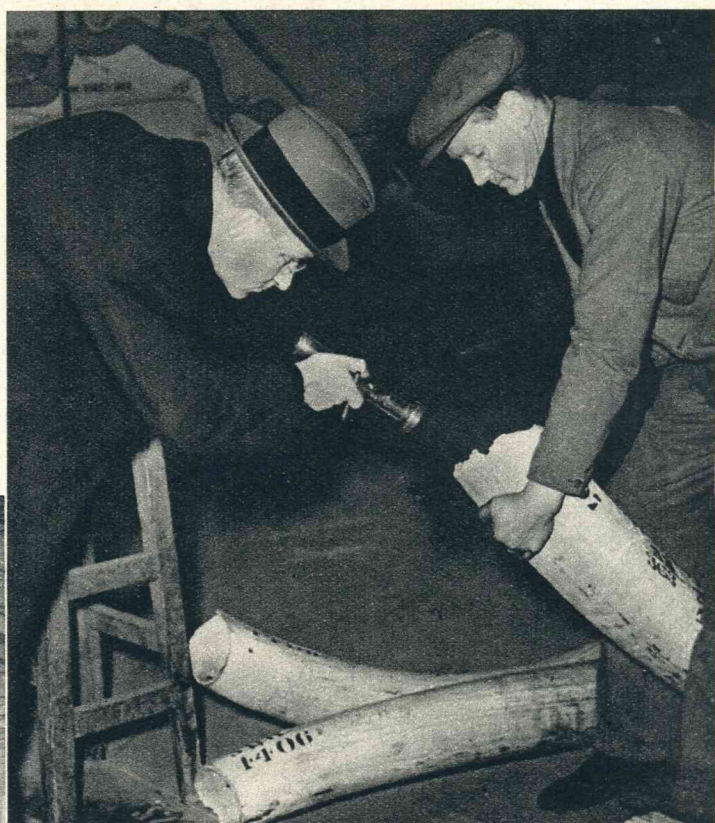
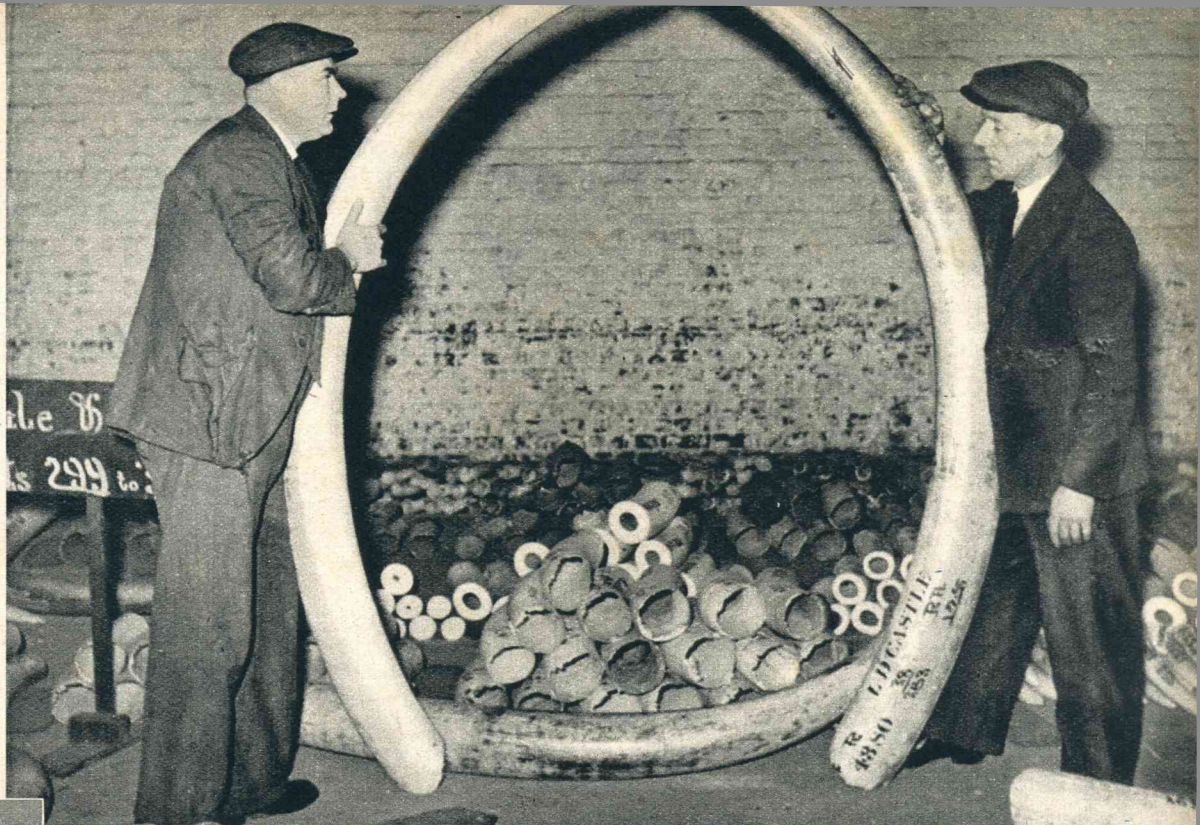
De kostbare slag-
tanden, die per hon-
derd pond $\pm$ vier-
honderdvijftig gul-
den opbrengen, wor-
den in jute verpakt
om schrammen en
andere beschadiging
te voorkomen.

Rechts: Een dood-
gewone tand in den
bek van den olifant
is altijd nog grooter
dan 'n menschen-
hoofd! Als die ge-
plombeerd moest
worden, kon men er
gerust 'n metselaar
bij roepen.

De slaganden hebben
dikwijls een lengte van
twee en een halven me-
ter. De naam van de
boot, waarmede 't ivoor
naar Londen vervoerd
is, staat op de tanden
aangegeven.

Onder: Marktdag in
de Londensche dokken!
Het ivoor ligt op den
grond uitgesteld, het
marktpersoneel wacht
op de koopers. China
en Japan waren tot
voor kort de grootste
afnemers.

De koopers hebben een elektrische zaklantaarn bij
zich om de kwaliteit van 't ivoor beter te kunnen
beoordeelen. Gewoonlijk kijken zij eerst naar den
afgebroken rand om de dikte der slaganden te bepalen.

De rekken waarin de aangevoerde partijen bewaard
worden tot de volgende verkoop.

GRAZ, de stad der zonnige jeugd

Waar de nationale dracht hoogtij viert

Stiermarken is niet alleen bekend om zijn natuurschoon en zijn grondstoffen, maar ook om zijn knappe meisjes en vrouwen. En vooral Graz, het idyllische universiteitsstadje aan de Mur, spant hierbij de kroon. Er is in de laatste jaren een uitgesproken neiging waar te nemen om de nationale dracht, vooral de Dirndl- of meisjesdracht, weer te doen herleven en kinderen, meisjes en vrouwen leggen er zich op toe om de oude Stiermarksche tradities op dit gebied nieuwen luister bij te zetten. De op deze bladzijden afgedrukte fotoserie licht u zulks nader toe.

„En zoo draaien wij, draaien wij, heden en morgen; zonnig en vroolijk, een jeugd zonder zorgen, juchheid”. Stralende schoonheid, bloeiende jeugd. Land van zonneschijn en glimlach: Graz.

Een koket japonnetje, een snoer bloedkoralen en een hoedje om te stelen: mooi is de jeugd, ook in dit knappe jonge vrouwtje uit Graz, een charmante moeder van een achtjarig dochtertje.

Links: Een stevig aaneengesloten en nieuwsgierig groepje. Men lette er vooral op hoe origineel de vier costuums zijn ontworpen en uitgevoerd.

Een vrolijk kwintet tijdens de middagpauze. Te Graz bestaat, vlak naast 't museum van oude klederdrachten uit Stiermarken, een speciale zaak waar dames stoffen kunnen uitzoeken en laten knippen naar patronen die hen 't best flatteren. Het is geen kwestie van mode of gril, doch van herlevend nationaal gevoel.

Links: Een parel onder de parels. Roza, een van de knapste meisjes uit Graz. Was het niet de groote Victor Hugo die zong: „de engelen weerspiegelden zich in haar en de hemel legde in haar oogen dien blik die nooit heeft gelogen”? Symbool van een land vol lente en zon!

Vooral tijdens de marktuurtjes is er volop gelegenheid om deze en andere typische meisjesdrachten naar hartelust te bewonderen. Het is één fleurige tinteling van kleuren die u tegenstralen uit de bonte japonnetjes of de sterk gebloemde doeken.

Even pauzeeren tusschen een paar bedrijven in. Ook de acteurs en actrices van het stadstheater te Graz houden rust aan de traditie der nationale klederdracht. Het geeft de opvoeringen een eigenaardig cachet en het schept een sfeer van gemoedelijkheid, die weldadig aanvoelt.

9 Augustus 1588 werd de noodlottige dag voor de „onoverwinnelijke vloot”. Van vier uur 's morgens tot zes uur 's avonds werd onafgebroken gerochten. Het admiraalsschip der Engelse vloot, met lord Howard of Effingham, entert 't Spaansche schip van Don Alonzo da Leyva.

DRIEHONDERDVIJFTIG JAREN GELEDEN WERD DE SPAANSCH E ARMADA DOOR DE ENGELSCH EN NEDERLANDERS VERSLAGEN

De koning van Spanje had schitterende toekomstdroomden.

Hij wilde zijn staat herscheppen in een wereldmonarchie!

Om dit doel te bereiken moest hij eerst het vijandige Engeland aan zijn macht onderwerpen en in de Nederlanden den opstand bedwingen. Het was den koning een doorn in het oog, dat in deze landen het protestantisme zich zoo snel verspreidde.

Philips II besloot een ontzaglijke vloot te bouwen, een drijvend bolwerk, waarmede hij de scheepjes van zijn tegenstanders, zonder veel moeite, zou verpletteren.

In het jaar 1583 begon hij serieus met de voorbereidingen om Engeland aan te vallen. Al sedert jaren hadden de Engelschen het hem lastig gemaakt. Als zij de kans kregen, beroofden ze de Spaansche zilvertloten en ook de alleenhandel van de Spanjaarden op de Indiën werd telkens door de Engelschen bedreigd. Aan de strooptochten van „de zeehonden”, zooals de Engelsche kapiteins zich noemden, moest een eind gemaakt worden. Vooral „ridder Draek”, dien koning Philips als een der gevaarlijkste zeeroovers beschouwde, wilde hij onschadelijk maken.

Merkwaardig is, dat het juist deze gevreesde Francis Drake was, die later, als een der vooraanstaande bevelhebbers op de Engelse vloot, een belangrijk aandeel zou hebben in het verdrijven van de Spaansche Armada.

De koning begon dus uitvoerig met zijn raadgevers de plannen te bespreken. Eenige raadsheeren, zooals Don Pedro de Olivares, wilden direct met de gigantische vloot naar Engeland stevenen. Na de vijandelijke zeemacht verslagen te hebben, zouden de Spanjaarden in den mond van de Theems landen en met

★
Duizenden Spanjaarden verloren het leven. Prachtige zeekasteelen verdwenen met hun schatten in de golven.

★
De wereldmacht van Spanje was geknakt

De hertog van Medina Sidonia, de opperbevelhebber der Spaansche „Onoverwinnelijke vloot”.

behulp van den hertog van Parma, die inmiddels met een leger uit de Nederlanden zou zijn overgestoken, konden zij gemakkelijk Londen in bezit nemen.

Alexander Farnese, hertog van Parma, opperbevelhebber van de Spaansche legers in de Nederlanden, en Alonzo de Bassano, markies van Santa Cruz, de bouwver van de onoverwinnelijke vloot, waren niet alleen grand-seigneurs met deftige, welluidende namen, maar ook mannen, die kruit gerooken hadden en uit ondervinding wisten, dat roem meestal duur betaald moet worden. Zij begrepen ook, dat een zeeoorlog met zeevarende naties als Engeland en de Nederlanden geen kleinigheid was en dat men zeker niet beginnen moest met de vijanden te onderschatten! De markies van Santa Cruz achtte de zee ten noorden van Calais totaal ongeschikt voor het aanvallen met groote schepen. In de eerste plaats was het noodig zich, als steunpunt, te verzekeren van een belangrijke haven in Holland of Zeeland. Als eerst de Nederlanden onderworpen waren, zou de koning nog altijd een aanval op Engeland kunnen beramen. Ook de hertog van Parma pleitte voor het bezit van een veilige haven in de Nederlanden en Juan de Idiaques, een raadsheer van naam en gezag, waarschuwde den koning met klem tegen dezen onberaden tocht, die naar zijn idee op een mishukking zou uitloopen. De

koning stond eenigen tijd in twijfel, maar spoedig bleek uit zijn beslissing, dat er bij den eersuchtigen en zelfingenomen monarch voor gezonde en weloverwogen gedachten van wijzere mannen geen plaats was en... de Engelschen en Nederlanders hebben er wel bij gevaren!

Met het bouwen van de vloot en de verdere organisatie werd begonnen.

Natuurlijk hadden de Spanjaarden hun plannen niet voor de Nederlanders en Engelschen geheim kunnen houden. Koningin Elisabeth hechtte eerst echter weinig geloof aan de alarmeerende geruchten.

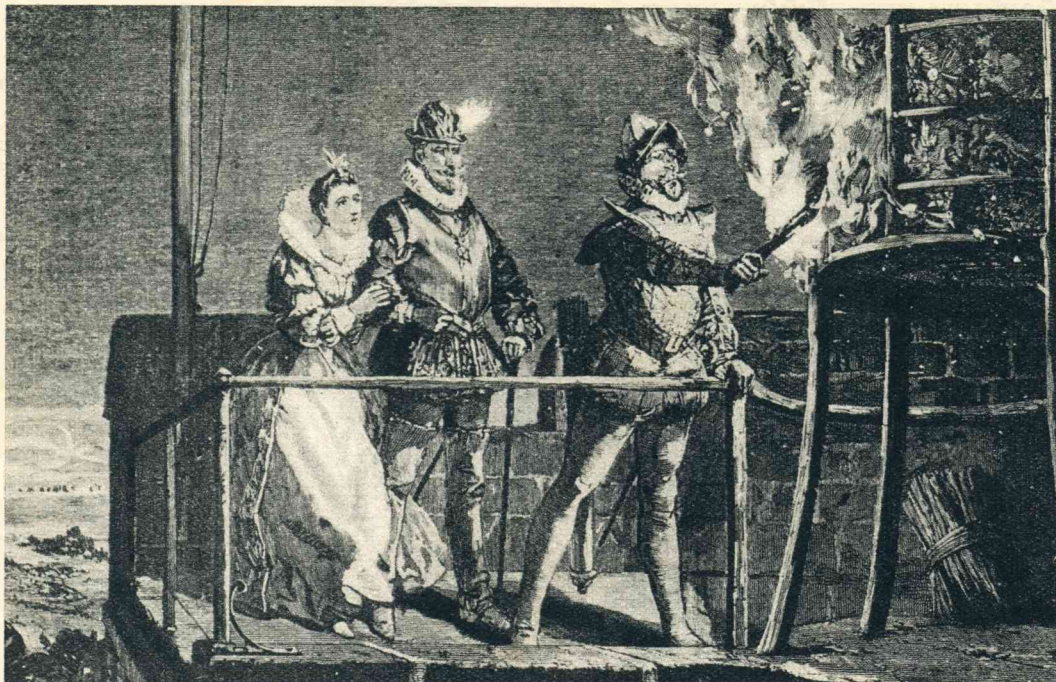
Zij meende, dat de oorlogsschepen, die in Spanje gebouwd werden, gebruikt zouden worden om de West-Indische koopvaardijvloeten te beschermen en Parma's schepen waren, volgens haar, bestemd om Vlissingen te veroveren. Toen echter de werkelijke bedoeling van Philips II uit verschillende betrouwbare bronnen bevestigd werd, begon zij te begrijpen, dat de Spaansche koning het met zijn nieuwe oorlogsbodems toch wel op haar en haar volk gemunt kon hebben. Nauwelijks werd dit in Engeland bekend, of heel het volk, protestanten en katholieken, stond als één man achter haar. In aller ijl begon men met het gereed maken van leger en vloot.

Ook de mannen van de Staten der Nederlanden en prins Maurits waren niet stil blijven zitten. Riviermonden en zeegaten werden versterkt. Zeeland alleen leverde al negentig schepen, die onder commando stonden van den vice-admiraal Joost de Moor.

In Holland werden overal korporaalsschappen opgericht. Schepen waren er in overvloed. Van de bijna tweeduizend koopvaardijschepen, die bewapend konden worden, koos men er veertig of vijftig uit, die voorzien werden van zeesoldaten, matrozen en wapens. Een duizendtal kanonniers en een grooten voorraad buskruit stonden de Staten aan Engeland af. De Hollandsche schepen voeren uit onder bevel van Pieter van der Does en Johan van Wassenaar en de geheele leiding van de Zeeuwsche en Hollandsche vloeten was toevertrouwd aan Justinus van Nassau. Ook de andere gewesten van de Unie stonden gereed het land te verdedigen. Kustlichten werden gedoofd en tonnen en bakens liet men wegruimen. Tot ver in zee lagen wachtschepen, waarop de bemanning door vlaggen en lichten de komst van den vijand naar

Koning Philips II van Spanje, die zijn staat wilde herscheppen in een wereldmonarchie en daartoe eerst Engeland en de Nederlanden aan zijn macht trachtte te onderwerpen.

Langs de Nederlandsche en Engelsche kust waren op korte afstanden vuurbakens geplaatst om de komst der Armada te melden. Het aansteken der bakens. „De vijand komt!”

Het eerste treffen der vijandelijke vloeten.

elkander en naar de kust kon overzeinen. Zoo hadden de Engelschen en Nederlanders in de haast toch nog doelmatig verdedigingswerk kunnen organiseeren. Ook voor reservetroepen was gezorgd en langs de Engelsche kust waren eveneens teertonnen gezet, die bij het naderen van de gehate Spanjolen ontstoken zouden worden.

Geheel Europa zat in spanning.

Op 28, 29 en 30 Mei van het jaar 1588 stak de onoverwinnelijke vloot, na veel tegenspoed, eindelijk in Lissabon van wal. Zij was voor dien tijd inderdaad angstwekkend van omvang en bewapening. De ongeveer honderddertig schepen waren in tien smaldeelen verdeeld. Drieduizend kanonnen staken hun monden dreigend naar buiten. De bemanning bestond uit matrozen, soldaten, galeislaven, priesters, gerechtsdienaars, adellijke vrijwilligers en hun bedienden, bevelhebbers en vlootpersoneel van allerlei rangen. Hun aantal werd gezamenlijk op dertigduizend geschat, waarvoor dagelijks zesendertigduizend gulden betaald moest worden!

Als men daarbij weet, dat het leger van den hertog van Parma per dag om en bij de vierenvijftigduizend gulden verslond, dan krijgt men een flauw idee van de enorme bedragen, die de geheele onverantwoordelijke onderneming aan Spanje kostte. De afmeting der schepen liep nogal uiteen. Er waren zestig groote plompe galjoenen, met drie en vier dekken boven elkander en hoog opgebouwde voor- en achterstevens. Van de vier galeien en vier galjassen beschikten de galjassen, die een derde grooter waren dan de galeien, over driehonderd roeiers en bovendien hadden zij nog masten en zeilen. Torenhooge opbouwen prijken op de voor- en achterstevens, zoodat zij veel geleken op drijvende burechten. Alleen, om te varen en te vechten waren de schepen te mooi, te zwaar, te onpractisch!

Zooals te begrijpen is, zag men in de Nederlanden en in Engeland met heel veel bezorgdheid de komst der Armada tegemoet. Kort nadat de Spanjaarden waren uitgevaren, begon echter reeds de tegenslag.

Een hevige storm stak op, richtte veel schade aan, en noodzaakte hen in de haven van Coruna beschutting te zoeken. Wat de storm vernield had, moest weer in orde gemaakt worden en dit vorderde veel tijd. Daar kwam nog bij, dat een groot gedeelte van de bemanning ziek geworden was door het gebruik van bedorven voedsel en water.

Dit oponthoud schiep voor de Engelschen en

Nederlanders een goede gelegenheid om hun schepen nog eens terdege na te zien. Medina Sidonia kreeg echter nog meer pech. De galeislaven gingen letterlijk en figuurlijk met twee galjassen aan den haal en een derde galjas verging, zoodat er al heel wat verloren was gegaan, voor men met den vijand had kennis gemaakt. Na lang getob bevond de vloot zich op zesentwintig Juli in de buurt van kaap Lizzard. Het nieuws, dat door visschers werd overgebracht, zette heel Engeland op stelten. Gedurende een paar dagen was er weinig wind en veel mist, zoodat de Armada pas op den negenentwintigsten niet ver van Plymouth verwijderd lag.

Als de hertog van Medina Sidonia toen den raad van eenige ervaren admiraals had opgevolgd en Plymouth was binnengevallen, zou het er voor Engeland waarschijnlijk slecht hebben uitgezien. Het bevel van den koning luidde echter uitdrukkelijk, dat Medina Sidonia gedurende de reis niets mocht ondernemen, maar dat hij in de nabijheid van Calais moest ankeren, waar de hertog van Parma met platboomde schepen, krijgsvolk en veel

Koningin Elisabeth van Engeland in wie de Spaansche koning zijn grootste tegenstandster zag.

ammunitie zich bij hem zou voegen, om, onder bescherming der galjoenen, een landing bij Margate te ondernemen.

Deze opdracht, waardoor den bevelhebbers alle vrijheid van handelen ontboden was, zou 'n noodlottigen invloed hebben op den tocht van de Armada. Medina meende zich stipt aan de bevelen van zijn koning te moeten houden en de kans werd dus niet benut. De vloot zeilde verder. Op 31 Juli raakten de Spanjaarden bij Cornwall voor het eerst met de Engelschen slaags. In hun kleine, vlugge scheepjes en met hun zwaarder geschut berokkendende de

Engelschen hun tegenstanders veel schade. Op de dagen, die nu volgden, werden bij tusschenpoozen telkens grootere en kleinere gevechten geleverd, waarbij vooral admiraal Drake heftig van leer trok. De Armada bleef zooveel mogelijk in de buurt van Calais, om den hertog van Parma gelegenheid te geven, zich bij haar aan te sluiten.

Parma hield zich inderdaad in Duinkerken en Nieuwpoort gereed, om met zijn gewapende sloepen en lichters naar Engeland over te steken. Maar alle uitgangen en geulen waren door de Zeeuwen en Hollanders bezet, zoodat hij geheel zat ingesloten en geen vin verroeren kon.

Intusschen lagen in het nauwe gedeelte van het Kanaal tusschen Dover en Calais de Engelsche en Spaansche vloeten zoo dicht bij elkaar, dat zij elkander bijna met de kanonnen konden bestoken. Het was dus hoog tijd, dat Parma het bevel van Medina Sidonia overnam, want Parma kende hier veel beter den weg en bovendien beschikte hij over stuurlieden, die op de hoogte waren met de stroomingen en de ligging der zandbanken. Maar Parma en zijn mannen bleven waar zij waren. De koning had Medina alles wat hij doen moest als 't ware op een lijstje meegegeven, maar Philips had vergeten hem voor te schrijven, hoe hij te handelen had, als Parma verhinderd werd uit te zeilen. Dit laatste gebeurde juist. Parma kwam niet, maar de Engelschen kwamen wel!

De opperbevelhebber van de Engelsche zeemacht, lord Howard of Effingham, vond het niet raadzaam om zoo dicht bij Calais, onder het vuur van de vesting, een gevecht te beginnen. Hij begreep echter al te goed, dat indien het Parma mocht gelukken op de Armada te komen en de touwtjes in handen te

Twee vermaarde zeehelden. Links: Sir Francis Drake, „ridder Drake”, de gevaarlijkste zeeroover van die dagen, die keer op keer de Spaansche zilvervloeten plunderde en 'n groot aandeel had in 't verdrijven der Spaansche Armada. Rechts: Sir Walter Raleigh, een der bevelhebbers van de Engelsche vloot.

Na de schitterende overwinning werden de bevelhebbers der Engelsche vloot, die zich bijzonder onderscheidden hadden, aan boord van 't admiraalsschip door lord Howard tot ridder geslagen.

nemen, de Spaansche vloot misschien zou blijken onoverwinnelijk te zijn. Er moest dus snel gehandeld worden. In den avond van den achtsten Augustus belegde hij krijgsraad en toen besloot hij met Drake en de andere bevelhebbers, als Hawkins, Winter en Raleigh, dienzelfden nacht een aanval te wagen. Sir William Winter raadde aan, de Spaansche vloot met behulp van branders uiteen te jagen.

Dit middel, dat drie jaren te voren door Gianibelli voor Antwerpen was gebruikt, zou op de schepen, die nu rustig voor anker lagen, de grootste wanorde stichten. In alle stilte liet Howard acht oude schepen met brandbare stoffen vullen.

In den nacht werden zij op de Armada afgezonden en dicht bij haar in brand gestoken. Als hoog oploaiende fakkels naderden deze schepen des doods de Spaansche vloot en uren ver werd de zee plotseling door een helschen gloed verlicht.

„Het vuur van Antwerpen! Het vuur van Antwerpen!” Dat was de noodkreet, die van mond tot mond en van schip tot schip ging. De ankers lichten! Dát leek de eenige redding en waar dit niet vlug genoeg ging, werden de kabels eenvoudig gekapt! Binnen korten tijd dreven de schepen in ontredde toestand door elkander. Touwen en zeilen waren onklaar geraakt. De groote galjas St. Martin verloor bij een botsing het roer en strandde op 'n zandbank, waar zij later door de Engelschen werd overmeesterd. Alsof dit alles nog niet genoeg was, stak er 'n vliegende storm op, die de schepen genadeloos heen en weer slingerde en sommige op de kust zette. Midden in de verwarring kwamen de Engelschen opdagen en wierpen zich op de verstrooide vaartuigen. Vreeselijk was de strijd! De negende Augustus werd de noodlottige dag voor de onoverwinnelijke vloot. Van vier uur 's morgens tot zes uur 's avonds waren de schoten niet van de lucht. Overal zag men Spaansche galjoenen, hulken en galeien branden, zinken of in kruitdamp gehuld. Tal van schepen kwamen op de zandbanken terecht, waar zij door Engelschen, Hollanders of Zeenwen werden overweldigd. Een groot galjoen, waarop de bemanning van een Zeeuwisch oorlogsschip was overgesprongen, zonk plotseling... en vriend en vijand verdrinken.

De onttakelde Spaansche oorlogsschepen waren door den zuidenwind naar het noorden gedreven. Toen Medina Sidonia zijn schepen zooveel mogelijk vereenigd had, nam hij met zijn bevelhebbers het besluit, den terugtocht te aanvaarden. Het Kanaal was echter door den vijand afgesloten en zij waren dus gedwongen langs de gevaarlijke noordkust van Schotland te varen.

Onbeschrijfelijk zijn de kwellingen geweest, die de Spanjaarden op dezen terugtocht hebben ondergaan. De geringe hoeveelheid water en voedsel, die zij nog over hadden, was grootendeels bedorven. De gewonden werden slecht of in 't geheel niet verzorgd. De mannen, die aanvankelijk nog gezond waren, werden ziek door het koude, gure weer of verzwakten door honger en dorst. Op zevenentwintig Augustus had Medina nog zevenenzeventig zeilen onder zijn bevel. Hij besloot toen om met de zevenentwintig schepen, die nog eenigszins te gebruiken waren, zoo spoedig mogelijk naar Spanje te zeilen. De overige vaartuigen, die in treurigen toestand verkeerden, zouden, onder leiding van de admiraals Juan Martinex de Ricaldo en Michaël de Oquendo, de Iersche kust trachten te bereiken. Tegen het midden van September stak er echter een verschrikkelijk noodweer op, waardoor vele schepen op klippen en rotsen geslingerd werden en met man en muis vergingen.

Slechts een derde gedeelte van de krijgers en het scheepsvolk kwam met vijfenzestig onttakelde schepen in het vaderland terug. Dat was het overschot van de trotsche Armada. Een groot aantal van deze mannen kon de ontberingen niet te boven komen. Zij stierven kort na hun aankomst in Spanje. Van de laagste tot de hoogste standen had de tragische tocht zijn slopend werk verricht.

Links: Prins Maurits, die in aller ijf het leger en de vloot der Nederlanden gereed maakte om de Spaansche bedreiging 't hoofd te bieden.

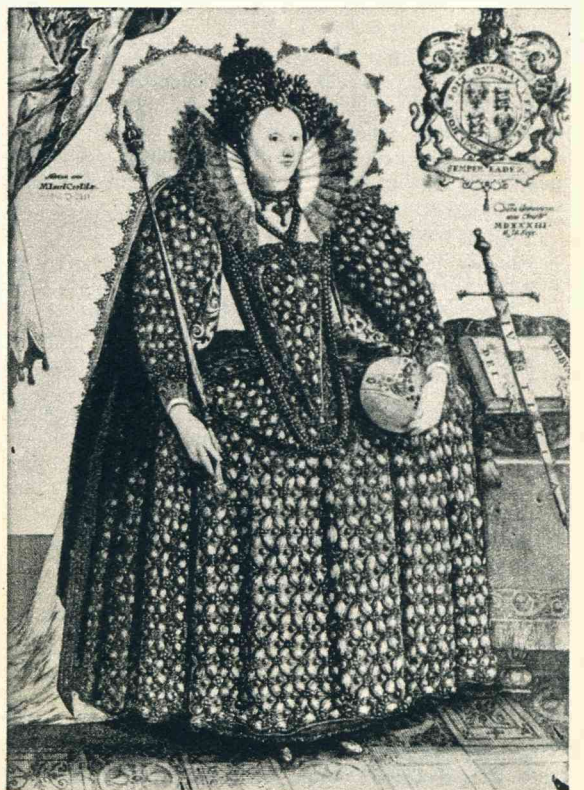
Heel Spanje treurde en de verslagenheid was zoo groot, dat de koning zijn volk tot de werken, die men stil gelegd had, moest terugroepen. Toen de koning het relaas van de noodlottige reis te lezen kreeg, bewaarde hij uiterlijk zijn gewone kalmte. Toch moet de nederlaag 'n diepen indruk op hem gemaakt hebben.

De hertog van Medina Sidonia trok zich op zijn landgoed terug en sleet zijn levensavond als een gebroken man. De hertog van Parma scheen na de mishukking zijn kracht en beleid van vroeger geheel verloren te hebben. In het jaar 1592 stierf hij van verdriet en melancholie.

In Engeland kregen tal van mannen, die zich door hun moed hadden onderscheiden, den ridderslag.

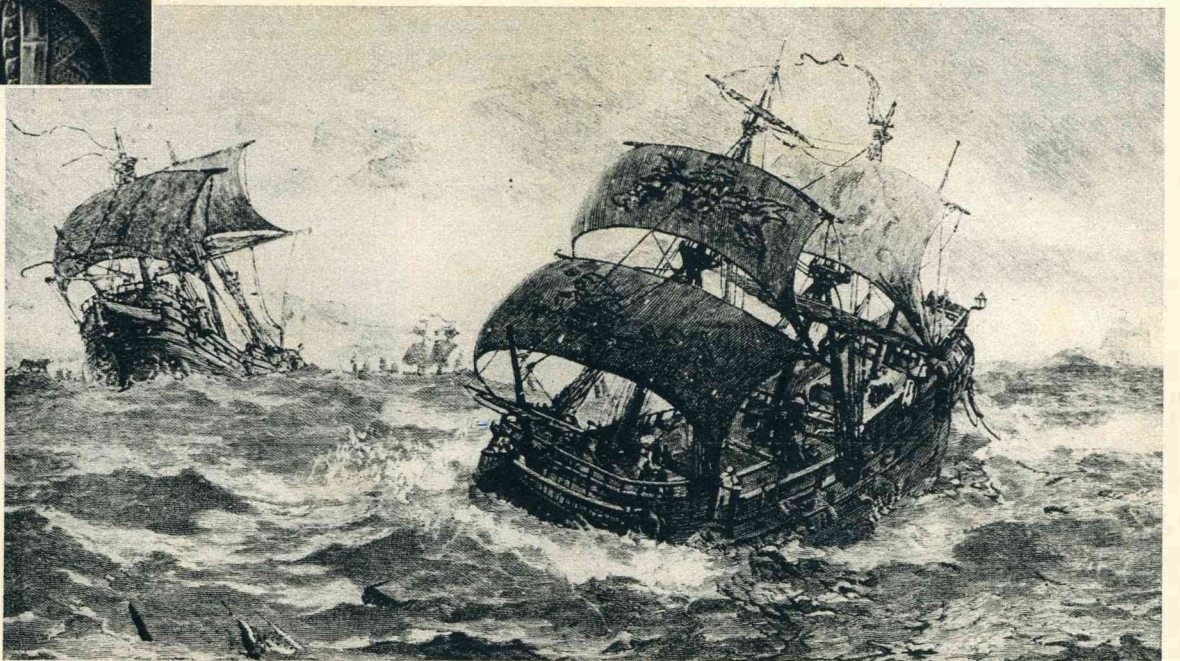
Koningin Elisabeth zond Thomas Norris als afgezant naar de Nederlanden, om den Staten-Generaal, namens haar, dank te zeggen voor de verleende assistentie, en de regeering te verzekeren, dat zij aan de bewezen diensten zou terugdenken, als de gelegenheid zich voordeed.

De Unie der Nederlanden had door het doortastend optreden van haar regenten, admiraals, matrozen en soldaten haar bestaansrecht bewezen en haar gezag in Europa gevestigd. De grondslag was gelegd voor de welvaart en den bloei, die in de zeventiende eeuw de republiek der Nederlanden een wereldvermaardheid zouden schenken!

Koningin Elisabeth van Engeland in 't gewaad, dat zij droeg bij den dankdienst naar aanleiding van de grootsche overwinning. Zij zond een speciaal afgezant naar de Nederlanden om den Staten-Generaal dank te zeggen voor de verleende hulp.

Het overschot der trotsche Armada zeilt huiswaarts.

Als het werk rusten kan en de dag is goed, dan trekken de fietsers uit heel den omtrek naar de mooie boomrijke streken van Schuddebeurs.

DUIVELANDSCHE DORPEN

Als 't werk op 't land gedaan is, dan is zoo'n wandelritje ontspanning en spel.

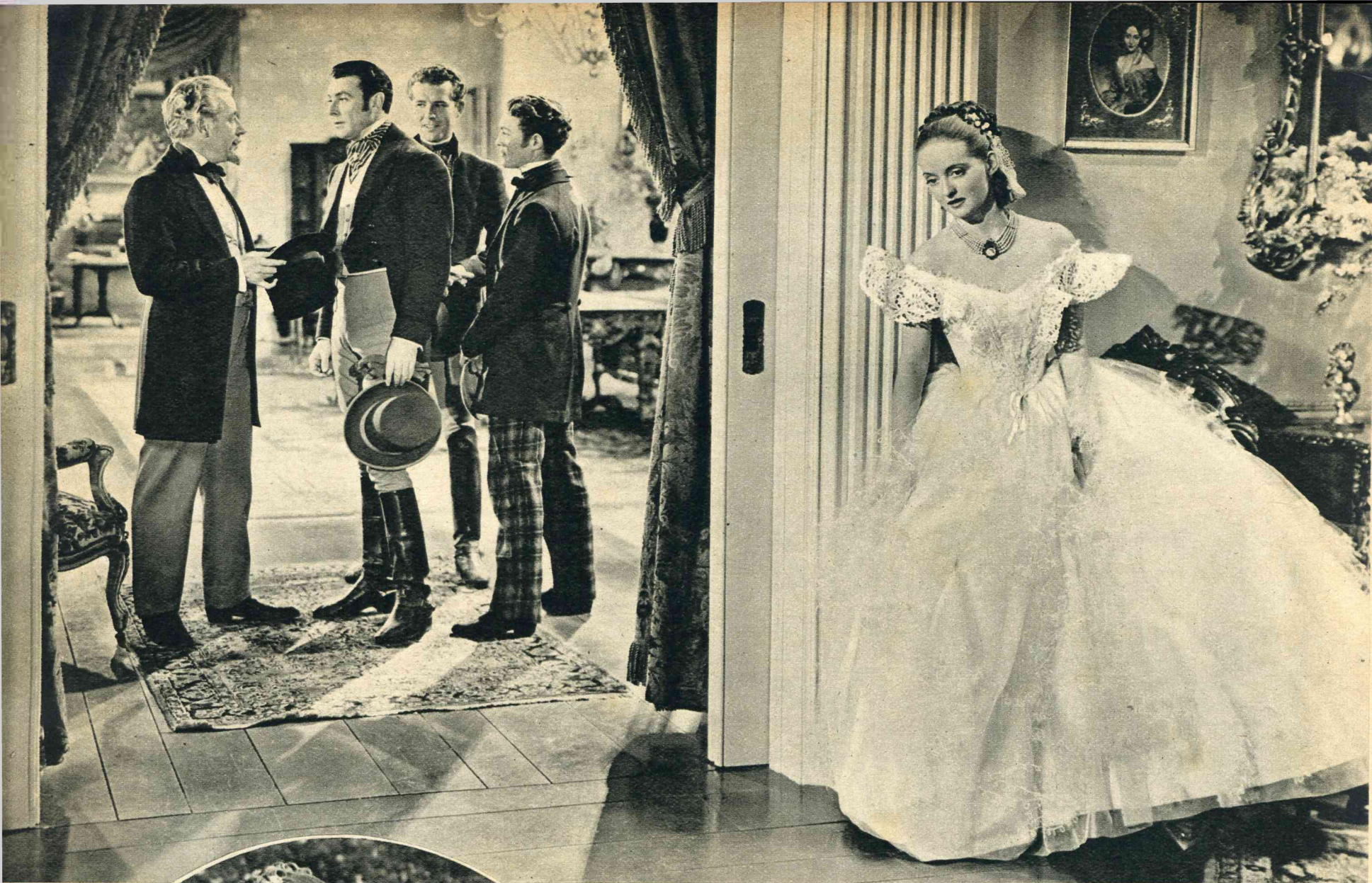

Maar als er gewerkt moet worden, dan zijn we ook niet van gisteren bij ons in Dreischor!

Links: De Nieuwerkerksche renteniers.

Dacht u, dat er zooveel gezelligheid was in Nieuwerkerk, als wij daar zelf niet voor zorgden?

Meer dan een jaar heeft Julie (Betty Davis) op Pres Dillard's terugkeer gehoopt en met een kloppend hart wacht zij nu het moment af dat hij de kamer zal binnentreden, om haar weer als van ouds in zijn armen te sluiten.

Henry Fonda en Betty Davis, respectievelijk als Pres Dillard en verloofde. Ze leken allebei gelukkig, totdat haar ware aard voor den dag kwam.

Jezebel

Dit is geen verfilming van de gelijknamige Bijbelsche figuur. De naam is slechts geleend en toegepast op een meisje, dat door haar doen en laten herinneringen aan die vrouw in de grijze oudheid wakker roept. De drie Warner Bros-spelers Betty Davis, George Brent en Henry Fonda bezetten de hoofdrollen.

De rol, die Betty Davis in deze film vervult, is niet bijster sympathiek. Zij speelt hierin de vrouw, die in zekeren zin de personificatie is van het kwaad en die dood en verderf om zich heen zaait. Beminnelijk en lieflijk als zij is, hebben vele mannen voor haar een zwak en daarvan maakt zij op de gruwelijkste wijze (de film speelt in de vorige eeuw, toen een duel op leven en dood door sommige menschen nog als een eerezaak werd beschouwd) misbruik. Het kwaad straft echter zichzelf en zoo zien we haar het offer worden van haar eigen minderwaardig karakter. Zij wordt namelijk verliefd en aangezien dat een zeer gevaarlijk wapen kan zijn in de handen van een karakterlooze vrouw, duurt het niet lang of de man, waarop zij haar oogen heeft laten vallen, ziet bijtijds in welk vleesch hij in de kuip heeft en verdwijnt uit haar leven. Het is de eerste slag, die haar treft, doch in haar argelooze zelfbewustheid denkt zij nog steeds dat hij wel tot haar zal terugkeeren. Na een jaar doet hij dat ook, doch... als de echtgenoot van een ander. Het drama krijgt nu iets meer reliëf — de hoofdpersonen treden meer op den voorgrond — en de strijd wordt vinniger, vooral van Julie. Haar pogingen zijn echter vergeefs. Murw gemaakt door haar vele mislukkingen stelt zij ten slotte een heroïsche daad en maakt daardoor veel goed van hetgeen zij misdeed.

Het moge dan al voor Betty Davis, voor zoover het haar reputatie betreft, geen

dankbare rol zijn, zij is het zeer zeker wel, waar het haar spel aangaat. Want daarmede stond of viel de film en aangezien zij er in geslaagd is, die figuur van Julie, alias Jezebel alleszins aanvaardbaar te maken, kan zij een groot deel van het succes van het geheel op haar conto boeken. Merkwaardig en interessant is deze film verder door haar nauwkeurige weergave en zorgvuldige teekening van een voorbije periode.

Pres Dillard maakt zijn re-entree in het huis van Julie in gezelschap van zijn vrouw Amy (Margaret Lindsay). Deze verrassing slaat Julie zoozeer uit het evenwicht en maakt haar zoo kwaadaardig, dat heur tante haar den naam Jezebel toevoegt.

WALCHERSCHE ZOMER

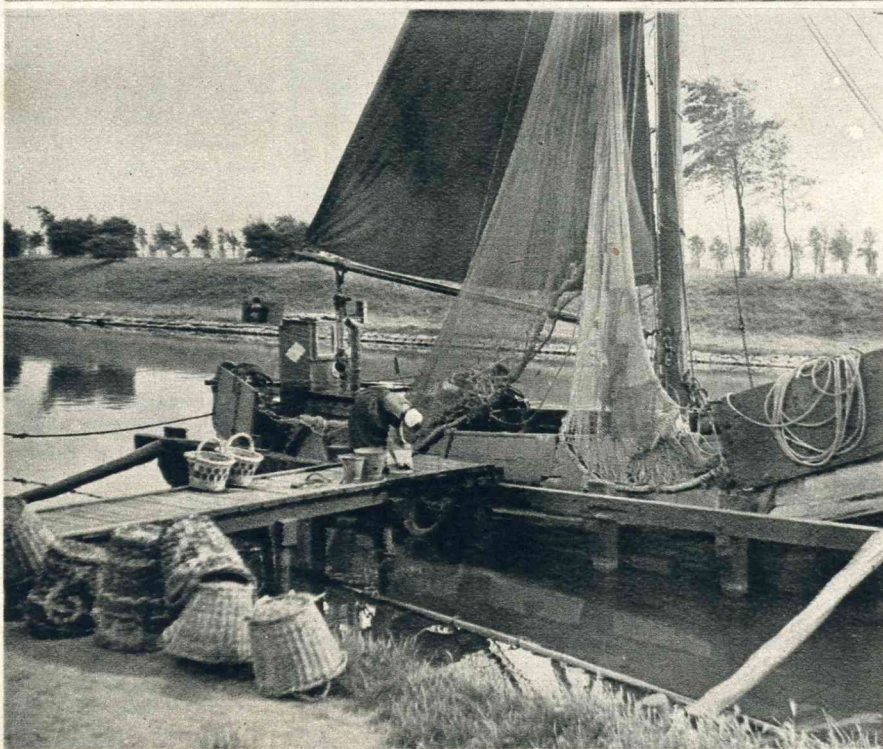

Je kunt met die mooie Oost-Kappelsche mutsen toch niet maar zoo onbeschut in den regen blijven loopen!

Nee, veel schokkends gebeurt er niet, maar er valt toch nog genoeg te bepraten in Nieuwland.

Kermis-schieten — dat is een van de feestgeneugten, die de kermis in Domburg jaarlijks met zich brengt, en die een groot deel van de bevolking doet samenstromen naar de duinpan, waarmede schiet-schijf staat opgesteld.

Links: Al trekt een Arnhemvuder vischvrouw niet met haar manden naar stad, daarom houdt ze nog geen vacantie!

De visschers van Veere krijgen belangstellend bezoek.

Ouweland's DIERENPARK

RHENEN

OP DE GREBBEBERG

Een stralende
glimlach...

EN GEEN
SLECHTE
ADEM MEER!

OVERAL WERD ZIJ BEKLAAGD!

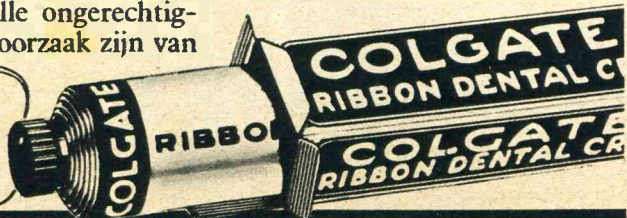
COLGATE'S TANDPASTA VOORKOMT SLECHTE ADEM!

Met haar aromatisch schuim dringt Colgate, in tegenstelling met gewone tandpasta's, tot in de kleinste hoekjes tussen de tanden door. Het lost alle ongerechtigheden op, die de oorzaak zijn van

slechte adem, doffe tanden en tandbederf, en spoelt ze weg. Bovendien polijst Colgate de tanden zonder het glazuur aan te tasten. Het maakt ze hagelblank.

IN TUBES VAN
30, 50 EN 80 ct.
FAMILIE-COMBINATIES
(2 TUBES) 45, 75 en 1.25

EEN ZEEVOGEL DOODEN BRENGT ONGELUK

door Bill Adams

Het nest was een kleine diepte in den zanderigen bodem, naast een pol gras. Er achter rees steil een rots, beschutting tegen de kracht der westenwinden, die er bijna het heele jaar woedden. In westelijke en noordelijke richting rolde duizenden mijlen ver de bergachtige oceaan. Een paar mijlen zuidwaarts stak somber en dreigend een eiland uit de golven, het eiland Hoorn, zoo woest, dat er zelfs geen vogels op huisden.

Een week vóór de twee eieren uit moesten komen, was een roofmeeuw, die al van 't begin af op een kans had geloerd, neergeschoten, en had er een weggehaald, terwijl de moedervogel, op enkele voeten afstand, wild met haar grooten gelen snavel stond te happen: zóó gauw kon zij niet terugwaggelen naar het nest, dat zij den roof kon belletten.

Er woei een orkaan den dag, dat het overgebleven ei uitkwam, maar al ging de wind met ononderbroken woede te keer, het vogeljong was niet bang. Het lag er als een zachte grijze bal van het pluizigste dons, en kende geen ander gevoel dan honger.

Zijn ouders propten iederen dag voedsel in zijn snavel, waardoor de jonge albatros als kool begon te groeien. Geen nesteling langs heel de dichtbevolkte kust groeide zooals hij. Alleen zijn nest was door de gemeene roofmeeuw bestolen. Het verlies van zijn ouders was voor hem winst. Hij verzwoeg dagelijks een portie eten voor twee. En toch krieschte hij om meer, met een eetlust, die onverzadigbaar scheen.

Eindelijk kwam er een ochtend, dat de jonge albatros den rug van zijn moeder op schaarrelde, en zich daar nestelde tussen haar wijde witte wieren. In zijn heldere kraalooogen stond er een blik van verlangen en vrees tegelijk. Hij bleef gedoken op zijn moeders breeden rug, toen zij opsteeg, langzaam haar veelledige vleugels ontvouwde, ze uitspreidde en zuidwaarts zeilde op de bries. Zij dreef, zonder inspanning, op den wind voort en voort, tot Hoorn, achter haar, bijna niet meer te zien was.

De jonge vogel bleef tussen zijn moeders vleugels zitten, tot zij was teruggekeerd naar het strand. Toen liet hij zich lomp weer in het nest vallen en krieschte heftig om voedsel. Zij sloeg er geen acht op, en eindelijk kroop hij opnieuw zeewaarts. En nu, terwijl zij ongeveer honderd voet boven het woelende water zweefde, viel hij — van zijn zitplaats afgeschud door een plotselingen, vastberaden ruk van haar lichaam. De volgende seconde dreef ook hij op de bries, met zijn nog onbeproefde vleugels uitgespreid. En toen liet zij hem aan zijn lot over, en dagen voor één andere jonge albatros zijn nest verliet, werd hij een daklooze zwerver der zee om Kaap Hoorn.

Dagen groeiden tot weken, weken tot maanden. Somwijlen, met voedsel verzadigd, nu vol in de veeren en tot zijn volle grootte gegroeid — meer dan zes voet van vleugelpunt tot vleugelpunt — rustte de albatros op de rotsen van den Hoorn. Vaker eirkelde hij boven de zee, buiten gezicht van het land, alleen, ver van alle andere vogels, zijn kraalooogen gericht op het donkere, stormachtige water. En op een ochtend, toen het licht ging worden, zag de albatros een donkere massa naderen, waarop drie hoge staken omhoogstonden, en

aan iederen staak zat een witte wolk, bolgeblazen door den wind. Hij kwam achter het schip, volgde het; en toen een matroos hem zag, wierp hij een haak met een stuk gezouten vleesch in zee. De volgende minuut worstelde de albatros woedend en vruchteloos: de haak hield vast aan zijn opgebogen onderkaak.

„De grootste albatros, dien ik ooit gezien heb!” riep de matroos, die den vogel aan dek had getrokken.

Een ander riep: „Prachtbeest, hè? Zoo wit als sneeuw!”

„Pas op! Hij bijt je in je been!” riep een derde, toen de vogel, met open snavel, woedend naar zijn vijand toegewagelde.

Een scheepsjongen, voor 't eerst op zee, kwam met een ijzeren korvijnagel in zijn opgeheven hand naar den gevangen vogel toe; maar een oude varensgezel rukte hem den nagel af en riep: „Wil je dat laten? Weet je niet, dat 't ongeluk brengt, een zeevogel te doden, uilskuiken?”

De kapitein ging de kaartenkamer in met een vierkant lapje in zijn hand. „Alsjeblieft, stuurman! Bind dat aan dien vogel zijn poot,” beval hij, en hij vervolgde: „We zijn al drie maanden op zee, en we hebben in geen twee maanden een schip gezien. De reeder zal wel tobben, of we niet vergaan zijn.”

Twee matrozen hielden den albatros in bedwang en de stuurman bond het stukje linnen aan zijn poot. De naam van het schip stond er op, met positie en datum, en daaronder: „Zend s.v.p. bericht alles wel.”

De stuurman maakte den haak los en zette den albatros buiten boord. Schreeuwend van woede, maar zonder te weten, dat hij dat lapje meedroeg, dreef hij weg op den toenemenden wind. Een week lang zwierf hij over de opgezweepte zee, waarvan hij door de wolken schuim het oppervlak niet kon zien.

Eindelijk, op een dag, dat de wind zwakker werd, en hij door den honger met verzwakke vleugels vloog, zag hij in de verte, dicht boven het water, een lange zwarte wolkenstreep. Hij repte er zich heen, en zag een donkere gedaante onder den rook; en toen werd er over de reeling van het schip een haak, met een stuk vleesch tot aas, in zee gegooit. Een paar minuten bleef hij er wantrouwig boven hangen; toen werd de verleiding hem te machtig: hij schoot neer naar het voedsel. En weer worstelde hij woedend en vruchteloos.

„Stuurman, komt u even kijken?” riep de matroos, die het aas had uitgegooid; en terwijl een tweede den spartelenden vogel vasthield, haalde hij het lapje van zijn poot.

Toen de kapitein de boodschap had gelezen, zei hij tegen zijn stuurman: „Die naam stond op de lijst van vermiste schepen, toen we tien dagen geleden uit Valparaiso vertrokken. We zullen bericht sturen, als we in Punta Arenas aankomen.” En hij voegde er aan toe: „Zorg, dat ze dien albatros niets doen, stuurman. 't Is een zeemansvriend, 't ga hem goed!”

Dus liet de stuurman den albatros met zijn eigen handen vrij. En dien avond ging er een telegram van Punta Arenas, aan de Straat van Magellaan, naar Londen, zeventuizend mijl ver; en de naam van het zeilschip werd geschrapt van de lijst van vermiste schepen, en er werden klokken geluid, en vrouwen, wier mannen aan boord waren,

legden zich met droge oogen en in vrede te rusten.

De albatros was drie jaar oud, toen hij eens in een bijna windstillen nacht door de dunne sneeuw heen een wrak zag liggen, dat deinde en danste op de lange baren bij den Hoorn. De masten waren afgebroken, de verschansingen vernield, de sloepen weggespoeld. De vogel bleef een poosje boven het wrak zweven; het zag geen levend wezen, streek neer op het dek, stopte zijn kop onder een vleugel en ging slapen.

In het grauw van den dageraad ging er een deur van een dekhuis open, en een matroos met een stoppelig gezicht en vermoeide, wanhopige oogen tuurde het dek over. Toen hij den albatros zag, keerde hij zich om en schudde zijn slapende kameraden wakker, en zacht zei hij: „Eten!”

Hongerige zeelui betraden met stille voeten het dek. Zij hadden in drie dagen geen eten gehad, want de proviënkamer was ondergelopen. Behoedzaam naderde de eerste den slapenden vogel... die wakker werd met de knelling van twee handen om zijn nek. Hij gaf een schreeuw van angst.

De matroos trok zijn mes, maar een oude zeeman riep: „Wacht even! Niet doen!”

„Niet doen? Waarom niet?” vroeg de eerste. „We sterven van den honger, man!”

„We zijn nog niet dood,” zei de oude. „Als we dien albatros slachten, krijgen we ieder een paar happen. En er komt ongeluk, als je een zeevogel doodt, dat weet je. Ik weet iets beters. We blijven drijven, tot de storm weer opsteekt, en dat kan nog uren duren. Wat hebben we aan een paar happen eten, als we toch verdrinken? Laten we een briefje aan zijn poot binden en hem loslaten. Als je hem slacht, zijn we zeker weg.”

Zij bonden het dier dus een lapje aan zijn poot en lieten het vrij. Zij hadden den naam van het schip neergeschreven met positie en datum, en de boodschap: „Vergaan, verhungeren, help.”

De driemaal gevangen albatros vloog hoos krijschend de sneeuw in en verdween uit het gezicht. Zijn vleugels sloegen door de windstille lucht, zijn oogen zochten de zee over naar voedsel, met moeilijken vleugelslag ging hij landwaarts. De maan zonk weg. Duisternis verborg de zee. Er stak met den dageraad een tochtje uit het westen op. Er kwamen witte kapjes op de golven. Hij hoefde niet meer met moede vleugels te slaan, hij dreef op zijn gemak.

Even later zag de albatros weer een schip, dat voor den wind voer. De boodschapper, die zijn eigen taak niet kende, liet een schrillen kreet hooren. De roerganger keek om.

„Stuurman! Stuurman!” riep hij, en toen de stuurman aan kwam loopen, wees de roerganger naar den zwevenden vogel. „Een briefje aan zijn poot, mijnheer. Misschien is er een schip in nood,” zei hij.

De kapitein, door den stuurman geropen, kwam snel. „Gooi dadelijk een vischlijn uit,” beval hij.

Zij vischten vruchteloos; de albatros hing boven het aas, in een tweestrijd tusschen vrees en honger.

„Hij durft niet — al méér gevangen,” zei de kapitein.

Zij probeerden den heelen morgen, doch haalden bakzeil, en moesten ten slotte het schip laten stoppen. Recht stond het op de wintersche zee. Dun viel de sneeuw. Aan stuurboord, op korten afstand, zweefde de albatros, en hij hapte de stukjes en brokjes weg, die de kok op het water wierp. Aan den anderen kant werd 'n sloep neergelaten.

Terwijl er niemand sprak, en geen takel piepte, en geen zeil klapperde, namen de stuurman en vier matrozen in de sloep plaats, om het bevel van den kapitein af te wachten. Met een plechtig gezicht kwam hij de kaartenkamer uit, hij droeg een geweer. Er knalde een schot en het weergalmde ver over de zee. Met een roode vlek op het wit van zijn zachte borst lag de albatros slap op het water.

„Vaar om en haal den vogel,” beval de kapitein; en toen die order was uitgevoerd en de kapitein het briefje aan den poot van den dooden vogel had gelezen riep hij: „Aanpakken allemaal! Alle zeilen bij!”

Terwijl het schip zich voor den wind zuidwaarts repte om het wrak op te zoeken, lag de albatros te verstijven op het achterdek, en zijn vleugelspitsen trilden als wilden ze vragen: „Waarom mogen we niet vliegen?”

Er ging een uur voorbij, en nog een uur. Toen hield het op met sneeuwen en vooruit lag de zee open. En daar was het verongelukte schip, op het nippertje van den ondergang; de koude golven deinden gelijk met het dek; de bemanning zat bijeengedrongen op het dekhuis.

Op het laatste moment kwam de sloep het zinkende schip langs. Nauwelijks was de laatste man van boord gesprongen, of het ging de diepte in.

De uitgeputte matrozen klommen aan boord van het reddende schip, met de verwrongenheid van den doodsangst in hun gezichten. Zij keken rond, als twijfelden zij nog, of zij wel inderdaad aan den dood waren ontsnapt, als konden zij in zoo'n mirakel moeilijk gelooven.

De stuurman wees naar den dooden vogel en zei: „Dat hebben jullie aan hem te danken. Hij was te voorzichtig om zich nog eens te laten vangen. We hebben hem dood moeten schieten — anders waren jullie voor de haaien geweest.”

„'t Heeft hem zijn leven gekost,” zei een der geredden ernstig; en hij vroeg zacht, met respect in zijn oogen: „Hoe maken we dat goed?”

„Ja... hoe maken we dat goed?” riep een ander.

Zij gingen om den vogel heen staan en overlegden, redders en geredden.

Dien avond, toen de westerstorm voorbijraasde, toen dichte sneeuw neerviel en de winterlucht een wolk was van opgezweept schuim, verzamelden zich de twee bemanningen op de natte kampanje. Boven hun ontbloote en gebogen hoofden woei de vlag halfstok.

Zoo kreeg de blanke bode van Kaap Hoorn, gehuld in vele lagen stevig dichtgenaaid stormzeil, en goed bewaard, een eervolle begrafenis, die hem ont-rukte aan de vraatzucht van speurende schenners.

Een goed middel tegen huiduitslag

Weest niet langer een prooi van de ondragelijke last en de folterende jeuk, wanneer een eenvoudig middel uitkomst kan brengen. Een paar druppels van de heldere vloeistof D.D.D. op de pijnlijke plek en de jeuk bedaart onmiddellijk, de aandrang tot krabben verdwijnt. Denkt U eens in, weer rustig te kunnen slapen en 's morgens verkwikt aan den arbeid te kunnen gaan. Het D.D.D.-Recept van Dr. D. Dennis wordt sinds vele jaren met succes aangewend tegen Eezaam, Open Beenen, Zweren, Puistjes en andere huidaandoeningen. Flacons à 75 cent, f1.50 en f2.50 bij Apothekers en Drogisten.

D.D.D. GENEESMIDDEL TEGEN HUIDAANDOENINGEN

Een nieuwe
Voigtlander
6 x 6 cm.

Met dat al kost de
nieuwe Voigtlander
6 x 6 slechts

Met Voigtar
1:3,5 in Compur

85.-

Met Skopar
1:3,5 in Compur

99.-

Met Heliar
1:3,5
Compur Rapid

129.-

maar....

zoo klein als een 4 1/2 x 6

Een camera met het grootbeeld-formaat 6 x 6 cm., maar die U niet tot een last wordt. Ze past in Uw tasch! Het is een Voigtlander topprestatie! Van alle gemakken voorzien, en een toestel van het edelste type. Waardoor de camera uitblinkt: alle metaaldeelen mat verchromd, automatische beeldteller en rem om dubbele belichting te voorkomen. Dieptescherpte aanwijzer voor elke lensopening en afstand. Verwisselbaar, maar tegelijk vastzittend geel-filter. Veiligheidshelboom voor den achterwand en gelijktijdig camera-steun. Snapshot-ontspanner aan den loopbodem. Zonneheldere optische zoeker. Voigtlander optiek 1:3,5 in Compur en Compur-Rapid. Uitvoerig prospectus binnenkort bij Uw fotohandelaar verkrijgbaar of bij den Importeur Fa. J. P. Vos, Nieuwe Haven 94, Rotterdam, Telefoon 15000.

★ Hebt U al ingezonden voor de nieuwe
VOIGTLÄNDER-PRIJSVRAAG?
1000 GULDEN AAN PRIJZEN!

Voigtlander 6 x 6
de vondst van 1938

Annonces betreffende

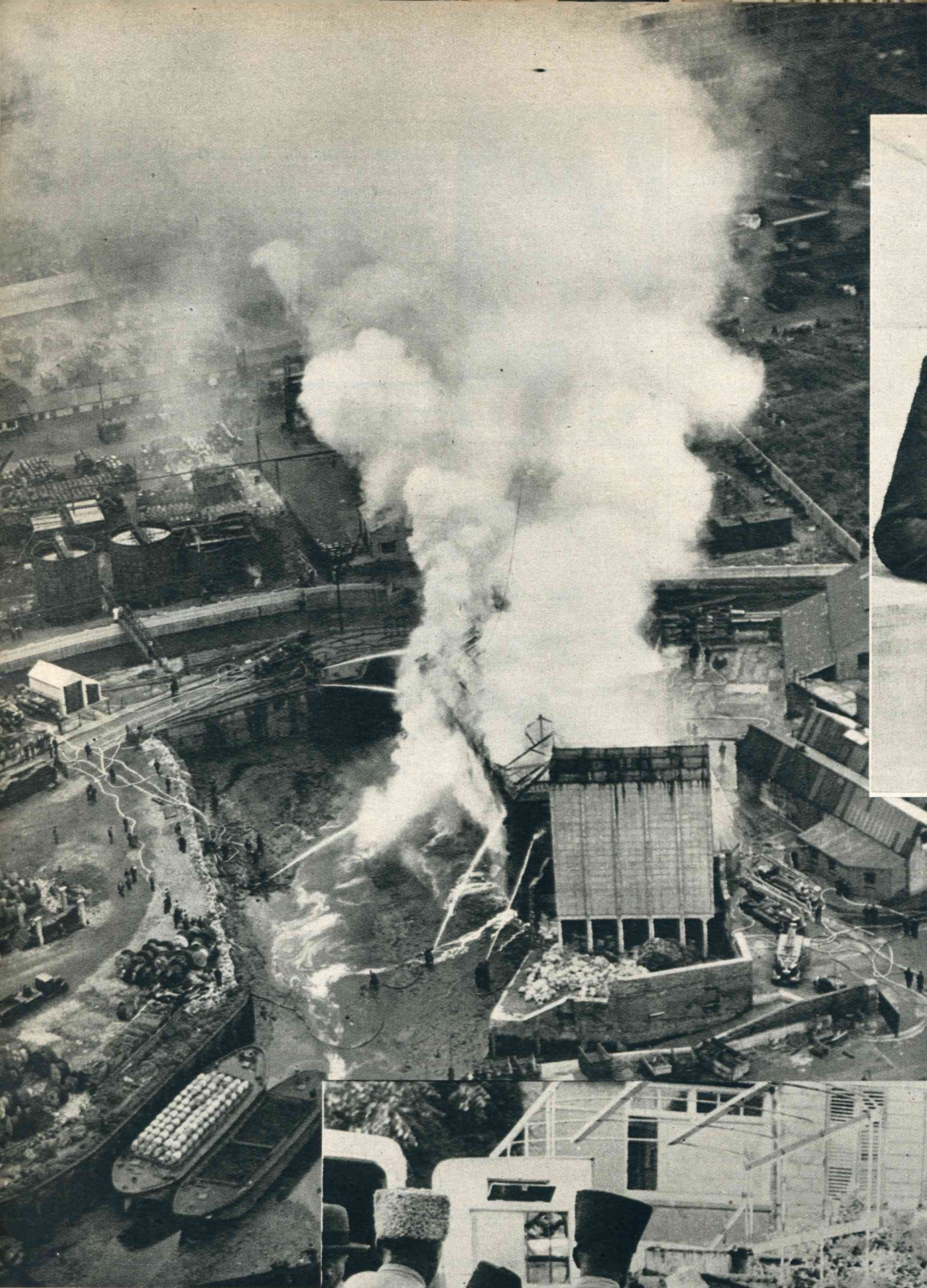
Geneesmiddelen en Geneeswijzen

worden in dit blad slechts opgenomen, indien zij vooraf voorzien zijn van het stempel „Geen bezwaar” tegen de plaatsing, afgegeven door de Commissie van Contrôle op de Aanprijzing van Geneesmiddelen en Geneeswijzen, waarvan het Secretariaat is gevestigd: Segbroeklaan 33, 's-Gravenhage.

VERZOEK AAN DE ABONNÉ'S

De administratie verzoekt den per week betalenden abonné's het abonnementsgeld regelmatig aan den bezorger te willen afdragen. Agenten en bezorgers moeten wekelijks alles aan haar afrekenen en het zou hun werk zeer vergemakkelijken wanneer de abonné's op dit punt hun volle medewerking wilden verleenen.

DE ADMINISTRATIE

Te Londen werd een groot pakhuis geheel door vuur vernietigd. Onze correspondent maakte een imposante foto van het brandende gebouw.

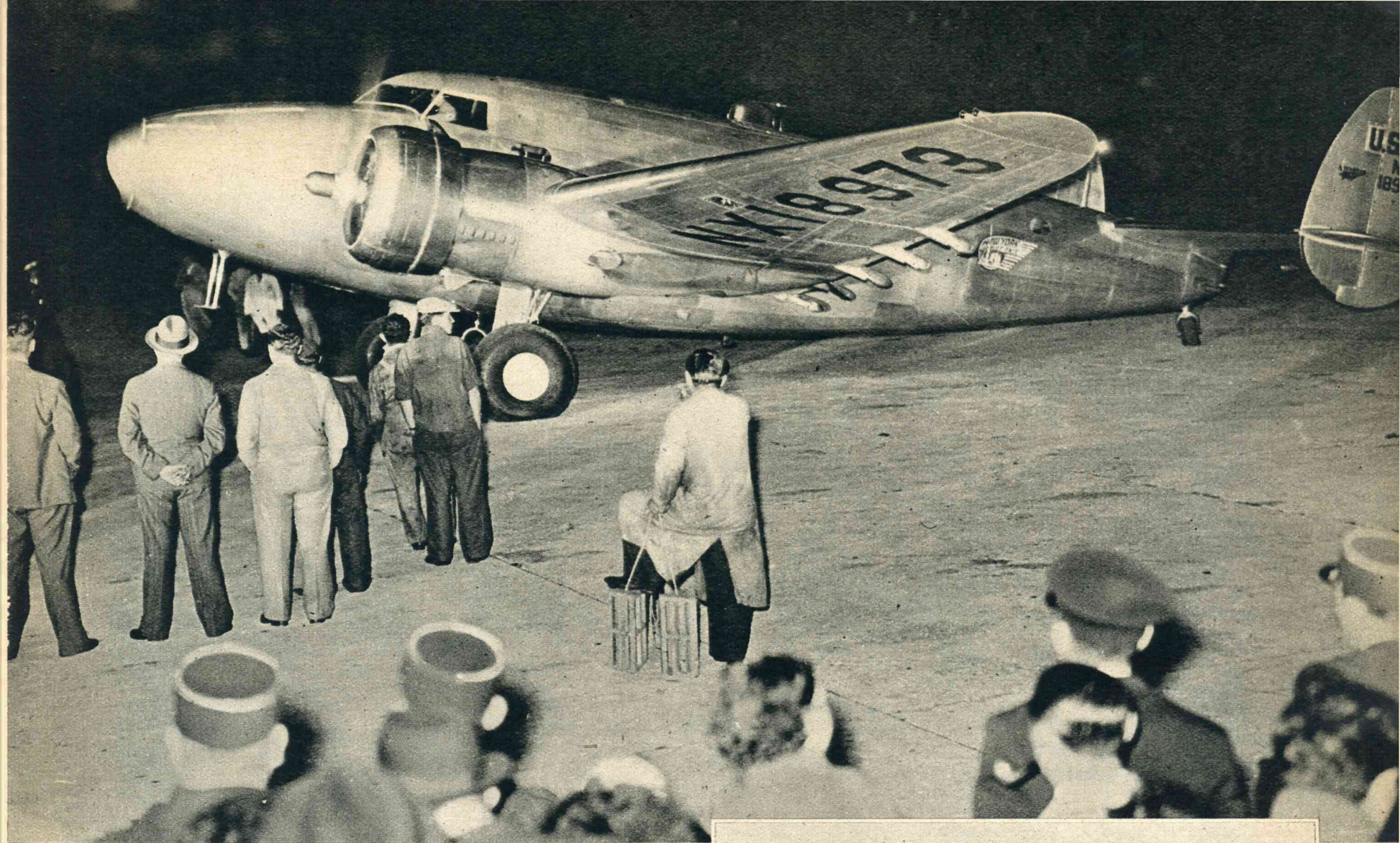

De bekende Engelsche kunstschaatsenrijder Jack Dunn, die door Hollywood geëngageerd was om de hoofdrol te spelen in een film die het leven zou uitbeelden van Rudolf Valentino, is ten gevolge van bloedvergiftiging te Los Angeles op 21-jarigen leeftijd overleden.

ALLERLEI

Op de meloenmarkt te Haifa (Palestina) gooiden terroristen een bom te midden der markt-gangers. De uitwerking was verschrikkelijk. Vele omstanders liepen zware verwondingen op en moesten in aller ij naar het ziekenhuis worden overgebracht.

De Amerikaanse millionair-sportsman Howard Hughes maakte in een Lockheed-toestel een reis om de wereld in 3 dagen, 19 uur, 8 minuten en 10 seconden. Het vertrek van het vliegtuig van Le Bourget naar Moskou.

Uit de vliegwereld

De directies van de K.L.M. en de K.N.I.L.M. hielden in het Dorchester-hotel te Londen een receptie ter gelegenheid van de opening der luchtlijn Batavia—Sydney. Eddie Cantor, de beroemde Amerikaanse filmartiest, die toevallig in het Dorchester-hotel vertoeft, werd op instigatie van een onzer redacteuren ook op de partij geïnviteerd. Hier ziet men hem in gesprek met den heer Plesman.

Boven het militaire vliegveld de Molenheide te Gilze-Rijen kwamen twee vliegtuigen kort na den start met elkaar in botsing. De inzittenden verloren allen het leven. — Hiernaast een prent van de totaal vernielde F.K. 20.

De eerste vlucht van Nederlandsch-Indië naar Australië door de K.N.I.L.M. schitterend volbracht. Een foto van de bemanning na den terugkeer op het vliegveld te Tjililitan vervaardigd. V.l.n.r. Van Bremen, Van Messel, Veen en Verheyen.

HOO GSEIZOEN

op de Middelburgsche Markt

Middelburgsche markt is in den zomer nu eenmaal 'n ander ding dan in den winter. In den winter houden we marktdag voor onszelf. In den zomer houden we marktdag, hoogstens half voor onszelf en meer dan half voor de vreemdelingen. Of is het niet waar, dat de truien- en sokkenkoopman in den zomer klompen en snuisterijen verkoopt ten gerieve van de uit 't zuiden overgekomen vreemde bezoekers? Of is 't niet waar, dat de Middelburgers, wien wat aan 't vreemdelingenverkeer gelegen is, 's zomereen extra-pondje boerenboter laten halen om onze boerinnen toch maar te animeren, de botermarkt in stand te houden?

Welke Middelburgsche dame zal zich 's winters permitteeren, met een paar klompen in de hand van de markt te komen wandelen, zonder hinderlijk bekijks te trekken? Maar 's zomers vinden we 't niets opvallends, de sjiekste Engelsche en Fransche matrones met dergelijken buit

De Middelburgsche markt is vanouds bekend om haar gezelligheid, maar 't moet erkend worden, dat in den zomer de vreemdelingen met hun fleurig beweeg die gezelligheid nog aanmerkelijk verhoogen.

Zoo'n klein Arremujenaartje weet onfeilbaar zeker het hart van zoo'n Engelsche miss te winnen.

En de traditie van 't ansichten verzenden is nog altijd even onuitroeibaar.

De botermarkt is in den zomer op haar mooist. En op haar drukst. Want de Middelburgers weten wel, dat de botermarkt behouden moet blijven. Is 't niet om de boerenboter, dan toch altijd nog om 't vreemdelingenverkeer!

trionfantelijk door de Lange Delft te zien trekken.

Kijk, 's winters dan probeeren we alleen maar aan elkaar wat te verdienen. Maar 's zomers probeeren we bovendien allemaal samen wat aan die anderen te verdienen. In den winter is het niet noodig, ophef te maken van de Middelburgsche markt. Maar in den zomer adverteeren we haar in vier, vijf talen langs de heele Belgische kust.

Trouwens, die marktervaringen hebben den boeren en buitenlui wat geleerd. Op de dorpen hebben ze ons in Middelburg het kunstje afgekeken. En langzamerhand zijn er de handigaards gekomen, die aan het Middelburgsch marktbezoek een aantrekkelijk tochtje over 't Walcherse eiland verbonden, ja, de

Een tafereeltje, zooals er alleen 's zomers maar in Middelburg te zien zijn.

Ook de marktkoopman zorgt, dat hij een attractie is voor de vreemdelingen. Dat kan hem alleen maar winst opleveren.

Dit zie je 's winters evengoed op Middelburgschen marktdag....

Zoo worden de souvenirskrumen bestormd.... maar - 't plunderen loopt toch zoo'n vaart niet.

vreemdelingen tot een dagje langer verblijf op het eiland wisten te verleiden.

Zou het te verwonderen zijn, als de ontwakende Vlissingsche vreemdelingenindustrie probeerde, hier ook een vinger in de pap te krijgen, en door een veelzijdiger ontwikkeling van het zomerse bad- en amusementsleven erin slagen zou, te concurreeren tegen de Belgische badplaatsen en de vreemdelingen langeren tijd vast te houden op het onvolprezen Walcheren, een achterland, dat toeristen en badgasten toch veel meer aan landschapsschoon, aan uitstapjes en evenveel aan historische monumenten te bieden heeft als 't Vlaamsche land?

De vreemdelingen beginnen Walcheren te ontdekken. Zal Walcheren leeren, van die vreemdelingen hetzelfde profijt te trekken, dat anderen er met geringer attracties van behalen?

....maar dan komt er niet zoo'n heele batterij amateur-fotografen in actie

Alle chocolade, waar DROSTE op staat, is lekker! Dat weet iedereen, die van iets lekkers houdt, opperbest. Die naam DROSTE geeft U zekerheid, dat U wáár krijgt voor Uw geld. Droste Pastilles.... één der heerlijkste chocola-tractaties, die U kunt kopen!

Droste

ALTIJD WELKOM!

Spaart plaatjes voor het album „Het Waterop!”

Fris als de Morgendauw

kan Uw verschijning zijn. Draagt U wel voldoende zorg, Uw gelaat te beschermen tegen de nadelige invloed, die onze moderne levenswijze op onze huid uitoefent? Verontreinigde lucht op straat - duffe atmosfeer in keukens, winkels en kantoren, dit alles maakt de huid droog en hard. En dan komen de rimpels gauw. Neem tijdig de juiste voorzorg, die Lux Toilet Zeep U biedt. Lux Toilet Zeep is meer dan een heerlijk geurende zeep: zij wordt speciaal bereid voor de verzorging van het gelaat. Zij zuivert de huid tot diep in de poriën en heeft een verzachtende en helzame werking. Behoud jeugd en charme door het gebruik van

LUX
TOILET ZEEP
Tegen vermoeide huid
12½ CT. PER TABLET

L.T.Z. 146-0215a

DE MEDAILLES VAN DE OUDE VROUW

door Eric Wilson

Het is een paar jaar geleden. Ik lag in Dover met mijn schip en bezocht op zekeren dag in gezelschap van een kennis een heel oud winkeltje in het havenkwartier, waar men specerijen verkrijgen kon, die over den heelen aardbol groeiden. Alles, wat ik aanschouwde, was antiek, het ex- en interieur van het winkeltje, de inventaris, alles, tot de winkelierster inclusief, zou ik bijna hebben gezegd. Hoewel zij niet ouder was dan zestig jaar, was zij in de mode minstens zeventig jaar ten achter. En zoo zag ook de man eruit met het ringbaardje, dien ik in het kamertje op een crayonportret afgebeeld zag. Onder dat portret hing een glazen kastje met een twintigtal zilveren en gouden medailles, uitgereikt ter belooning van de redding van tientallen schipbreukelingen.

„Uw man, juffrouw?” informeerde ik beleefdheidshalve.

De oude vrouw knikte. „Al tien jaar dood, meneer. Verongelukt met de reddingsboot, toen zij in een vliegende storm uitging om de bemanning van een Letlander te redden, die voor de kust in nood verkeerde. Al die medailles heeft hij gekregen; hij had negenenvijftig menschen gered, toen zijn uur sloeg.”

Ik mompelde een paar deelnemende woorden, maar zij liet mij nauwelijks uitspreken.

„Hier hangt mijn zoon,” vervolgde ze, naar den wand achter me wijzend. „Hij zat zijn vader al dicht op de hielen met veertien medailles. Toch was hij pas dertig jaar, toen hij, drie jaar geleden, verongelukte. Ja, meneer, er gebeurt hier nogal eens iets onder de kust. Vooral in den herfst en het voorjaar kan het spoken en als de groote schepen het houden, komen toch de visschers in de benauwdheid te zitten.”

Aan den anderen wand hingen twee crayonportretten en een foto van cabinetformaat. Onder het eene crayon was eenzelfde kastje aangebracht als onder het portret van den tegenover gelegen wand. Ik telde veertien medailles, tien zilveren en vier gouden.

„En dit is ook een zoon van me,” ging de oude vrouw onmiddellijk voort, met een hoofdknikje naar het crayon ernaast. „Die is in den oorlog gebleven. Tweemaal gedecoreerd....”

Achter het glas van het portret zaten twee medailles vastgespeld, het Engelsche Victoriakruis en de Fransche militaire medaille. „Hij was sergeant en zou bevorderd zijn tot luitenant, als hij zijn wonden te boven was gekomen, meneer. Maar dat heeft helaas niet zoo mogen zijn. Op zijn sterfbed heeft hij het Victoriakruis nog gekregen.”

Er klonk berusting in de stem van de oude vrouw, maar geen oogenblik opstandigheid of bitterheid. Zij droeg haar verlies gelaten en scheen even trotsch op de verdiensten en de heldhaftige offers van haar dierbaren als een Spartaansche heldenmoeder uit de oudheid.

„Het leven heeft u wel zwaar beproefd,” zei ik met hartelijke deelneming, „maar de zekerheid, dat zij voor het heil van anderen streden en vielen, moet u een troostrijke herinnering zijn.”

„Dat is zij ook,” stemde de vrouw toe. „Natuurlijk, als ik hier 's avonds zoo alleen zit, en ik overdenk mijn leven, dan schiet mijn gemoed wel eens vol. Maar als ik dan naar die medailles kijk en erbij bedenk, waarvoor zij die gekregen hebben, dan verzoen ik me maar weer

met mijn eenzaamheid. Ze hebben niet nutteloos geleefd en ze zijn niet nutteloos gestorven, meneer.”

In weerwil van dat blijmoedig aanvaarden van de harde werkelijkheid zag ik haar verdacht met haar oogen knippen en ik haastte mij een wending aan het gesprek te geven, die minder droevige snaren in haar zou aanslaan, naar ik dacht.

„En dat is zeker ook een zoon van u?” wees ik naar het cabinetportret.

Over het gelaat van de oude vrouw gleed plotseling een schaduw. „Ja,” antwoordde zij met een harde stem, „dat is mijn jongste. Maar over hem zwijg ik maar liever....”

Bij die woorden keerde zij zich bruusk om en een beetje geschrokken volgde ik haar in den winkel. Twee minuten later scheidden wij als oude bekenden en toen wij weer op straat liepen, keek ik mijn vriend eens aan. Ik behoefde hem niets te vragen.

„Jim,” zei hij kort. „Hij is dertig jaar, meen ik, en heeft er reeds zeven van achter de tralies doorgebracht. Op het oogenblik zit hij in de gevangenis in Londen. Diefstal, straatroof en dergelijke dingen meer. Een zwakkeling en allemaal de schuld van den drank. Hij zal wel van kwaad tot erger vervallen en het zou me heelemaal niet verwonderen, als hij nog eens aan de galg zijn laatste adem uitblies. Als hij dronken is, ontziet hij zich zelfs niet zijn eigen moeder te mishandelen.”

Toen begreep ik, waarom de oude vrouw liever niet over haar jongsten zoon sprak.

Dit is jaren geleden, schreef ik hierboven. Kortgeleden echter leidde het toeval mijn schreden opnieuw naar het winkeltje. Ongetwijfeld was alles hetzelfde gebleven, maar alles kwam mij nog antieker voor dan bij mijn eerste bezoek. Het was een aangename verrassing voor me, dat de oude vrouw mij nog herkende.

„Kom verder,” verzocht zij hartelijk, toen zij had vernomen, wat ik wenschte. Ik trad de kamer binnen en onwillekeurig ging mijn blik langs de wanden. Alles was er nog precies, zooals het in mijn herinnering aan mijn eerste bezoek voortleefde: een oude, door het leven zwaar beproefde vrouw, levend met haar medailles en terend op haar dierbare herinneringen. Ja... en tóch merkte ik plotseling een verandering op. Onder het portret van den jongsten zoon zat een medaille op het behang geprikt, een medaille met een blauw-armig kruis en een lintje in de nationale kleuren.

De oude vrouw moest mijn verrasten blik gevolgd hebben, want zij trad dicht op me toe. „Ja,” zei ze met oogen, die straalden van blijdschap, „er is nóg een medaille bijgekomen. Hij is van Jim en ik ben er trotscher op dan op een van de andere....”

Ik bekeek de medaille en zag tot mijn bevreemding, dat het een vertind blikken „Blue Cross” was, het insigne van de Engelsche geheelonthouders. Maar ik voelde den harteklop van een gelukkige moeder in mijn keel, toen de oude vrouw besloot:

„Hij heeft er een bitterder en heldhaftiger strijd voor moeten strijden dan een van de anderen, meneer. Want gelooft u maar, dat het moeite kost, zichzelf te overwinnen. En dáárom ben ik zoo trotsch op die medaille. Zij is me liever, al is ze maar van blik, dan de mooiste gouden....”

t Zijn kleinigheden

die het verschil uitmaken tusschen een bijzonder en een gewoon kiekje. Maar juist om die details goed te treffen, heeft U de nieuwe „Verichrome” film nodig, de snelwerkende, betrouwbare film, die U ook bij somber weer niet in den steek laat.

Kodak
„VERICHROME”
Verkrijgbaar bij alle
Kodakhandelaren
film

MOEDERS!

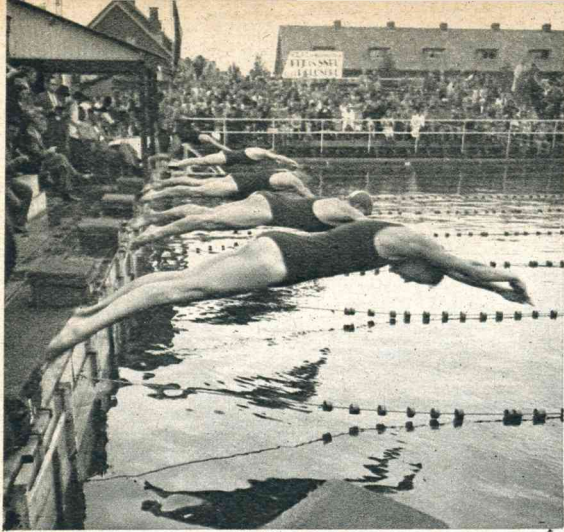
U kunt geld besparen... en tevens voor de gezondheid van Uw kinderen waken, door voortaan te kopen, de nieuwe groote 5 cents rol:

„VS”
MAAG-PEPERMUNT.

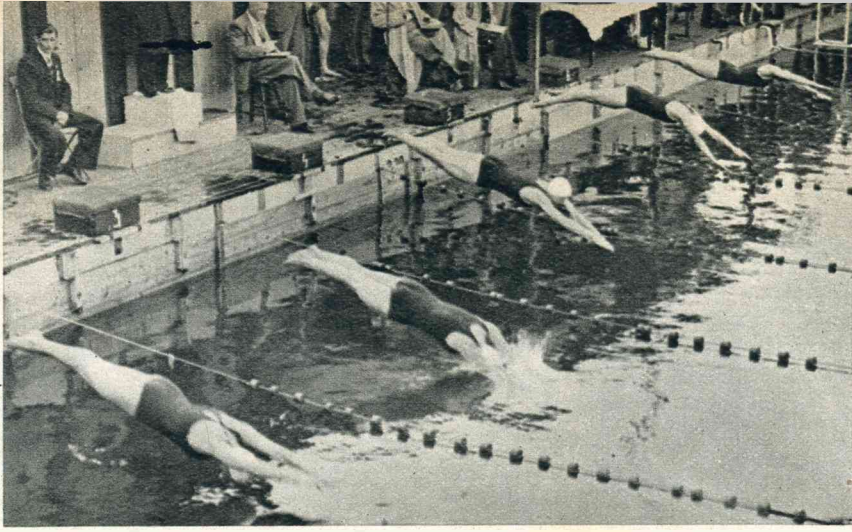
„VS”: is een bron van gezondheid.

„VS”: onder wetenschappelijke controle van Dr. Pannenburg en Dr. Doornbosch, Groningen.

VAN SLOOTEN N.V. - LEEUWARDEN

Te Haarlem werden Zaterdag en Zondag de kampioenschappen van den K.N.Z.B. gehouden. Start van de 400 m. borstcrawl heeren, gewonnen door S. Moolenaar (Het IJ).

De zwemkampioenschappen te Haarlem. Start van de 400 m. borstcrawl dames, gewonnen door Rie v. Veen, geheel links op de foto.

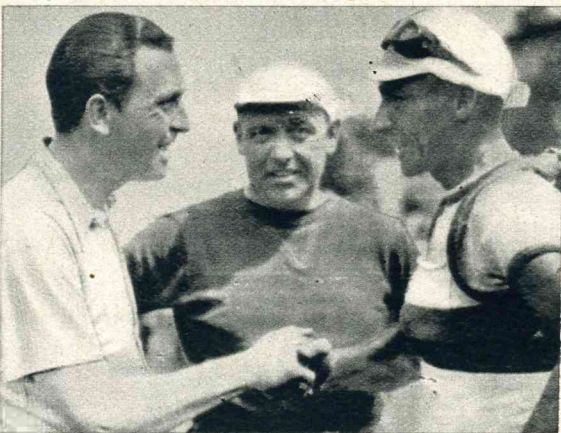

De 3½ km. zwemwedstrijd in den IJssel bij Dieren. De burgemeester van Rheden, de heer W. Zimmerman, feliciteert den winnaar J. v. Heerde en de winnares C. Gunning.

SPORT VAN DE WEEK

Fotonieuws uit de Ronde van Frankrijk. Bij de eerste beklimming van de Pyreneeën wist de Italiaan Bartali zich bijzonder te onderscheiden. Door pech moest hij de zege aan Vervaecke laten. Men ziet Bartali hier geheel alleen aan den kop bij de bestijging van den Aubisque.

Jan Aerts feliciteert A. van Schendel bij de overwinning van het eerste gedeelte van den tienden rit.

De boksmatch v. Klaveren-Tenet om den Europeeschen titel middengewicht in het Feijenoord-stadion te Rotterdam bleef onbeslist, zoodat Tenet zijn titel behield. — Van Klaveren gaat tot den aanval over.

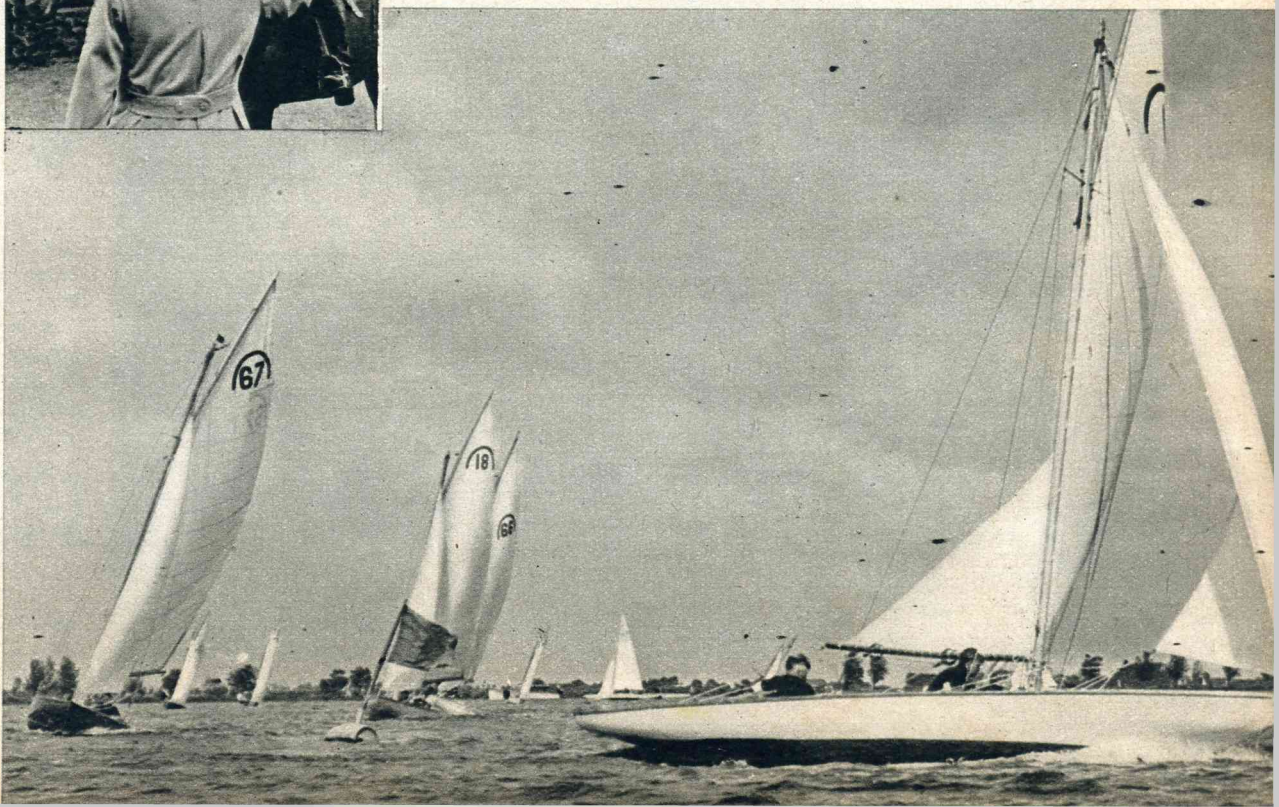
Rechts: Het concours-hippique in het Olympisch Stadion te Amsterdam. De Duitsche ploeg won den landenwedstrijd, waarna prins Bernhard aan oberleutnant v. Arnin den prijs uitreikte.

Uit het concours hippique in de hoofdstad. Mejuffrouw J. C. Gerritsen, die op „Sofia” het damesspringconcours won, ontrangt haar beker.

Wie komt 't eerst boven op den Tourmalet, een geweldig obstakel voor de deelnemers aan de Ronde van Frankrijk in de Pyreneeën? Gianello, Vervaecke, Bartali en Vissers tijdens de bestijging.

De eerste wedstrijddag van de Kaagweek. De strijd der „regenbogen” bij het ronden van de boei.

De vinkenbaan van D. Hoos te Monster en de vogelwachter met zijn helper op den uitkijk.

AAN HET VINKENTOUW

Voor het ringen van vogels tot wetenschappelijke doeleinden

De vangst wordt onder het toegeklapte net vandaan gehaald. Nadat het gevangen vogeltje een ring om den poot heeft gekregen, herkrijgt het terstond zijn vrijheid.

Te Wassenaar en Monster is het oude vinkersbedrijf nog in volle werking te zien. Echter... de gevangen vogels herkrijgen spoedig de vrijheid.

Met de vogelwet van 1912 is aan het vinkersbedrijf, dat jaarlijks aan duizenden trekvogeltjes het leven kostte, een einde gekomen. De consumptie van zangvogels in ons land is gelukkig steeds minder populair geworden, en men kan wel zeggen, sedert de laatste jaren zoo goed als geheel verdwenen.

Dat er toch hier en daar in Nederland, en wel voornamelijk te Wassenaar en Monster, nog vinkenbanen

Rechts: Oom Dirk bij de z.g. muite (lokvogels) in de hut.

Zóó slaan de netten naar elkaar toe en bedekken dan de geheele baan.

gevonden worden, vindt zijn oorzaak in de bijzonder nauwlettende studie, welke men tegenwoordig van het trekken der vogels maakt. Het is een van de voornaamste problemen, waarmee de ornithologen zich bezighouden, en welks geheimen zij nog steeds niet hebben achterhaald, al heeft men in den loop der jaren reeds aardig wat feitenmateriaal verzameld.

Van grooten invloed zijn bij dit onderzoek de vrijwel over geheel Europa verspreide ringstations. De bekende Vogelwarte Helgoland en de Vogelwarte Rositten in Duitschland verrichtten hier baanbrekend werk. Ook in ons land is men sedert 1911 met het ringen van trekvogels aangevangen. Het Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie verstrekt daartoe aan tal van medewerkers, over heel Nederland verspreid, de noodige ringen. Het zijn echter voornamelijk nestjongen, die op deze wijze geringd worden, waardoor, ingeval de vogels eventueel teruggevangen of dood gevonden worden, 't vaststellen van den ouderdom en soms ook van trek- en leefwijze mogelijk is.

De ringstations te Wasenaar en Monster, van welk laatste we op deze bladzijden een aantal foto's reproduceeren, gaan geheel anders te werk. Daar worden de vogels gedurende het trekseizoen voor het ringen bij tientallen tegelijk met slagnetten gevangen. Deze vinkenbanen zijn geheel ingericht als de oude

vinkenbanen met lokvogels en lokvoer, waarmee de vinker vroeger duizenden roodgeborste vinken voor de kooivogelvangst wist te verschalken. Doch deze „sport" is gelukkig tegenwoordig verboden. Men vangt hier, behalve kepen, vinken, sijzen, en kneuen ook lijsters en spreeuwen, en soms zelfs roofvogels, die op de lokvogels afkomen. Alle krijgen ze een ringetje om den poot, en dan laat oom Dirk — zoo heet in de wandeling de heer D. Hoos van de vinkenbaan te Monster — de tijdelijke gevangenen weer de lucht in, waar ze, bekomen van den schrik om het vreemde avontuur, met snellen wiekslag verdwijnen.

Oom Dirk ringt, terwijl zijn assistent hem de vogels aanreikt. De lokvink — op de hand links — kijkt kalm toe bij het ringen van een gevederden collega.

Het avontuurlijke en romantische leven van een Britschen spion in het

ROODE RUSLAND

De geschiedenis van „ST 25”

DOOR
SIR PAUL DUKES
voormalig chef van den
Britschen geheimen dienst
in Sovjet-Rusland
5

Het mannetje scheen in een te schrompelen, toen hij zoo wreed tot de werkelijkheid terug werd geroepen. Hij werd even rood van kwaadheid, leek me, maar herwon snel zijn onderdanige houding. Zijn helpers waren druk aan 't werk, zei hij; zij waren de omstandigheden en de mogelijkheden van ontsnapping aan 't bestudeeren. Men had de heele stad afgezocht naar Moerometz, vertelde hij, en daar men hem niet vond, vermoedde men al, dat hij gevlucht was. De kruisverhooren zouden wel ophouden, meende hij, en dan had mevrouw M. 't natuurlijk minder hard. Afgewacht moest worden, of ze zou worden overgebracht naar een andere cel of gevangenis — dan konden er plannen tot ontsnapping worden beraamd.

Maak voort,” besloot ik. „En als mevrouw M. vrij is, zullen we misschien over andere dingen gaan spreken.”

Intusschen, hoe stond 't met Melnikof? Zorinsky deed erg opgewonden, toen ik hem opbelde.

„Hoe is 't met je broer?” vroeg ik. „Is 't erg? Zou hij nog beter worden?”

„O ja,” kwam het antwoord, „hij zal wel een tijdje in 't ziekenhuis moeten blijven, zegt de dokter, maar er is groote kans, dat hij beter wordt.”

„Je broer” beteekende natuurlijk Melnikof, en „het ziekenhuis” de gevangenis.

„Kom morgen bij me,” zei Zorinsky. „Ik heb bericht van Leo ook — die komt naar Petrograd.”

Dat zou wel beteekenen: nieuws over Trotsky, berichten over het roode leger.

De telefoon was 'n onschatbaar goed, maar men moest er heel voorzichtig mee omgaan. Op kritieke momenten zette het gouvernement den telefoondienst wel eens stop, tot groote ergernis en groot ongemak der bevolking. Maar den dienst staken was tegen 't bolsjewistisch belang, want de telefoon was een schoon middel om complotten op 't spoor te komen. Er werd op de verbindingen gelet, een verdachte stem of zin en de lijn werd „afgetapt”, namen en adressen werden uitgevraagd, en huiszoekingen volgden, inbeslagname van boeken, papieren en foto's, vermindering van het aantal leegge Tsjekacellen.

Dus men sprak in figuurlijke taal of gebruikte vooruit afgesproken termen.

Zorinsky was vol geestdrift, toen ik den volgende dag kwam.

„We hebben Melnikof er zoó uit,” riep hij. „Zijn zaak wordt aangehouden voor nader onderzoek. Hij gaat naar de Shpalernaya- of naar de Deriabinskaya-gevangenis, en daar mogen we hem eten sturen. Daar kunnen we briefjes in stoppen om hem met onze plannen op de hoogte te brengen. Een glas wodka?”

Zijn nieuws verblijdde me, al beteekende een verplaatsing langere gevangenschap; immers, de toestanden in beide genoemde gevangenissen waren heel wat gunstiger dan in de Tsjeka.

Zorinsky praatte weer druk. Of ik dacht, dat de geallieerden naar Petrograd zouden optrekken, de Engelschen speciaal, vroeg hij. Hij scheen zeer gesteld te zijn op een uitspraak van mijn kant.

„Ik weet er niets van,” zei ik. „Ik kan hier hoegenaamd geen relatie onderhouden met officieele kringen.”

„Je hoort hier aan alle kanten beweren van wel,” ging hij voort. „Ik ben alleen bang, dat ze den heelen boel in de war zullen sturen. Er is niemand, die Rusland echt begrijpt. We begrijpen ons zelf niet eens. Daar ga je, Pawel Iwanitsj.”

Zorinsky dronk zwaar, maar de drank oefende geen merkbaaren invloed op hem uit.

„Wat ik zeggen wou, heb je nog iets van Iwan Iwanitsj gehoord?” vroeg hij opeens.

„Die is in Finland,” zei ik.

„Wát!” riep hij, half opstaande. Hij was doodsbleek.

„In Finland,” herhaalde ik, hem verbaasd aankijkend. „Eergisteren weggekomen.”

„Weg... gekomen... ha ha ha!” Zorinsky viel weer op zijn stoel. Hij had opeens weer een kleur en schaterde het uit. „Nee maar... wat zal de Tsjeka woest zijn! Verdraaid knap! Weet je, dat ze alles overhoop hebben gehaald om hem te vinden? Ha ha ha! Da's ten minste nog eens goed nieuws!”

Sir Paul Dukes, gewezen chef van den Britschen geheimen dienst in de Sovjet-unie, die in „Panorama” zijn spannende avonturen verhaalt, gefotografeerd tijdens een vakantieverblijf in Engeland (1917).

„Waarom ben jij daar zoo blij om?” vroeg ik. „Ik dacht eerst, dat je...”

„Ik was verwonderd.” Hij sprak snel en opgewonden. „Weet je niet, dat Iwan Iwanitsj voor een leider van geallieerde organisaties en voor een zeer gevaarlijk man doorging? Ze waren zoo zeker, dat ze hem krijgen zouden! Hebben ze gijzelaars voor hem genomen?”

„Ja.”

„Die zijn dan nog niet gelukkig.” Hij lachte wreed.

Nu schrok ik. „Hoezoo?” zei ik, zoo onverschillig als ik kon.

„Ze worden allemaal neergeschoten.”

't Kostte moeite, een schijn van toevallige belangstelling te handhaven. „Denk je heusch?” vroeg ik ongeloofig.

„Vast en zeker,” antwoordde hij. „Waar nemen ze anders gijzelaars voor?”

Ik moest verder den heelen avond denken aan

de mogelijkheid, dat mevrouw M. doodgeschoten zou worden. Een maand of twee konden de gijzelaars nog in leven

gelaten worden met het oog op verder verhoor, meende Zorinsky, maar dan...

Maria, de huishoudster van Moerometz, was de eenige, die ik inlichtte omtrent mijn gangen. Als ik verdween, zei ik haar, moest ze een paar dagen wachten en dan iemand naar Finland zien te krijgen, om den Britschen consul te waarschuwen. Een paar dagen na Moerometz vertrokken er nog twee Engelschen; Maria gaf hun een brief voor Moerometz mee, waar ik iets bij geschreven had met onzichtbaren inkt.

Zorinsky's berichten aangaande Melnikof bleven optimistisch. Hij gaf me eenige politieke berichten, die juist bleken te zijn, dus begon ik hem wat minder te wantrouwen. Op een goeden dag vertelde hij me, dat een beambte van de Tsjeka op zich had genomen, Melnikof te bevrijden — zoogenaamd door een vergissing met zijn dossier — maar hij eischte zestigduizend roebel; dat was toen ongeveer vijftienhonderd pond; de helft vooruit te betalen, de andere helft als Melnikof vrij was.

„Zooveel geld heb ik niet bij me,” zei ik, „maar ik zal zien, overmorgen of zoo de eerste dertig mille te krijgen.”

„Nog iets,” zei Zorinsky. „Ik heb nog vergeten je te spreken over Melnikof's zuster — die staat er verschrikkelijk slecht voor. Elena Iwanofna en ik hebben haar wat eten gestuurd, maar ze heeft geld nodig. Misschien kun je af en toe een duizend roebel missen.”

„Ik zal je wat geven, als ik met 't andere kom.”

„Merci. Ze zal je erg dankbaar zijn. Drinken we een glas wodka? Gezondheid, Pawel Iwanitsj!”

Blij met 't vooruitzicht op Melnikof's bevrijding ging ik aan 't werk, om het noodige geld te krijgen. Ik belde een vriend van Moerometz op, dien hij den bankier placht te noemen. Toen ik hem bezocht, kwam ik tot de ontdekking, dat hij een innemend maar zenuwachtig man was, Moerometz zeer toegedaan. Hij kon me slechts een gedeelte van het verlangde bedrag leenen. Ik moest de rest uit Finland zien te krijgen, besloot ik — misschien als ik mevrouw M. wegbracht.

Den volgende dag bracht ik het eerste gedeelte van het geld aan Zorinsky. Hij zou het aanstonds den betrokken beambte doen toekomen, beloofde hij.

„Tusschen twee haakjes,” zei ik, „ik ga misschien een paar dagen naar Finland, dus verbaas je maar niet, als je een weekje niets van me hoort.”

„Naar Finland?” Zorinsky toonde groote belangstelling. „Dan kom je misschien niet terug?”

„Ik kom zeker terug, al was het alleen maar om Melnikof.”

„En je hebt hier natuurlijk nog meer te doen. Hoe ga je?”

„Weet ik nog niet. 't Is niet zoo'n toer om de grens over te komen, zeggen ze.”

„Hm, dat kan leelijk tegenvallen. Waarom ga je niet gewoon in Bielo'ostrof de brug over?”

Was hij gek? Bielo'ostrof was het officieele grensstation. „Hoe bedoel je?” vroeg ik.

„'t Is met een beetje handigheid best te vinden daar,” beweerde hij. „Een paar duizend roebel voor den stationscommissaris om zijn oogen dicht te doen, duizend voor den schildwacht om den anderen kant op te kijken, en je gaat erover. Bij voorkeur 'savonds.”

Ik had in Finland over die methode hooren spreken, maar 't pakte zelden goed uit. De commissarissen waren grillig en bang hun vingers te branden, en de Finnen stuurden vaak menschen terug. Trouwens, ik zou mevrouw M. bij me hebben, hoopte ik, en daar mocht Zorinsky niets van weten. Ik moest hem dus afwimpelen zonder hem te beleedigen.

Ik dankte hem hartelijk voor het idee. Maar den

volgenden dag zei ik hem, dat ik naar Moskou ging, niet naar Finland.

Begin December werd het rechercheurtje, wien Moerometz de taak had opgedragen, voor mevrouw M.'s bevrijding te werken, erg zenuwachtig. Het probleem nam al zijn gedachten in beslag. Ik bracht hem iederen dag een cadeautje — sigaretten, suiker en boter, met behulp van Maria of in den verboden handel verkregen — om zijn huiselijke zorgen te verlichten.

Hij had verschillende plannen in zijn hoofd, verklaarde hij, toen ik hem vroeg, hoe de zaken stonden. Eerst had hij gehoopt, den opsporingsambtenaar van de Tsjeka te kunnen omkoopen, om mevrouw M. als zijnde onschuldig vrij te laten. Maar dat bleek nu heel moeilijk te zijn, want 't werd nogal erg gevonden, dat mevrouw M. voor een Engelsche firma had gewerkt, met Moerometz samen, te meer, wijl zij Russin van geboorte was. Er bleven twee mogelijkheden over. Ten eerste: haar in de plaats te schuiven van een andere vrouw, die vrij werd gelaten; ten tweede: haar eenvoudig naar buiten te smokkelen door omkoopning der bewakers.

„Ik heb gravin X vrijgekregen,” zei de rechercheur, „door haar in 't vrouwen-toilet een pas te laten vinden, op een anderen naam, waar instond, dat zij op een bepaald uur het Tsjeka-gebouw was binnengekomen en er vóór 'n aangegeven tijd weer uit moest. Daar liep ze gewoon de straat mee op, en den pas gaf ze aan den ingang af. Dat klinkt eenvoudig, maar 't is nogal lastig, alles te schikken: den pas te bemachtigen, de schildwachten om te koopen, alles op tijd te krijgen en zoo voort.”

„En toen gravin X buitenkwam, wat toen?” vroeg ik.

„Een vriend stond haar op te wachten. U zou ook moeten zorgen, dat u op de plaats, die ik aan zal geven, klaar stond.”

Een paar dagen later gaf hij het uur aan: 18 December om 4 uur 's middags.

Het hoofdkwartier van de Tsjeka te Petrograd stond in de Gorohowaya (Erwtstraat) no. 2. Het was 'n groot grijs gebouw met een kleinen ingang, als het zwarte gat in 'n bijenkorf. Peinzend keek ik naar de ramen, toen ik er in de dagen vóór mevrouw M.'s bevrijding voorbijging. Ergens daarbinnen zat mevrouw M., onbekend met onze plannen en ons werk, met vele anderen eindeloos te wachten, te wachten, te wachten. In koude keldercellen zaten menschen met groote namen, zonder licht of lucht, vaak zonder voedsel; en zij verheugden zich, als men aan hen dacht en hun naam werd afgeroepen.... Dan maakte een genadige kogel een eind aan die foltering. In de grootere vertrekken zaten groepen mannen of vrouwen bijeengehoopt; zij hoopten of wanhoopten, maar iederen avond om zeven uur kwam de verschrikking. Eenieder wist: als nu de deur opengaat en mijn naam afgeroepen wordt, ga ik naar buiten, de eeuwigheid in....

De 18e December 1918 daagde, bleek en rauw. De wind joeg in nijldige rukken om de hoeken der huizen, griste sneeuw mee en sloeg die kwaadaardig in de halfverborgen gezichten van reppende voorbijgangers. Tegen twaalfen bedaarde het weer. Vol angstige spanning gingen Maria en ik op weg, om een mantel voor mevrouw M. te koopen. Wij kwamen op de markt, waar zooveel hun laatste eigendommen te gelde trachten te maken; hier huishoudelijke voorwerpen, daar speelgoed; de een een dozijn klontjes suiker, op de hand uitgesteld, de ander een paar haringen. Wij gingen naar den oude-kleerenhoek, scherp oplettend, of er geen sporen kwa-

men van een overval. En spoedig vonden wij, wat we zochten: een warmen mantel, die blijkbaar betere dagen had gekend; en de moede oogen van de aanzienlijke dame, van wie we hem kochten, gingen wijd open, toen ik onmiddellijk den prijs betaalde, dien zij vroeg.

De rechercheur vertelde later, dat mevrouw M.'s bevrijding bewerkt was langs den langen weg van den valschen pas. Hij beschreef uitvoerig, hoe zij uit haar kamer was geroepen, als om verhoord te worden, maar in de gang naar het vrouwen-toilet werd verwezen. Daar vond zij den pas, en daarmee, verbaasd maar gehoorzaam, was zij naar buiten gewandeld.

Het heeft lang geduurd, voor mevrouw M. mij zelf haar gevangenis-ervaringen vertelde; want al was ik de eerste vierentwintig uren na haar ontsnapping voortdurend bij haar, onze geesten waren vervuld met de vlucht en niet met herinneringen.

Toen zij te Helsingfors aankwam, werd ze ziek, ten gevolge van het lange lijden en de overspanning. Door die ziekte en door den snellen en harden gang der gebeurtenissen was haar geheugen verwaagd. Eerst later kwam zij goed te weten, hoe haar bevrijding in haar werk was gegaan.

In ieder geval, den avond van den 18en December zat zij in de keuken van flat „no. 5”, verzorgd door de trouwe en toegewijde Maria.

Maar niet voor lang. Er was geen tijd te verliezen. Het was gevaarlijk voor mevrouw M., ook maar één nacht in de stad te blijven. Ik had besloten, haar dadelijk de grens over te smokkelen, dus wij moesten onmiddellijk op weg.

Maria stond bij de deur te schreien, toen wij de donkere steenen trap af gingen. Mijn gezellin had den mantel om, dien we dien ochtend hadden gekocht.

„Ik zal u Warwara noemen,” zei ik haar. „Noemt u mij Wania — en als we soms aangehouden worden, breng ik u weg naar 't ziekenhuis.”

Wij zochten een slee en reden naar het afgelegen Okhta-station, vanwaar ik Moerometz had zien vertrekken. Het rechercheurtje stond op het perron, echt in zijn schik met het welslagen van zijn plan. Ik bedankte hem hartelijk en gaf hem het pakje geld, dat Moerometz me had toevertrouwd, en ik voelde, dat hij althans op dat moment niet allereerst aan het gewin dacht.

„Kom, Warwara!” riep ik mevrouw M. toe. Ik trok haar mee naar den trein en een aangehaakt goederenwagen in.

„Voorzichtig een beetje, Wania!” riep mijn gezellin, toen ik haar optilde en op den vuilen vloer deponeerde.

„Opschieten,” antwoordde ik. „Hier, pak de tasch aan,” en ik gaf haar het pakje sandwiches, dat Maria gereed had gemaakt. „Als er iets gebeurt,” fluisterde ik in 't Engelsch, toen we goed en wel binnen waren, „zijn we „speculanten”, die op proviand uitgaan — dat doen ze hier zoowat allemaal.”

De menschen vochten, om in den wagen te komen — in een paar minuten was die benauwend vol; en nog smeekten er tientallen, iets „op te schikken” en „nog één plaatsje” te maken. Hoe 't ging, wisten we niet, maar de deuren gleden dicht, en we zaten in 't pikke-donker, en wachtten maar.

Er zaten wel een honderd menschen in den wagen, maar toen de deuren dicht waren, hielden alle gesprekken op. Tot het vertrek van den trein was de stilte griezellig. Er was alleen een jongen, die hoestte, lang en schrapend. Toen de trein reed, kwam er een kaars te voorschijn en rondom het flikkerende vlammetje aan

Vervolg op blz. 26.

LEIPZIG

RIJKS-MESSESTAD, DE STAD VAN HET BOEK EN DE MUZIEK,
centraal in Duitsland gelegen, uitgestrekte parken en plantsoenen, het beroemde Völkerschlachtdenkmal. Bloeiend muziekleven (Gewandhausorkest en Thomaner-koor). Hier componeerde Bach en werd Richard Wagner geboren. Bekend om de internationale Messen. Duitsch uitgevercentrum. Leipzig bezit uitstekende hotels en biedt iederen toerist een aangenaam en interessant verblijf.

Wie Duitsland wil kennen, moet Leipzig gezien hebben.

Inlichtingen en prosp.: Duitsch Verkeersbureau, Kalverstraat 111, Amsterdam, alle reisbureaux en Verkeersvereniging & Stadtverkehrsamt, Leipzig.

**DIT COMPLET
ZAL U PRACHTIG
STAAN!**

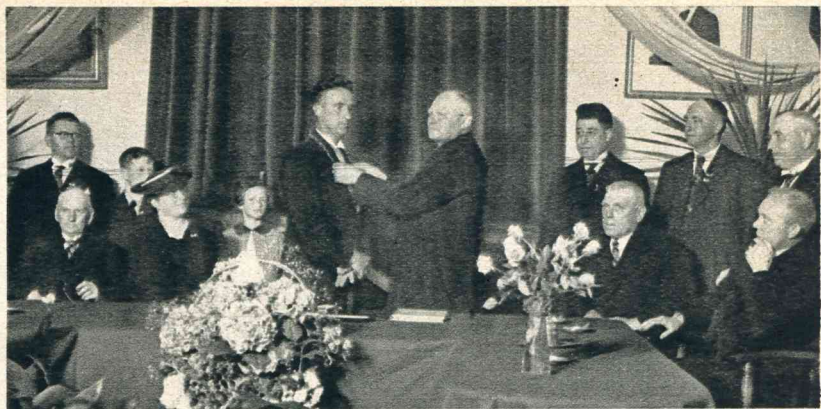
Model No. 90
verkrijgbaar in
de maten 40-
42-44-46. Prijs
50 cent en 5
ct. voor porto.

En het zal U heel wat minder kosten dan het werkelijk waard is.

Met behulp van onze handige knippatronen kunt U dit complet gemakkelijk zélf in elkaar zetten, evenals trouwens alle modellen uit „Zomerpracht 1938”. Bezit ge dit schitterende modeboek nog niet? Bestelt het dan per ommegaande. Het zal Uw keus vergemakkelijken en U veel geld besparen. Prijs 60 cent.

Bestellingen kunnen als volgt geschieden: door bemiddeling van Uw agent of bezorger; door girostorting op No. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan

PATRONENKANTOOR PANORA
Nassauplein 1 — Haarlem

Moment tijdens de installatie ten raadhui-
ze.

Na de installatie
spreekt de burgemees-
ter de wachtende men-
schenmenigte harte-
lijk toe.

Op Dinsdag 12 Juli had te Clinge en Nieuw Namen de plechtige installatie plaats van den nieuwen bur-
gemeester, een zoon van de streek. Met onbeschrijfelijke geestdrift werd de nieuwe burgemeester ontrangen.
Een groote menigte wachtte den burgemeester bij het raadhuis van Clinge op.

ZEEUWSCH NIEUWS

In Nieuw Namen was de inkomste niet minder blij.
De burgemeester werd het eerst verwelkomd bij de
school.

Voorafgegaan door de notabelen van het dorp werd
daarna een schitterende optocht gehouden....

...waarin de meisjes van de huishoudschool voor
een fraaien wagen hadden gezorgd.

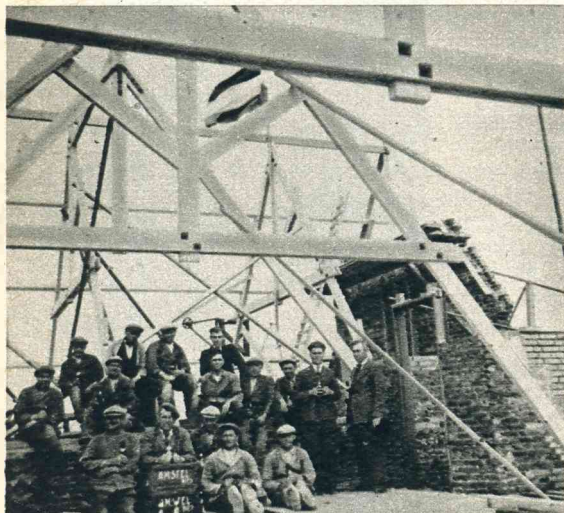

En ook producten van de in het dorp gegroeide
textielnijverheid werden meedragen in den stoet

Hulde aan arbeid, welvaart en landbouw.

Vorige week vierde burgemeester Gunning te Yerseke zijn 50sten verjaardag. Z. Edelachtbare werd door den gemeenteraad ten gemeentehuize in intieme kring gehuldigd. De burgervader met zijn familie te midden van den raad.

Te Axel werd dezer dagen de kap op het in aanbouw zijnde raadshuis geplaatst. De gebruikelijke tractatie vond plaats onder het in top geschen vaderlandsche dundoek.

De deelnemers aan het internationaal Aardrijkskundig Congres, dat in Zeeland werd gehouden, werden te Hulst officieel ten raadhuize ontrangen, waarna voor ons werd geposeerd.

Links: De Vlissingse hengelsportvereniging organiseerde een hengelwedstrijd bij het oude fort linkerreduit. De hengelaars in actie

ZEEUWSCHE OMROEP

Hallo! hallo! hier is de persdienst van den officieelen Zeeuwschen Omroep. Het verder vertellen van deze berichten, in welken vorm ook, is geoorloofd.

De uitvinding van de lamp voor de „donkere kamer”, die te Goes werd gedaan, schijnt nu in kannen en kruiken te zijn. Verschillende geslaagde proeven zijn reeds genomen. De bond van stoute kinderen is van plan, ten behoeve van zijn leden, die nogal eens in kleerkasten, kolenhokken of lichtloze kelders worden opgesloten, een serie van deze lampen aan te schaffen!

Een kunstschilder te Veere, die op den zeedijk aan het werken was geweest, heeft zijn schilderij, bij het naar huis gaan, achtergelaten. Een eerlijk man vond het in den regen en bracht het terug.

Waarschijnlijk heeft de artist willen bewijzen, dat een zeegezicht waterproof moet zijn!

Te Breskens heeft men grieven geuit tegenover een provinciaal lichaam, dat bij voorkeur aldaar Duitschers schijnt aan te stellen.

Een der protesteerenden beging een „ingezonden stuk”, ’n ander heeft, naar wij vernamen, aan den raad van commissarissen een pakje Berliner bollen gezonden!

Men seint ons uit Domburg, dat voor de vacerende betrekking van schoolhoofd zich ’n kleine honderd sollicitanten hebben aangediend.

Dat men nu ook juist in het mooie badseizoen zoo’n oproep plaatste!

Uit Middelburg bereikte ons het verrassend bericht, dat de marine-kapel, bij haar aankomst in deze stad, de bussen verlaten heeft op het Molenwater.

Zoo zijn onze echte Hollandsche Jantjes! Wanneer ze door omstandigheden geen zee kunnen kiezen, zoeken ze andere nattigheid op!

Onze medewerker te Biervliet bericht ons, dat een woordenwisseling tusschen twee geburen zoo hoog liep, dat de dokter de deelnemers heeft moeten verbinden. In plaats van met de tong, schijnt met de tang dit wisselen te hebben plaatsgegrepen!

Te Middelburg is men op het lumineus idee gekomen, om tot het welslagen en het opluisteren van de Septemberfeesten overal vuurwerkbusjes neer te hangen.

Na veertien dagen heeft men reeds de beschikking over twee voetzoekers, vier zevenklappers en twaalf Bengaalsche lucifers. In vertrouwen vernamen wij, dat uit een der busjes ook nog ’n halve vuurpijl stak, maar zolang men de andere helft niet heeft gevonden, maakt men er liever nog geen melding van!

Tot de volgende week, dames en heeren!

Te Vlissingen was het muziekkorps van de marine uit Den Helder te gast. Er werden concerten gegeven en een rondwandeling gemaakt door de stad, waaraan door alle Vlissingse Jantjes werd deelgenomen.

Hij ging haar angstvallig uit den weg....

Nu gebruikt zij Odo-Ro-No!

Inderdaad, hoevele leuke charmante meisjes zijn er niet zelf de oorzaak van, dat haar droomen in rook vervliegen. Indien zij er maar aan dachten, dat onaangename transpireren onder de armen te voorkomen en de verzorging hiervan als een onderdeel van haar dagelijksch toilet ter hand te nemen.

Odo-Ro-No brengt hier uitkomst: Uw charme blijft behouden, terwijl Uw kleeding voor bederf wordt gevrijwaard.

Gebruik dus Odo-Ro-No regelmatig, zoowel voor Uzelf als voor Uw kleeding.

Odo-Ro-No wordt in 2 sterkten in den handel gebracht. REGULAR voor normaal gebruik - INSTANT voor menschen met een gevoelige huid.

ODO-RO-NO

"Ik kan eten wat ik wil"

Ik verteer mijn voedsel zonder bezwaren"

Ook U kunt eten wat U wilt, en wanneer U wilt. U kunt dadelijk de overmaat van aciditeit der maagsappen, waaraan de gewaarwordingen van bezwaring, de oprispingen, de hoofdpijnen en de slaperigheid te wijten zijn, doen verdwijnen. Een kleine hoeveelheid Gebismureerd Magnesium in een beetje water — en Uw maagbezwaren zijn binnen een paar minuten verdwenen. Verwaarloos nimmer de voorafgaande ken-teekens, die aanleiding kunnen geven tot meer ernstige aandoeningen. Gebismureerd Magnesium, dat verkrijgbaar is bij alle Apothekers en Drogisten à f 1.— per flesch of f 1.75 per groote flesch, die voordeeler is, maakt onmiddellijk de overmaat van aciditeit, die de teergevoelige maagvliezen prik-kelt, onschadelijk, doet het gisten van het voedsel ophouden en verzekert U een goede spijsvertering.

Voor Uw Maag

**GEBISMUREERD
MAGNESIUM**

Het avontuurlijke en romantische leven van een Britschen spion in het

Roode Rusland

Vervolg van bladzijde 23

het eene einde van den wagon begonnen een paar Finnen liedjes te zingen. Een paar menschen stapten aan kleine stations uit; toen we na vier uren in Groesino aankwamen, was de wagon nog maar drie kwart vol.

Het was bijna middernacht. Een menschenmassa weldig uit den trein en verspreidde zich snel in alle richtingen de bosschen in. 's Morgens zouden zij terugkomen met zakken vol mondkost. Ik bracht mijn gezellin eerst een paadje langs in de verkeerde richting. Na een poosje keerden we terug, staken de rails over voorbij het station en namen het boschpad, dat naar het huis leidde van Fita, den vroeger genoemden smokkeelaar.

We moesten daar een uur wachten. Mevrouw M. ging wat liggen rusten, en ik sprak met den jongen man over de reis en informeerde naar de vier andere personen, blijkbaar ook vluchtelingen, die we in zijn huis vonden.

„Heb je een goede slee voor me?”

„Ja, een beste en een best paard.”

„Wie zijn die andere menschen?”

„Ik ken ze niet. De man is officier.

Hij kwam drie dagen geleden hier in de buurt en toen hebben de boeren hem naar mij verwezen. Ik heb beloofd, dat ik hem zou helpen.”

Buiten dien officier was er een dame, die Fransch sprak, en twee knappe meisjes van ongeveer vijftien en zeventien jaar. Zij toonden geen spoor van zenuwachtigheid en schenen het avontuur wel prettig te vinden. Zij spraken Russisch tegen den officier en Fransch tegen de dame. De officier was blijkbaar hun geleider.

Om één uur reden we van Fita's huis weg. De tocht leidde door bosch en bevroren moeras. Wij stopten voor een hut, vijf mijlen van de grens. Vandaar zou een Finsche boer ons door de bosschen naar den eersten Finschen grenspost brengen, tien mijl ver. De nacht was rustig en niet te koud; groote witte wolken dreven langs de volle maan en de lucht was stil.

Onze gids klopte. Na lang wachten werden we binnengelaten door een ouden boer en zijn vrouw, klaarblijkelijk uit hun slaap gerukt. Een half uur later kwam het andere gezelschap, de boer kleedde zich en we gingen.

Wij weken bijna onmiddellijk van het voetpad af, en liepen door dikke sneeuw over open terrein naar het bosch. Wij vorderden langzaam, want menigmaal zaktten we tot onze knieën in de sneeuw, en met het oog op de dames moesten we dikwijls rusten. We zwenkten het bosch in en uit, vermeden paden en open plekken, en hadden dus lang werk, eer we de grens nabij kwamen.

Mevrouw M. en de dame van het andere gezelschap waren aan 't praten geraakt, en zoo kwam eerstgenoemde te weten, dat de twee meisjes Irene en Natalia heetten, en dochters waren van groothertog Paul Alexandrowitsj, oom van wijlen den Tsaar. Ik had mevrouw M. gewaarschuwd, in geen geval te zeggen, dat ik een Engelsman was. Ik wou namelijk naar Rusland terug en had dus liever, dat er niet over me gesproken werd; zij moest hen maar in den waan brengen, dat ik een Zweedsche vluchteling was.

Ik verbaasde mij over den moed, waarmee mevrouw M. dien ontzettenden tocht doorstond. Zij had al veel leed en

ontbering achter den rug, maar hield zich beter dan de andere dames, en was na de rust altijd de eerste, die weer verder wou. We moesten slooten door en wankel bruggetjes over. En eens gebeurde er een ongelukje, waar we hevig van schrokken. Onze gids, met pakken beladen, verdween plotseling — hij zonk in een greppel, die vol verse sneeuw was geraakt. Met moeite, doornat krabbelde hij er aan den anderen kant weer uit. Toen kreeg ik een idee: als ik over de greppel ging liggen konden de anderen mijn lichaam voor brug gebruiken. Ik zette mijn voeten stevig neer, liet me voorover vallen en groef mijn handen in den anderen oever. Ik riep mevrouw M., die de dapperste was, toe, op mijn rug te stappen en zoo over te wippen. Zij deed het, en werd gevolgd door de andere dame. Toen kwamen de twee meisjes en dan de officier; ten slotte wrong ik mij op mijn maag naar den overkant.

Zoo ploeterden we voort tot een zwart-met-witte paal aangaf, dat we aan de grens waren. Wij hielpen de meisjes de wankel glibberige plank over, die de eenige brug was over de grenssloot, en die ons dreigde te verraden, als er één voetstap op werd gezet.

Zoodra zij den Finschen bodem aaraakten, vielen de meisjes op haar knieën en maakten vroom een kruis. Wij liepen naar een omgevallen boomstam een eindje verder en gingen zitten, om wat verkwikking te genieten.

Onze zwijgzame gids werd plotseling spraakzaam. „Ziezoo, u bent in Finland,” zei hij. „U hoeft Sovdepia („het land van sovjets en députés”) niet meer terug te zien.” Hij had den heelen tijd haast geen woord gezegd, maar nu hij Rusland eenmaal uit was, al lag het nog maar een steenworp ver, meende hij te mogen zeggen wat hij wou. En dat deed hij.

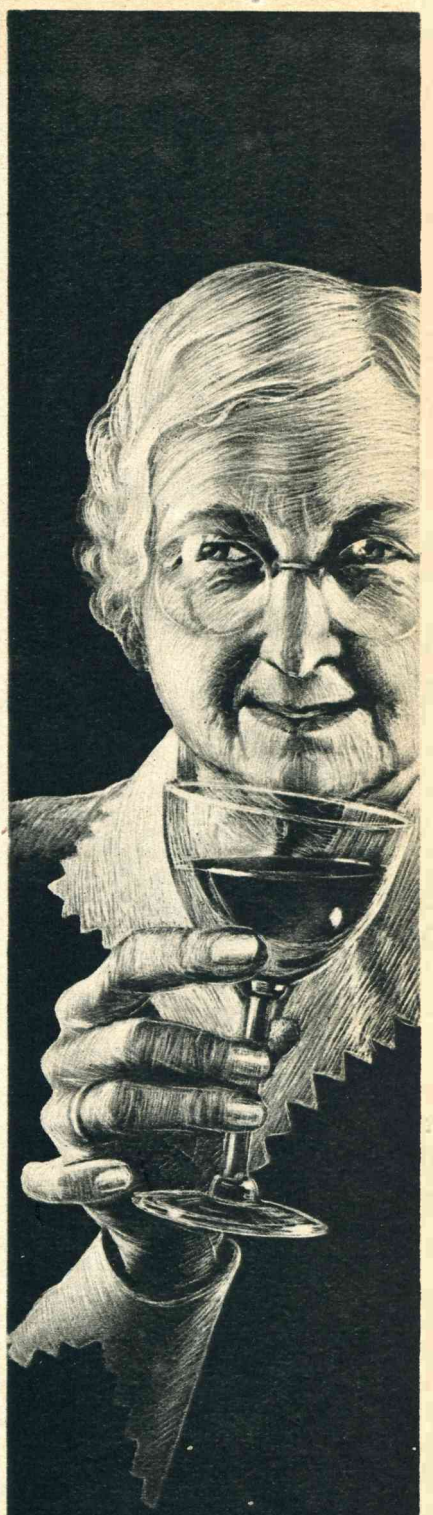
Verder hadden wij het makkelijk. We hoefden ons maar te melden bij de eerste Finsche autoriteiten, die we vonden konden en om geleide te vragen. Wij praatten nu allen vrijuit — niet meer in zenuwachtig gefluister — en eenieder was vroolijk in het besef van de vrijheid.

Maar de vader van die twee aardige meisjes lag in Petrograd in een kerker, en een paar weken later, toen ik weer in Rusland was, werd ik op tragische wijze aan die zusjes herinnerd. Zonder proces was de groothertog zekeren nacht in het fort van St. Petrus en St. Paulus doodgeschoten, en zijn lijk was, met andere naaste bloedverwanten van den vermoorden Tsaar, in een gemeenschap-pelijk, ongemerkt graf geworpen.

Ik was zielsblij, dat die twee meisjes buiten Sovdepia waren. Hoe, vroeg ik me af, zouden ze het treurige geheim van het sombere fort vernemen? Wien zou de bittere taak toevallen haar te zeggen: „Jullie vader is doodgeschoten, om den naam, dien hij droeg... niet in eerlijken strijd, maar door een troep Lettische en Chineesche huurlingen... en niemand weet, waar zijn lichaam ligt?”

VIJFDE HOOFDSTUK
De geest van Cesar

Ons troepje vluchtelingen zwoegde verder, naar den eersten Finschen grenspost. Ik kon een wachtwoord noemen, dat mijzelf en allen, die met mij waren, een goede ontvangst waarborgde. We

MARTINI

opwekkend - smakelijk - gezond - pittig

kregen eten en paarden, en aan het station van Terioki namen we afscheid van onze deelgenooten in 't avontuur, die met den trein naar Helsingfors gingen. Ik vertrouwde mevrouw M. toe aan de zorgen van een heer in den trein en bleef zelf een dag of twee in Terioki, om maatregelen te nemen voor mijn volgenden terugkeer binnen Rusland. Het was ook mijn bedoeling, Iwan Sergeiewitsj, den vriend van Melnikof, in te lichten omtrent diens arrestatie, hem de groeten over te brengen van zijn trouwe diensressen Stepanofna en Maria en hem te vragen, of hij Zorinsky kende. Maar Iwan Sergeiewitsj was inmiddels vertrokken — ik kon hem niet vinden.

Er waren precies drie weken verlopen, sinds ik door de Finnen over de Russische grens was geholpen, en in die drie weken had ik mij zoozeer gewend aan mijn nieuwe, vreemde levenswijze, dat niet deze, maar de buitenwereld me onwettelijk leek, toen ik haar weer betrad.

Bij den Engelschen gezant te Helsingfors genoot ik een warme ontvangst. Ik kon natuurlijk niet op het gezantschap verschijnen in den tooi, waarin ik uit Petrograd was ontsnapt. Ik verkleedde me dus eerst op het consulaat en ging toen naar een barbier, om mijn lang haar en mijn baard wat te laten opknappen. Kwijt wou ik dien niet: ik moest mijn verlopen voorkomen kunnen hernemen, zoodra het noodig bleek.

De barbier werkte goed: de huisknecht op het gezantschap zei „monsieur” tegen me.

Het hoofdkwartier van onzen inlichtingendienst in Noord-Europa was te Stockholm gevestigd. Ik werd dus weer de Serviër „Sergei Ilitsj” — de naam, dien ik den laatsten keer in Stockholm had aangenomen — en reisde naar Zweden om rapport uit te brengen. Ik vernam met vreugde, dat men te Londen zeer tevreden was geweest over de voorloopige berichten, die ik Moerometz en den anderen Engelschman had meegegeven — Buitenlandsche Zaken had al in geen maanden iets betrouwbars uit Rusland vernomen. Mijn nieuwe berichten werden naar Londen geseind, en vóór ik Stockholm verliet om naar Rusland terug te keeren kreeg ik een aanmoediging, doordat er een telegram aan het Stockholmsche hoofdkwartier kwam: „Dank St 25 en verstrek hem al wat hij wensch.”

Tien dagen, nadat ik mevrouw M. had weggebracht, was ik weer in Terioki, nabij de Sovjet-grens. Ik kon Iwan Sergeiewitsj weer niet vinden, en ik dorst niemand anders in vertrouwen te nemen, dus besloot ik maar zonder meer naar de grens te gaan en een beroep te doen op mijn oude Finsche vrienden daar. Het liep me mee. Dezelfde mannen waren er nog. De bleke chef herkende me ondanks mijn besnoeiden baard en lachte. „U hebt den bourgeois uitgehangen,” zei hij. De glazen kwamen op tafel en ik vertelde hun, hoe 't mij vergaan was, nadat zij mij de rivier hadden overgezet, en hoe ik Rusland weer uit was gekomen. Toen ik zei: „Ik had graag dat u me weer de rivier over zette — vanavond,” antwoordden zij, dat ik op hen rekenen kon. Maar voor 't moment moest ik maken, dat ik wegkwam, anders was ik door hun jolige gastvrij-

heid ongeschikt geworden voor het avontuur. Te middernacht kwam ik terug, gekleed in een oude groene overjas met groote zakken, volgestopt met sigaretten, chocola en een paar kleine fleschjes whisky.

Weer voorzagen de Finnen me van degelijk vervaardigde papieren. Omtrent drie uur trokken we er op uit, precies als een maand te voren. Alleen was het nu hartje winter. Alles lag doodstil en bevroren, er roerde geen windje, en het riviertje de Sestro was een massa ijs, de weide aan den overkant een ongebroken sneeuwvlak.

Toen we ons in de struiken bij de bouwvallige villa verborgen hadden, haalde de bleke een groot wit laken te voorschijn en wees hij me, hoe ik 't om me heen moest wikkelen, zoo, dat ik mijn beenen vrij kon bewegen.

„De geest van Cesar,” merkte hij op. De geest van Cesar drukte allen de hand, klom voorzichtig de glooiing af, vouwde zich dubbel, sloop de rivier over en klauterde aan den Russischen kant weer omhoog. De Finnen ghuurden door de struiken. Er gebeurden geen ongelukken. Er was geen dun ijslaagje, dat breken kon, zooals den eersten keer. Ik hoefde geen tweeden stroom door te waden. Alles was hard bevroren, en het witte laken maakte me onzichtbaar. Midden op de wei bleef ik staan. Vaag zag ik het huisje van de roode grenswacht, waaruit den vorigen keer vervolgers naar buiten waren gekomen. Er was daar geen licht en geen geluid. Doodsche stilte op aarde, een heerlijke prikkeling in de lucht, en sterren, sportief lachend boven mijn hoofd. Ik sloop naar de heg, luisterde, klom er over, en liep snel naar den anderen kant van den weg, naar het halfvoltooid huis. Er was nog geen steen aan toegevoegd. De omgeving had iets bekends voor me, en ik was niet alleen — ik had Johnny Walker bij me. Ook het laken hield me warm. Toen de dag aanbrak, gooide ik mijn wade opzij en liep stouwtweg naar het station. Ik had bijna een gevoel, of ik naar huis ging. Ik had nog maar één angst — als er eens onderzoek werd gedaan in den trein? Mijn volgepropte zakken... zou ik veiligheidshalve mijn heele lading chocola en sigaretten overboord gooien? Wat! Met leegte handen terugkomen bij Maria, en Stepanofna, en den journalist, en alle andere vrienden, voor wie mijn kleine geschenken een wondere weelde zouden zijn? Ik klemde me zenuwachtig aan ieder pakje vast.

Maar de sterren hadden geglimlacht. Er werd geen onderzoek gedaan.

ZESDE HOOFDSTUK

Afirenko wordt Krylenko

Er zat in revolutionnair Rusland tempo in de gebeurtenissen. Ik merkte bij mijn terugkomst duidelijke veranderingen op, al was ik slechts weinige dagen weg geweest. Er waren bijvoorbeeld krachtige pogingen gedaan, om het arbeidswezen te organiseren, en om een sterk rood leger op de been te brengen. Het laatste gaf mij zorgen: ik moest zien te ontdekken aan de attenties der werfagenten.

Wordt vervolgd

Uw vakantie MOET prettig zijn!

Uw vrije dagen... die enkele, die U maar heeft in 'n heel jaar van werken... Uw vakantie móet prettig zijn! 't Moeten lange, heerlijke dagen zijn... zonder de moeheid, die 'n ongewoon-volle dag meestal geeft. Zonder last van stof en zonder lusteloosheid.

Uw reiskameraad.... dat moet een flacon Eau de Cologne Boldoot zijn. Zoo'n flacon vol geurige verkwikking, waarvan enkele druppels U al nieuwe energie geven. Bet Uw slapen en Uw polsen met 'n paar druppels Eau de Cologne Boldoot... en U wordt een mensch, die 'n heerlijke vakantie beleeft!

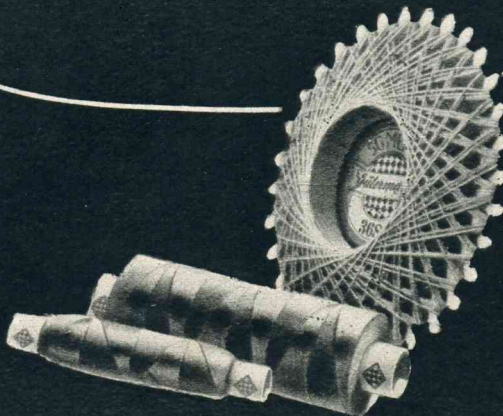
Impériale vanaf 25 cts. Véritable vanaf 20 cts.

Eau de Cologne
Boldoot

NEDERLANDSCH FABRIKAAT

Wie verstandig is, naait met **ZIJDE**
daar **ZIJDE** elastisch is, sterk en kleurecht.

Gütermann's Naai-**ZIJDE**
is de beste.

LET U OP HET HANDELSMERK: SCHAAKBORD.

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. Tezamen met een der periodieken De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's Gravenhage in Beeld, Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën f 7.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureaux: HAARLEM, Nassaulaan 51. Tel. Int. 13866. Giro nr. 142700. — AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 262. Telefoon Interc. 33170. Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Stationsweg 24. Telefoon Interc. 30540. Giro nr. 101981. 's GRAVENHAGE, Stationsweg 95. Tel. Interc. 111666. Giro nr. 43141. UTRECHT, Biltstraat 142. Telefoon Interc. 13473. Giro nr. 149597. 's HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27. Telefoon Interc. 1215. Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstraat 20. Tel. Interc. 5831. Giro nr. 124690. VLISSINGEN, Badhuisstraat 5, Tel. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevalenverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

Het koninklijk paleis te Athene, dat vierentwintig uren lang door een dichte menschenmenigte bewaakt werd, zoodat niemand het kon betreden of verlaten.

HOFGEHEIMEN

Uit het intieme leven van de grooten der aarde

door Z. K. H. Prins Christoffel van Griekenland

4

Van onzen grond verjaagd. — Een veel-besproken huwelijk. — Dood van koning Alexander

Het belegerde paleis

Koning Constantijn was nu feitelijk een gevangene der Geallieerden.

Hij werd overal door spionnen op den voet gevolgd, die al zijn gangen nagingen en onmiddellijk rapporteerden.

Jonnart, de speciale gevolmachtigde der Verbonden Mogendheden te Athene, eischte het aftreden van den koning. De eerste minister, Zaimis, kwam bleek en ontdaan naar het paleis om Constantijn hiervan op de hoogte te stellen. Meer dan een uur zat hij met den koning te confereeren om te trachten een uitweg te vinden. Ging men niet op den eisch in, dan beteekende dit een nieuw bombardement van Athene, terwijl van den anderen kant de mogelijkheid bestond, dat het volk in oproer zou komen als de beminde vorst abdiceerde.

Ten slotte besloot mijn broer niet af te treden maar zijn tweeden zoon, Alexander, aan te wijzen als koning ad interim, op voorwaarde, dat Constantijn na 't beëindigen van den wereldoorlog naar zijn land zou mogen terugkeeren.

Men gaf hem deze verzekering en dienzelfden middag nog legde de nieuwe koning in de balzaal van het paleis in alle stilte den eed van trouw af. Het was een poovere plechtigheid, verstoken van alle glorie waarmede zulk 'n ceremonie steeds gepaard gaat. Geen geestelijkheid getooid in schitterende gewaden, noch gezanten van vreemde mogendheden of 'n opgetogen menigte begroetten den nieuwen vorst. De aartsbisschop van Athene spoedde zich door de straten om den eed te komen afnemen en hij werd heimelijk door een achterdeur het paleis binnen gesmokkeld. Alleen koning Constantijn, de kroonprins en de eerste minister waren er bij aanwezig. De nieuwe koning was nog maar 'n jongen.

De jonge koning Alexander, die zijn vader Constantijn ad interim opvolgde.

erg nerveus en in de war; de tranen stonden hem in de oogen en zijn stem struikelde over de antwoorden, die hij moest geven.

Onwillekeurig dacht men terug aan den dag, toen nog maar vier jaren geleden, waarop koning Constantijn den eed had afgelegd. Waar was nu die uitgelaten menigte, die hem zoo stormachtig had toegejuicht?

Het antwoord op deze vraag werd plotseling gegeven door een kreet op straat, waar zich voor het paleis honderden mannen en vrouwen hadden opgesteld, blijkbaar vaag vermoedend wat er binnen de paleismuren aan de hand was. Het gerucht had zich verspreid, dat hun beminde koning Constantijn moest aftreden en dat hij

het land ging verlaten. Men begon te schreeuwen en op dit teeken stroomden duizenden naar 't paleis; de straten zagen zwart van het volk. Vierentwintig uren lang hield een menigte de wacht, zoodat wij het paleis niet konden betreden of verlaten.

Niemand wist hoe de situatie nu eigenlijk in elkaar zat, want de laatste maanden hadden allerlei tegenstrijdige berichten de ronde gedaan; het eenige dat met volle zekerheid vast stond, was dat de koning zich nog in het paleis bevond en dat 't volk zich hem niet zou laten ontnemen. Allen beschouwden op dat oogenblik koning Constantijn als één van hen; zij hadden hem openlijk geëritiseerd, tot speelbal gemaakt van hun politieke twisten, maar zij zouden niet dulden dat vreemden nu zeggenschap over hem kregen.

Zij begonnen zich in deze historische uren te herinneren de schitterende overwinningen, die hij als kroonprins behaald had, den dag van zijn troonsbestijging en hoe hoog zij hem eigenlijk vereerden, hoe diep beminden. Het was nog maar twee jaren geleden dat zij hier op dezelfde plek waren te zamen gestroomd om nieuws over den koning te vernemen, want hij was toen zóó ziek, dat hij ieder oogenblik kon sterven. En was er niet een zucht van verlichting door het heele land gegaan, toen het gevaar week en de koning zienderogen begon te herstellen?

Over dit alles spraken zij nu levendig met elkaar

en intusschen zaten wij in het paleis opgesloten. Geen van ons mocht 't verlaten, want ze waren bang dat wij den koning er uit zouden smokkelen.

De nacht viel in en nog bleef de menigte op haar post. De spanning werd voor ons ondraaglijk. De bedienden stonden in groepjes bijeen, de angst was op hun gezichten te lezen. Tegen den morgen probeerden wij 'n beetje te slapen of althans te rusten. Wij legden ons neer op sofa's en in leunstoelen, met drieën en vieren in dezelfde kamer. De page van Constantijn sliep op een mat voor de deur van den koning. Toen de nieuwe dag aanbrak, werden wij wakker, ver-

stijfd en stram van het ongemakkelijke liggen; we kleedden ons haastig aan en snelden naar de ramen. Het paleis was omringd door een nog grooter menigte dan den avond te voren!

Mijn broer Nicolaas probeerde hen inschikkelijk te maken. Hij verzocht hen om vrijgeleide om ons thuis te gaan wasschen en omkleeden.

„Er is daar binnen water genoeg voorhanden,” schreeuwden zij hem toe en weigerden pertinent, dat wij 'n voet buiten het paleis zetten.

De uren verstreken en de situatie werd voor ons bepaald hachelijk, toen een gevaarlijke stemming zich van de menigte meester maakte en menschreeuwde: „dat het beter was den koning te dooden dan toe te staan, dat hij het land verliet.” Deze kreet werd weldra door duizenden overgenomen, zoodat wij het ergste vreesden.

Het gerucht verspreidde zich dat de koning 't paleis door 'n poortje aan den achterkant van zijn privé-tuin zou verlaten. Om hen in deze meening te stijven lieten wij auto's en rijtuigen naar dit punt zenden en de menigte stormde er op af onder het roepen, dat zij den koning zoo niet levend dan dood bij zich wilde houden! In de algemeene opwinding en verwarring sloeg niemand acht op het feit, dat 'n aantal auto's voorreden aan de groote tuinzijde van het paleis. Op het moment, dat aller aandacht op 't tuinpoortje gericht was, stormden wij naar buiten, droegen koningin Sophie, die ziek was, tusschen ons in, namen allen zoo snel mogelijk plaats en toen de menigte met kreten van woede ontdekte, dat wij haar verschalkt hadden, stoven de auto's reeds weg. De kroonprins lag met zijn beenen buiten het open portier...

De woelige menschenmassa werd stil van verbazing. Vlak daarop keek iedereen naar boven, want de lucht was plotseling betrokken en er vielen zware regendruppels. Dit is iets zoo zeldzaams tijdens een Griekschen zomer, dat 't bijgeloovige volk het onmiddellijk als 'n slecht voorteeken beschouwde. Nu de koning werkelijk gevlucht was, vervielen velen in uiterste wanhoop.

De volgende dag was getuige van ontroerende tafereelen. Ontelbaren kwamen naar Tatoi, waar wij heen „gevlucht” waren, om den koning vaarwel te zeggen. Het was een onafgebroken stroom van den vroegen morgen tot den laten avond. Auto's brachten ministers aan en leden der society; vrachtwagens zaten volgepropt met arbeiders, boeren kwamen met hun karren, sommigen te paard, terwijl uit Athene velen per fiets verschenen. Zij brachten bloemen mede en andere kleine geschenken. Zij vormden een grooten kring om den koning, knielden neer en smeekten hem keer op keer om in hun midden te blijven. Het leken in de war gebrachte kinderen en het was niet mogelijk hun aan 't verstand te brengen, dat 't puur voor hun eigen welzijn was, dat de koning vertrok.

Toen Constantijn zich aan boord begaf van zijn jacht, vergezelden zij hem tot aan de pier en het gedrang was zóó groot, dat de voorsten in het water vielen en slechts met de grootste moeite konden worden gered. De heele kade zag zwart van menschen; mannen en vrouwen, wuivend naar de eenzame figuur op den achtersteven van het schip: koning Constantijn, die met betraande oogen naar de kust keek van zijn dierbaar land. Ten laatste, toen het jacht uit het gezicht was verdwenen en de kreten,

waarmede zij den koning terugriepen, niet meer konden worden gehoord, keerden zij stil en met gebogen hoofden naar Athene terug.

De koningsgezinde papegaai

In de dagen, die hierop volgden, scheen het eens zoo blijde, drukke Athene 'n stad des doods. Men zag geen mensch op straat, de schouwburgen en winkels waren gesloten. Die leden der koninklijke familie, die waren achtergebleven, stonden voortdurend onder verdenking. Iedereen waarvan men wist, dat hij trouw was gebleven aan den koning, werd gearresteerd. Mannen en vrouwen van iederen leeftijd, staatslieden, rechters, schrijvers, officieren zoowel van land- als van zeemacht werden op geheimzinnige wijze aangeklaagd, voor 'n rechtbank gesleept en onherroepelijk veroordeeld, sommigen tot jarenlange gevangenisstraf en anderen tot verbanning op eenzame eilanden.

Overal werden huiszoekingen verricht, waarbij de soldaten opdracht hadden, vooral foto's van koning Constantijn en z'n familie te verscheuren. Het „Lied van den adelaar", 'n lied, speciaal gecomponeerd bij gelegenheid der schitterende overwinningen door mijn broer tijdens den Balkanoorlog behaald, mocht niet meer worden gezongen.

Tijdens een der inspectietochten door 'n groep Venizelisten konden dezen hun ooren bijna niet gelooven, toen zij in een der huizen de tonen van dit zoo bekende lied hoorden. Afgaande op het geluid stormden zij 'n trap op, die naar 'n zolderkamertje leidde, zwaaiden wild de deur open en zagen een oud vrouwtje, in een leunstoel, met glanzende oogen kijken naar haar papegaai, die 't „Lied van den adelaar" zong! Zij verloor geen tijd met naderen uitleg te geven, maar draaiden het beestje den nek om en verlieten het vertrek, de deur hard achter zich dicht slaand, zonder acht te geven op het gejammer van het oude vrouwtje.

Flak daarop verzocht men m'n broer Nicolaas, Griekenland te verlaten en tegelijk met hem en z'n gezin vertrok ik naar Zwitserland, waar wij ons voegden bij André, die eveneens uit Griekenland had moeten verdwijnen.

Vóór ons vertrek ontvingen wij de plechtige ver-

zekering, dat Venizelos niet naar Athene zou mogen komen, maar reeds de week daarna werd hij teruggeroepen. De ontvangst van de zijde der bevolking was uiterst koel.

In ballingschap. Huwelijk

De drie volgende jaren brachten wij door in Zwitserland; des zomers in Zürich en Luzern, des winters in St. Moritz. Dit leven van de hand in den tand vormde een schril contrast met dat te Athene en daar wij geen privé-inkomen meer genoten, moesten wij leven van opgenomen gelden. Gelukkig hadden wij een aantal vrienden, die ons in die dagen geheel belangeloos te hulp kwamen en steeds als de nood het hoogst was, redde ons iemand uit de moeilijke situatie. Onze bedienden waren ons allen naar Zwitserland gevolgd en zij bleven uit afhankelijkheid bij ons in dienst. Er gingen soms maanden voorbij, dat zij geen cent loon ontvingen; toch klaagden zij daar nooit over.

Wij werden beschouwd als politieke ballingen en ook als zoodanig behandeld. Onze brieven werden gecensureerd en al onze gangen door spionnen zorgvuldig nagegaan; zelfs vrienden moesten ons in het grootste geheim bezoeken.

Toch wenden wij jongeren er op den duur wel aan, want het natuurschoon van Zwitserland vergoedde veel. Alleen koning Constantijn kon zich niet over 't gebeurde heen zetten en hij werd ziek, zoo ernstig dat wij voor z'n leven vreesden.

Inmiddels had ik in de laatste zes jaren, tusschen oorlogen en revoluties in, hemel en aarde bewogen om met mrs. Leeds in het huwelijk te treden, maar telkens stonden onverwachte hindernissen ons in den weg.

Jaren waren voorbijgegaan waarin wij elkander haast niet zagen en onze toevlucht moesten nemen tot 'n drukke correspondentie. Alleen des winters vertoefden wij in elkanders gezelschap, want dan kwam Nancy naar de wintersport.

In 't voorjaar van 1920 besloten wij beiden tegelijk dat de knoop nu toch moest worden doorgehakt en nadat alle formaliteiten waren vervuld — ik moest onder andere mijn neef, koning Alexander om toestemming vragen voor dit morganatisch huwelijk — trouwden wij op 1 Februari 1920 in de Grieksche kerk te Vevey.

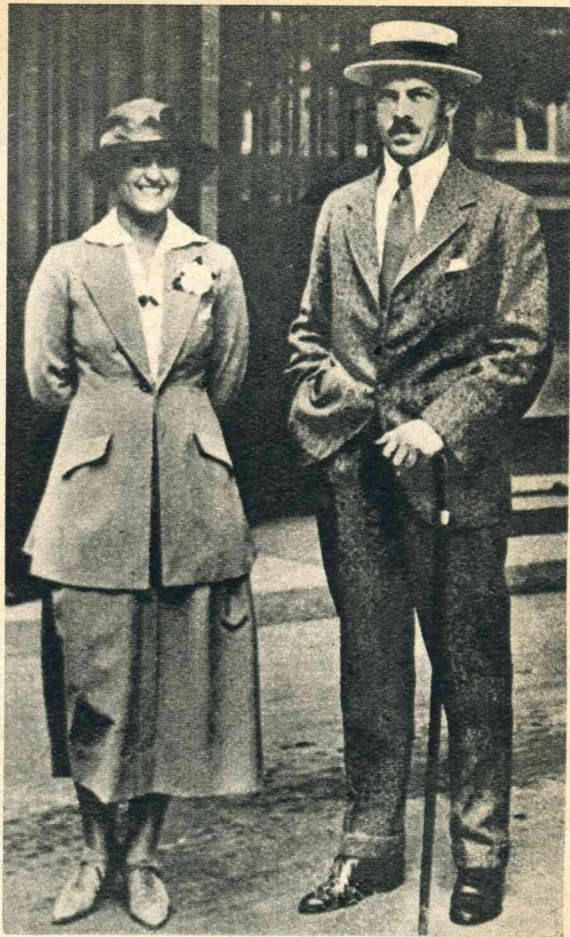
Ons huwelijk werd in de pers druk besproken. Men verweet mij onder meer, dat ik de schatrijke Amerikaansche weduwe getrouwd had, uitsluitend om politieke propaganda te maken en wapens en ammunitie te kunnen kopen om daarmee koning Constantijn opnieuw op den Griekschen troon te helpen.

Wij bekommerden ons echter niet het minst om dit minderwaardige geschrijf; wij gingen geheel in elkander op en waren uitermate gelukkig.

Dood van koning Alexander

De Grieksche troon was bezet door 'n eenzamen, ongelukkigen jongeman, slechts in naam koning.

Een recente foto van prinses Aspasia van Griekenland, de weduwe van koning Alexander, met haar dochter prinses Alexandra (rechts).

De laatste foto van koning Alexander van Griekenland, vlak voor zijn dood genomen. Naast hem zijn echtgenote prinses Aspasia, geboren Mano, de dochter van een der adjudanten van koning Constantijn. Hun huwelijk werd in 't geheim gesloten en toen het bekend raakte, verwekte 't algemeene verontwaardiging in Griekenland.

Op vierentwintigjarigen leeftijd was Alexander, die zoo onverwachts geroepen werd de zware taak van zijn vader op z'n schouders te nemen en dat nog wel onder zulke tragische omstandigheden, een der meest pathetische figuren van Europa, hoewel hij zelf de laatste was, die dit toe zou geven.

Zijn koningschap was eigenlijk een bespotting, maar hij droeg het met waardigheid, vast ervan overtuigd, dat hij den troon beheerde voor zijn vader en dat deze vroeg of laat zou worden teruggeroepen. Alexander was een evangene in zijn eigen paleis. Zijn bevelen werden niet opgevolgd; hij zelf was dag en nacht door spionnen omringd. Zoodra hij voor iemand meer dan gewone belangstelling toonde, werd deze persoon uit zijn omgeving verwijderd. Alleen de felste tegenstanders der koninklijke familie mochten bij hem in dienst zijn.

Zijn brieven werden alles onderschept en koningin Sophie, die haar zoon vereerde, werd verteerd door heimelijk verdriet. Toen zij in 1918 hoorde, dat Alexander in Parijs vertoefde, liet zij zich telefonisch verbinden met het hotel, waarin hij logeerde. Eindelijk, na zooveel jaren zou zij z'n stem weer vernemen. De verbinding kwam tot stand en na 'n zenuwslopende spanning klonk aan den anderen kant de stem van... Romanos, den Griekschen minister, die kortweg mededeelde, dat 't den koning erg speet, maar dat hij niet aan de telefoon kon komen.

Later vernamen wij, dat koning Alexander nooit iets van dit telefoongesprek heeft geweten.

Twee jaren nadien, op 'n dag in October 1920, liep Alexander bloedvergiftiging op, na door een aap te zijn gebeten.

Koningin Sophie hoorde in Zwitserland 't gebeurde en was direct vol angst. Van 't eerste oogenblik af had zij 't voorgevoel, dat het met haar jongen niet goed zou aflopen en zij smeekte den autoriteiten haar bij hem toe te laten. Maar dank zij Venizelos werd haar niet toegestaan Zwitserland te verlaten.

Koningin Sophie droeg de weigering gedwee, want haar geest was gebroken. Zij overreedde mijn moeder in haar plaats te gaan; dit werd toegestaan, maar m'n moeder kwam twaalf uren te laat in Athene aan.

Het lijden van koning Alexander was voorbij.

Men droeg hem naar zijn laatste rustplaats, aan de zijde van z'n grootvader op den heuvel te Tatooi.

Wordt vervolgd

Geniet van Sport en Spel!

Geniet van den Zomer....
Doemee! Critieke dagen
zijn niet langer een be-
lemmering, want Nefa
bracht uitkomst. Won-
derzacht, veilig en hy-
giënisch. Onzichtbaar
zelfs bij het luchtigste
zomertoiletje.

Nefa
NEDERLANDSCH FABRIKAAT
25 ct. 35 ct. 50 ct. p. 10 stuks

Voelt U voor een zelfstandig
beroep, waarbij Uw persoon-
lijke werkkraft tot zijn recht
komt? Neem dan een degelijke,
uitgebreide, schriftelijke op-
leiding tot

MAKELAAR-TAXATEUR, INSPECTEUR LEVENSVERZEKERINGS MIJ. of BELASTINGCONSULENT

Lessen voor hen, die de lagere
school bezochten en voor ge-
vorderden. Laag maandelijks
lesgeld. Studieboeken gratis.
Leiding van een meester in de
rechten en een hoofdonder-
wijzer met de acte handels-
kennis. Grathulpbijvestiging.
Vraag zonder verplichting in-
lichtingen bij A. S. S. O., dir.
J. van der Bij, hoofdonderwijzer,
Nieuwe Plein 31, b/h Station,
Arnhem. Gebruik onderstaan-
de bon of schrijf een brief.

BON Ik verzoek, zonder enige verplichting,
inlichtingen omtrent de cursus voor

Naam
Straat en nummer
Woonplaats
Leeftijd

DE ONTROERENDE IDYLLE

door Philip Colson

Zes jaar geleden ontmoette ik
John Sydney voor het eerst.
Wij voeren met de „City of
Londen” van Aden huiswaarts, toen ik
hem in Port Said aan boord zag stappen.
Hij had niets opvallends in zijn heer-
achtige verschijning, maar hij werd
aan boord gebracht door een gewapend
geleide en terstond in een ziekenhut
opgesloten, hetgeen er op wees dat hij
een arrestant was. Het gewapend ge-
leide keerde terug, maar aan boord ble-
ven twee Engelsche detectives achter,
waarvan er een bij hem in de hut plaats
nam.

Toen de „City of Londen” Port
Said verlaten had verscheen John
Sydney in gezelschap van de detectives
aan het dek. Ofschoon iedereen hem
behandelde als een gewonen passagier,
wisten wij niet alleen allemaal dat hij
’n gevangene was, maar ook waarom hij
een gevangene was. Vier jaar geleden
nog dreef hij zaken in Londen en was hij
op zekeren dag aangeklaagd wegens
bedrog met legerleveranties.

Door de vlucht wist hij zich nog tijdig
aan een arrestatie te onttrekken en vier
jaar gelukte het hem zich voor de En-
gelsche politie verborgen te houden.
Totdat hij op een dag wegens een kleine
verkeersovertreding in Port Said werd
gearresteerd en het uitlekte, dat hij
aldaar onder den naam Archibald
Smithson reeds jaren lang een drukke
handelszaak exploiteerde. De Engelsche
regering verzocht zijn uitlevering en
het was de „City of Londen”, een klein
vrachtschip met passagiersaccommodatie,
dat de twijfelachtige eer te beurt viel
hem naar Engeland over te brengen.

Onder de état-major lekte uit, dat
hij bij verstek tot zes jaar gevangenis-
straf veroordeeld was en de twee
detectives verzekerden, dat hij bij een
herziening van het proces nauwelijks
hoefde verwachten, dat die straf ver-
minderd zou worden.

In Tripolis, waar de „City of Londen”
stukgoederen in nam, kregen wij nog
een passagier aan boord. Het was een
Egyptische dame van ongeveer dertig-
jarigen leeftijd, opvallend knap en op
doorreis naar Londen.

Zij heette Fatima Moesta en behalve
aan tafel of een hoogst enkele maal
aan dek met onzen kapitein, conver-
seerde zij op den dag met niemand.

De „City of Londen” had goed en
wel Algiers verlaten, toen er een onge-
luk voorviel, dat gelukkig goed afliep,
maar verstrekkende gevolgen zou heb-
ben voor John Sydney. Het was een
warme dag en onze passagiers, vier in
getal, bevonden zich aan dek. Miss
Moesta leunde over de reeling, een der
detectives en John Sydney zaten in
een ligstoel te lezen en de andere
rechercheur wandelde wat heen en weer.

Hoe het ongeluk gebeurde, zagen wij
geen van allen, maar van wat er gebeur-
de waren wij allemaal getuige. Plotse-
ling klonk er een schrille kreet over het
dek en toen wij opkeken, zagen wij nog
juist een glimp van miss Moesta’s kleu-
rige japonnetje over de reeling verdwij-
nen.

De consternatie was groot, want wij
herinnerden ons allemaal dat miss
Moesta eenige dagen geleden aan tafel
had verteld, dat zij niet kon zwemmen.
Wij renden naar de reeling, maar voor
iemand er erg in had gebeurde er nog
iets anders. John Sydney wierp zijn jas
uit en gekleed in een flanellen pantalon
en shirt sprong hij het volgende oog-
blik over boord.

Twee, drie reddingsboeien volgden
hem. Op honderd meter afstand zagen

we miss Moesta boven komen en klonk
er een tweede kreet over het water. Zij
zwaaide wanhopig met een hand, zonk
weer en kwam niet meer boven. John
Sydney was halverwege toen zij dien
kreet slaakte en met een duik verdween
hij in de diepte. Wij aan boord hielden
den adem in. Er verstreek misschien
een minuut, die een eeuwigheid leek en
reeds begon een der detectives zijn hoofd
te schudden, toen wij John Sydney plot-
seling boven zagen komen. Hij droeg de
drenkelinge op zijn rug en zwom lang-
zaam de boot na, waar de bemanning
intusschen bezig was een sloep uit te
zetten. Vijf minuten later bevonden
onze twee passagiers zich weer aan het
dek, miss Moesta half flauw van angst
en John Sydney glimlachend, alsof er
niets was gebeurd.

Een paar uur later was miss Moesta
de gevolgen te boven. Zij verscheen aan
dek en had een lang gesprek met haar
redder. Er lekte natuurlijk niets uit van
dat onderhoud — alleen bleek, dat John
Sydney haar had verteld dat hij een
gevangene was. Toen wij Oran naderden
en onze gevangene weer in de ziekenhut
opgesloten werd, sprak zij althans aan
tafel de detectives aan.

„Zou ik iets voor dien armen mister
Sydney kunnen doen?” informeerde zij.
„Zeker, miss,” antwoordde de oudste
rechercheur. „Wij zullen van het voor-
val melding maken, maar ik vermoed
dat de verdediger van mister Sydney
hoogen prijs zou stellen op uw persoon-
lijke getuigenis voor het hof.”

„Dat zal ik doen,” sprak zij ernstig.
„Dien kleinen dienst ben ik mijn
levensredder op zijn minst verplicht...”

Tien dagen later liep de „City of
Londen” de Theems binnen. Onze passa-
giers verdwenen van boord en twee
maanden lang zagen of hoorden we niets
meer van hen. We lagen echter op zake-
ren dag in Casablanca, toen onze kapi-
tein in de eetzaal verscheen met de
nieuwste Engelsche kranten.

„Een gelukje voor dien John Sydney,
heeren,” zette hij zich aan tafel. „Zijn
proces is opnieuw behandeld en zijn ver-
dediger, bijgestaan door miss Moesta,
schijnt nogal hevig op het gemoed van
den rechter te hebben gewerkt. Het
vorige vonnis is vernietigd en hij is op-
nieuw veroordeeld tot twee jaar gevan-
genisstraf. Dat had in de Middelland-
sche Zee heeft hem vier jaar celstraf
uitgespaard...”

Deze geschiedenis zou nauwelijks het
vermelden waard zijn, zonder het merk-
waardig slot, waarvan ik later vernam.
Drie jaar later ontmoette ik John
Sydney opnieuw. Ik betrad met een
kennis uit Port Said een café in Alexan-
drië, toen ik hem het café zag verlaten
aan den arm van een opvallend knappe
Egyptische dame. Ik herkende Fatima
Moesta....

„Kijk, een ontroerende idylle,” zei ik
schertsend tegen mijn vriend. „De
schoone prinses heeft liefde opgevat
voor den rooverhoofdman, die haar
leven heeft gered...”

Ik wilde hem de geschiedenis verha-
len, maar hij onderbrak me met een
gebaar. „Ik weet er alles van: de rechter
heeft zijn straf met vier jaar vermin-
derd. Maar wat die deftig gepruikte
heer niet wist en nu tot zijn erge-
nis ongetwijfeld wel weten zal is, dat toen die
ontroerende idylle in de Middellandsche
Zee een aanvang nam, die twee al drie
jaar lang man en vrouw waren en
dat mevrouw Sydney evengoed thuis
was in het water als een Kanaal-
zwemster...”

**ZIJ NAM 27 POND AF.
Haar dikte verdween
in 9 weken**

**Dank zij de nieuwe,
veilige vermageringskuur
in vloeibaren vorm.**

Dikte verdwijnt
spoedig. Mevr. Wag-
ner was zoo verrukt
over de wijze, waarop
zij haar dikte
kwijtraakte, dat zij
ons mededeelde, dat
wij haar brief en
foto konden gebrui-
ken om het goede
nieuws aan dikke
lotgenooten bekend te
maken.

Velen zeggen, dat zij BonKora
namen als zijnde de veiligste weg om
te vermageren.

BonKora bevat geen schadelijke bestand-
deelen. Inderdaad, gebruikers bevestigen
ons, dat hun gezondheid verbeterde en
zij er jonger uitzagen. Ook U kunt er
veel jeugdiger uitzien, als U slanker wordt.
Dieet is in het geheel niet noodzakelijk.
Slechts wordt U aangeraden extra vet-
aanzettende spijsen te vermijden, maar
overigens kunt U volop van de maal-
tijden genieten, welke de juiste en toch
heerlijke gerechten bevatten, zooals be-
schreven in de BonKora-verpakking. U
behoeft nooit hongerig te zijn.

Blijf niet onnoodig dik. Koop vandaag
nog een flesch BonKora à f 2.25, alom
verkrijgbaar bij apothekers en erkende
drogisten of vraag inlichtingen bij het
BonKora-Depot, Singel 115, Amsterdam-C.

SCHUDT UW LEVER WAKKER

**ZONDER SCHADELIJKE LAXEERMIDDELEN
en U zult 's morgens „kiplekker”
uit bed springen.**

Iederen dag moet Uw lever minstens een
liter gal in Uw ingewanden doen stroomen.
Wanneer deze stroom van gal onvoldoende
is, verteert Uw voedsel niet, het bederft.
U voelt U opgeblazen. U raakt verstopt.
Uw lichaam is vergiftigd en U bent humeu-
rig, voelt U ellendig en ziet alles somber in.

De meeste laxeermiddelen zijn slechts lap-
middelen. U moet CARTER'S LEVER-
PILLETJES nemen om een liter gal vrij te
doen stroomen, en U zult weer geheel fit
zijn. Onschadelijk, plantaardig, zacht, on-
overtroffen om de gal te doen stroomen.

Eischt Carter's Leverpilletjes bij apothe-
kers en drogisten. f 0.75.

Neemt een gratis proef met Carter's Leverpil-
letjes door inzending van onderstaanden bon.

Dépot Carter's Products - Den Haag

Mijnheer,
Zend mij gratis een flink monster Carter's
Leverpilletjes.

Naam
Straat
Woonplaats

Korporaal Johnson verliest een weddenschap

door Ked Pittock

Niemand wist zich later te herinneren wie korporaal Johnson het eerst had uitgedaagd. Noch wist iemand hoe het gesprek eensklaps zoo'n onverwachte wending genomen had. Er was een fuif in de militaire vliegkantine van Spokane en als er gefuifd werd, was het verboden over de vliegerij te spreken. Maar plotseling klonk de zware stem van korporaal Johnson hoog boven het rumoer uit.

„Top, ik neem de weddenschap aan. Dick en ik gaan naar boven en...”

„Hallo, lui, wat is er aan de hand?” kwam een oudere luitenant-vlieger op het rumoerige groepje toe. „Wie hoor ik daar zeggen dat hij naar boven wil? Jullie halen toch geen dwaasheden uit?”

„Johnson gaat naar boven, luit,” grinnikte sergeant Cormick. „Hij zat te snoeven dat hij in het vliegkamp Seattle alle eerste prijzen weghaalde als waarnemer en richter. Maar in Seattle oefenen ze alleen op vaste doelen. Dat is een kunstje dat een kind ook kan. Maar op een bewegend doel!”

„Ik neem het aan,” viel korporaal Johnson hem koppig in de rede. „Ik ga met Dick naar boven en jullie sturen een auto de vliegheij op. Als ik hem niet binnen een uur ontdek en drie treffers maak van de zes oefeningsbommen, verspeel ik een rondje.”

Er ging een hoeraatje op, maar luitenant Anderson schudde het hoofd. „Zouden jullie het wel doen, jongens? Jullie bent nogal opgewonden en...”

„En Dick is de beste stunter van de heele Amerikaansche luchtvloot!” schreeuwde korporaal Johnson en daarop ging er zoo'n gejuich op, dat Anderson zich hoofdschuddend bij de geschiedenis neerlegde.

„Als je er maar om denkt de grens niet over te gaan,” waarschuwde hij. „De Canadeesche grenspolitie kijkt scherp uit naar smokkelaars en ze aarzelen niet lang, om je een kogel in je body te schieten.”

Het was een donkere, maanloze Februari-avond. Sergeant Humphrey zat in de cockpit van den lichten bommenwerper. Korporaal Johnson zat achter hem, met zijn oog aan den kijker van het richtvlak, één hand aan den knop van het zoeklicht en de andere aan den handle voor den uitlaat van de oefeningsbommen — sterke papieren zakken, gevuld met zes kilo roet. Met een snelheid van tweehonderd kilometer vloog de AM 17 boven de vliegheide, begrensd door de Clarke-rivier, de Canadeesche grens en de spoorlijn naar het noorden en het westen.

Sergeant Humphrey vloog in een breede baan licht, die van links naar rechts en van rechts naar links scheerde. Van een hoogte van zestig meter viel een auto ternauwernood te onderscheiden in het grauwe veld. Maar Johnson had een scherp oog en de vliegheide besloeg nauwelijks vijftig vierkante kilometers. Systematisch zochten de zoeklichten het terrein af. Rechts pinkelde een dubbele guirlande van lichtjes aan de rivieroever, links de dungezaaide lichtogjes van den spoorweg, en vooruit waarschuwde een lange rij roode lichten voor de grens tusschen den staat Oregon en Canada.

Humphrey had een half uur op en neer en zigzag gevlogen, toen hij zijn hoofd eens omwende. „Je bent toch niet in slaap gevallen?” schreeuwde hij boven het geronk van den motor uit.

Johnson liet geen oog van den kijker los, doch zwaaide even met zijn hand, ten teken dat hij nog niet flauw gevallen was in zijn vermoeiende houding. Hij tuurde scherp de duisternis in: die lui van Spokane zouden weten dat hij zijn vak verstond. Hij was hier om de sergeantsstrepn te verdienen en in Seattle wachtte een meisje, met wie hij liever vandaag dan morgen zou trouwen.

De AM 17 was voor de tweede maal van de grens teruggekeerd, toen Johnson zich plotseling een schreeuw liet ontsnappen. Op honderd meter afstand vóór hem raasde een grijze auto de hei over — in een wanhopige poging om aan het zoeklicht te ontkomen. Dáár had hij 'm!

„Duiken,” gilte hij zoo hard hij kon.

Humphrey dook als een visch de diepte in, doch trok een halve seconde later het toestel vlak. Johnson had den auto precies vóóruit in het oculair van zijn kijker en trok plotseling den handle van den uitlaat over. Het volgende oogenblik zag hij een zwarten nevel rond de kleine, bewegende vlek, die zich als razend over het terrein bewoog. In een fractie van een seconde was hij het beeld voorbij, maar in dat ondeelbaar oogenblik zag hij nog iets anders ook in het zoeklicht. De auto sloeg over den kop: de chauffeur had zóó sterk geremd, toen die roetwolk voor zijn oogen optrok, dat de achterwielen den grond loslieten.

Johnson verkilde van schrik. Hij sprong op en greep Humphrey bij den schouder. „Dalen,” schreeuwde hij schor. „De wagen is omgeslagen...”

Humphrey was even geschrokken als hij. Hij cirkelde werktuiglijk in het rond, koos een landingspunt in de nabijheid van den auto, waarboven nog altijd een zwarte wolk hing en streek eenige oogenblikken later neer. Johnson was de eerste, die op den grond sprong. Hij snelde op den auto toe, doch op hetzelfde oogenblik dat hij binnen den lichtkring van de koplantaarn van het toestel kwam, klonken er snel achter elkaar vier schoten. Het vierde trof hem in zijn zijde.

„Dat is niet eerlijk,” zei Johnson met een vervensching en daarop zonk hij bewusteloos ineen.

Toen korporaal Johnson zijn oogen opsloeg, lag hij in de cantine. Hij herkende den militairen dokter aan zijn zij en zag als door een nevel de kamraden van dien avond. Hij had een flauw gevoel in zijn maag en heel vaag herinnerde hij zich iets van de weddenschap en een auto. Hij dacht dat Humphrey gevallen was.

„Ik... heb de weddenschap gewonnen...” stamelde hij, den kring rondstarend.

De dokter gaf hem antwoord. „Je hebt de weddenschap verloren, korporaal Johnson. Maar toevallig heb je een diamantsmokkelaar gevangen. De douane had allang op hem geloerd, maar ze hebben er nooit aan gedacht, dat hij zoo brutaal zou zijn de grens te passeeren over het onverlichte en ongebaande vliegveld. Hij heeft zijn been gebroken bij die geschiedenis van vanavond, maar je bent er zelf ook niet zonder kleerscheuren afgekomen. Je kunt je verlies echter met een gerust hart dragen; je hebt tienduizend dollar premie verdiend aan wat ze in zijn auto vonden...”

Waarom

geen ander

insectenmiddel

zoo doodelijk

is als

FLIT

Flit doodt beslist, omdat Flit een combinatie is van onovertroffen insectendoodende middelen. Elke bus Flit bevat een product, waarvan de krachtige werking bewezen is. Eisch dus Flit en weiger ieder twijfelachtig namaakproduct. De Flit-soldaat is Uw waarborg.

VERTEGENW.: KERKHOFF & Co. — NASSAUKADE 373 — AMSTERDAM

NATIONALE TELEGRAMMEN

Een hechte nationale band
Tusschen Indië en Nederland

Nationale telegrammen kosten slechts
20 ct. per woord (met een minimum van
20 woorden: f 4.—)

Nationale telegrammen worden afgeleverd in den morgen van den tweeden dag, volgende op dien van aanbieding.

sein naar Indië!

Agfa-Karat

de handige kleinbeeld camera.
Thans ook voor
kleurenfotografie
met

Agfacolor-Film "Neu"

van
f 39⁹⁰
af

Agfa-Karat
is „18 Karaats“

Men ziet de ranke Storström-brug haar 20.000 ton staal en 100.000 m³ beton niet aan.

DE HOOGSTE BRUG VAN EUROPA

De Storströmbroen, de „Brug over den Grootten Stroom” tusschen de Deense eilanden Falster en Sjælland, krijgt in deze dagen eerst recht de vuurproef te doorstaan.

Nu komt „de provincie” naar het groote Kopenhagen, nu trekt de stad op haar beurt naar 't land, nu gaan de vreemdelingen — Amerikanen en Engelsen vooral en steeds meer vacatiegangers ook

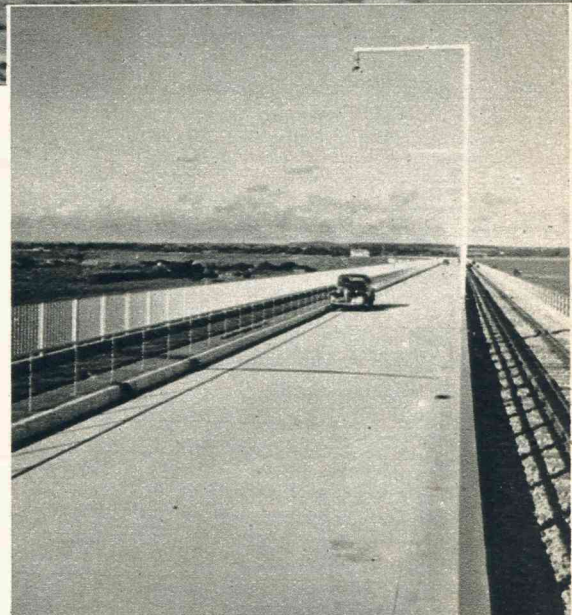
**3200 meter
overspannen**

uit onze contreien — rust en ontspanning zoeken in 't vlotte en gastvrije Denemarken. En waar nog vorig jaar de veerboot Masnedø-Orehoved zich over alles en allen

— sneltreinen inclus — moest ontfermen, daar hebben thans de Deense Staatsspoorwegen een permanente schakel gesmeed in de verbinding van West-Europa met het „Parijs van het Noorden”.

Reeds aan den vooravond van dit zomerseizoen hadden 200.000 auto's en 50.000 voetgangers van deze belangrijke verkeersverbetering geprofitteerd. En dat 't legioen der fietsers hier binnen acht maanden met een 100.000 passanten ampel vertegenwoordigd was, 't behoeft niet te verwonderen in een land, dat zelfs het onze op dit gebied slaat en dat alleen reeds in zijn hoofdstad 400.000 peddelaars telt op in het totaal slechts tweemaal zooveel inwoners.

Een bijzonder soort staal (Chromador) werd gebezigd voor den bovenbouw. (Foto links.)

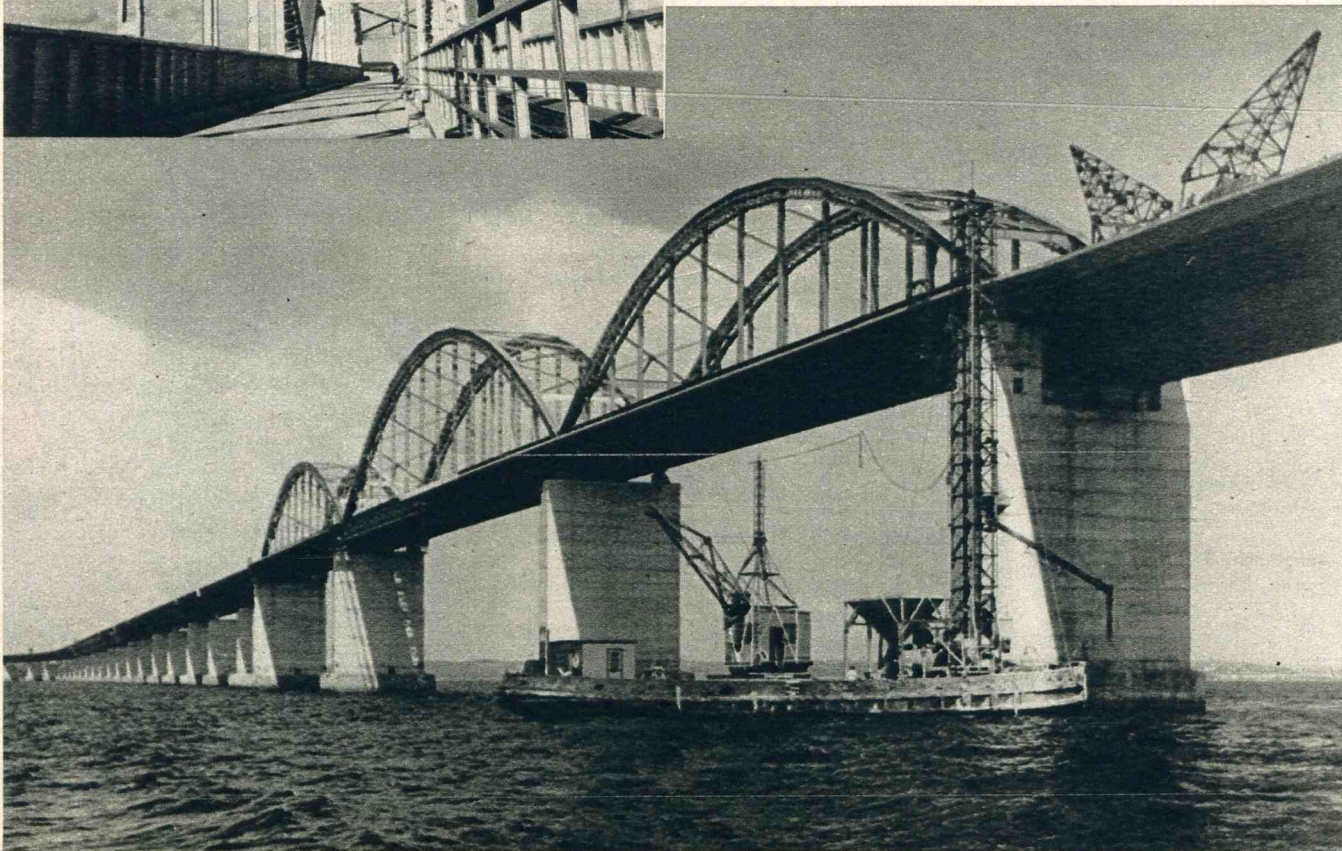
De autoweg, gescheiden van de treinbaan en van het gedeelte voor fietsers en voetgangers.

De Hollander, op het punt van bruggen „bij” als weinig anderen, kijkt met een ingeworteld respect naar dit prachtige bouwwerk, dat in al zijn massiviteit van 20.000 ton staal en 100.000 m³ beton toch nog kans gezien heeft rank en elegant van vorm te blijven, en wonderwel te harmonieeren met het vlakke landschap aan beide oevers. Een vijftigtal betonnen pijlers schraagt een combinatie van drie wegen: één voor enkelspoor, één voor auto's en één voor fietsers en voetgangers, welke boven het water een lengte van ruim drie kilometer bereiken. Aan den kant van Falster verloopt de aanleg geleidelijk in een glooienden dam van nog eens 400 m., die de totale lengte op 3600 m. brengt.

Het centrum der constructie wordt gevormd door drie bogen met een doorvaarthoogte van respectievelijk 102, 136 en 102 meter en een vrije hoogte, die tot 26 meter komt. De bouwkosten bedroegen 41 miljoen Deense kronen, dus ongeveer zestien miljoen gulden.

De plechtige ingebruikstelling van Europa's langste brug door koning Christiaan X drukte wel een zeer bijzonder stempel op de viering van den zevenenzestigsten verjaardag van dezen zoo populairen vorst. Treffend was toen reeds de vreugde van de duizenden eilanders, die zich uit hun goeddeels geïsoleerde positie verlost zagen. Een winter moest voorbijgaan eer de Denen hun buitenlandsche gasten met trots konden wijzen op dit staal van bruggenbouw, waarin ook hier weer eens een kleine natie toonen kon, gróót te zijn.

v. B.

Stevig verankerd in den rivierbodem schragen vijftig betonnen pijlers het gevaarte.

TAFEREEL UIT DEN ZEESLAG TUSSEN DE HOLLANDERS EN DE ONOVERWINNELIJKE VLOOT
(8 AUGUSTUS 1588)

NAAR EEN SCHILDERIJ VAN DEN MARINESCHILDER ADOLF BOCK

De uitdrukking op miss Reed's gelaat toont duidelijk, dat het spelletje doodelijke ernst is geworden.

Gelukkig kwam de temmer juist op tijd om het meisje van haar gevaarlijken last te bevrijden. De bekende stem van den trainer miste haar uitwerking op de leeuw niet: het dier gaf terstond gehoor aan het berel los te laten en legde zich rustig aan de voeten van den trainer neer.

EEN GEVAARLIJK BEROEP

In Hollywood wordt door sommige meisjes 'n beroep uitgeoefend, dat zeker in ons land niet bekend is, namelijk dat van „stunt-girl". De taak van deze meisjes bestaat hierin, om voor bekende filmspeelsters dat gedeelte van haar rollen over te nemen, waaraan groot gevaar verbonden is. Jane Reed, een dezer roekeloze girls, speelde de rol van paardrijdster, die door een leeuw achtervolgd wordt. Bij het verfilmen van deze scène kwam 't roofdier haar evenwel wat ál te na, zoodat de temmer er onmiddellijk aan te pas moest komen om het meisje van een wissen dood te redden.

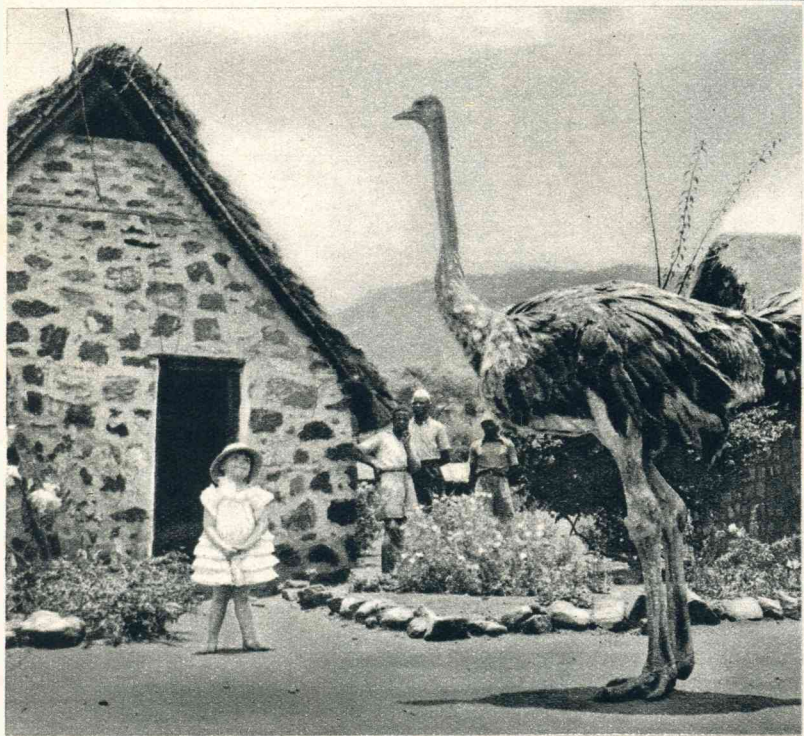
EEN GROOTSTAD IN HET HARTJE VAN AFRIKA

Nairobi, de hoofdstad van de Kenya-kolonie in Engelsch-Oost-Afrika, ligt aan den voet der Kikuyu-heuvelen, met een prachtig uitzicht op den Kilimanjaro en den Kenya-berg. De stad zelf vormt het middelpunt van alles wat de koloniale belangen betreft en is vooral in de laatste tien jaren, dank zij het uitbreidingsplan van 1927, tot grooten bloei gekomen, met de allures van een echte grootstad.

Een van de hoofdstraten van Nairobi, met geheel rechts het meest bekende hotel van Oost-Afrika, het „Torr's-hotel". Het groote aantal auto's is niet in laatste instantie te danken aan 't feit, dat iedere blanke er minstens twee op nahoudt.

Hoog bezoek aan een kleinen gastheer. Een idyllisch tafereeltje aan de grenzen van Tanganyika en Kenya.

Links: Alle wegen leiden naar Nairobi, luidt 't spreekwoord in Oost-Afrika. Een wegwijzer aan de groote route van De Kaap naar Kairo. Zooals men ziet, is men overigens niet zuinig met het aangeven der afstanden, want zelfs Londen en Parijs komen bij den „toerist" aangename of althans verre herinneringen wakker roepen.

Nu en dan verlaten de meisjes der steppe hun sombere negerdorpen om ook eenste gaan kijken hoe 'n moderne stad er uit ziet. Hun typische verschijning vormt een scherp contrast met het moderne milieu waarin ze verzeild zijn geraakt.

EEN DAMESVEST, DAT GOED AFKLEEDT

BOVENWIJDTE 96 cm

Naast vele groote voordeelen, die gebreide kleding kan hebben, bestaat er ook een groot nadeel, nl. dat ze, over het algemeen gesproken, het figuur breder maakt. Dit nadeel is echter wel te ondervangen, wanneer we maar letten op het patroon van het breiwerk en daarom moeten we modellen kiezen, waarvan het patroon slank afkleedt, zooals bv. dit vest, dat geheel in strepen, die in de lengte loopen, werd gebreid.

Maten: Bovenwijdte 96 cm.; lengte tot aan den boord 43 cm.; lengte van de mouw plm. 58 cm.; wijdte van het armgat plm. 19 cm.; borstbreedte 33 cm.; rugbreedte 36 cm.; schouder- en halsbreedte 12 cm.

Materiaal: plm. 425 gram donkerblauwe frottéwol (3 draads); plm. 60 gram koordwol voor de strepen in een lichtere tint blauw; 1 paar breinaalden nr. 3 en 5 knopen.

Linkervoorpand. Men kan de beide voorpanden en het rugpand volgens afbeelding, dus zonder boordje, breien, d.w.z. men breit alleen een klein stukje ter breedte van 4 cm. dat in den rok gedragen wordt. Wil men het vest op den rok dragen, dan wordt de boord 10 cm. breed.

Men begint het voorpand aan den zijkant en zet 10 steken op. Het geheele patroon wordt in ribbels gebreid, dus heen- en teruggaande recht.

De volgorde der kleuren is: tot en met de 48e naald: donkerblauw; 49e tot en met 52e naald: licht blauw; 53e en 54e naald: donkerblauw; 55e en 56e naald: licht blauw; 57e tot en met 60e naald: donkerblauw; 61e en 62e naald: licht blauw; 63e tot en met 68e naald: donkerblauw; 69e en 70e naald: licht blauw; 71e tot en met 74e naald: donkerblauw; 75e en 76e naald: licht blauw; 77e en 78e naald: donkerblauw; 79e tot en met 82e naald: licht blauw; 83e en alle verdere naalden: donkerblauw.

Het breien van het linkervoorpand: op het einde van de 1e, 3e, 5e, 7e en 9e naald maakt men er telkens 8 steken bij. Op het einde van de 11e naald maakt men er 2 st. bij. Op het einde van de 12e en 18e naald maakt men er telkens 1 st. bij. Op het einde van de 22e, 26e, 28e naald maakt men er telkens 1 st. bij. Op het einde van de 30e naald maakt men er 2 st. bij. Op het einde van de 32e naald maakt men er 30 st. bij. Nu heeft men te zamen 89 steken op de naald. Op het einde van de 37e naald maakt men er 1 st. bij. Boven de 90 st., die men nu heeft, breit men door tot de 48e naald. Bij deze naald maakt men er op het einde weer 1 st. bij; zoo ook bij de 62e naald. Men heeft nu in het totaal 92 st. en gaat afkanten voor den hals. Bij het begin van de 79e naald kant men 3 st., bij het begin van de 81e en 83e naald kant men 1 st., bij het begin van de 85e en 87e naald kant men 2 st., bij het begin van de 89e naald kant men 1 st., bij het begin van de 91e naald kant men 2 st., bij het begin van de 93e en 95e naald kant men 1 st. voor den hals af.

Boven de overige 78 steken breit men door tot en met de 112e naald. Dan kant men af. Onderaan worden de steken voor den boord opgeraapt en wel

42 steken voor den boord zelf en nog 8 st. voor het belegje, waarop de knopen worden genaaid. Boven de 42 st. breit men telkens afwisselend 1 recht verdraaid, 1 averecht en boven de overige 8 st. breit men in ribbelpatroon (heen- en teruggaande recht). Is de boord 36 naalden of 10 cm. hoog, dan kant men af (wordt hij in den rok gedragen, dan slechts 4 cm. voor den boord breien).

Rechtervoorpand. Dit wordt op dezelfde wijze, maar tegengesteld aan het linkervoorpand gebreid, terwijl men in den boord (wanneer het vest op den rok gedragen wordt) bij de 3e en 27e naald een knoopsgat breit door eerst 3 st. te breien, dan 3 st. af te kanten en verder de naald uit te breien. Bij de 4e en 28e naald zet men boven dien afgekanten st. weer opnieuw 3 st. op.

Rugpand. De volgorde der kleuren is: 1e tot en met 4e naald: donkerblauw; 5e en 6e naald: licht blauw; 7e tot en met 12e naald: donkerblauw; 13e en 14e naald: licht blauw; 15e tot en met 18e naald: donkerblauw; 19e en 20e naald: licht blauw; 21e en 22e naald: donkerblauw; 23e tot en met 26e naald: licht blauw; 27e tot en met 85e naald: donkerblauw; dan weer de strepen en wel: 2 ribbels licht blauw; 1 ribbel donkerblauw; 1 ribbel licht blauw; 2 ribbels donkerblauw; 1 ribbel licht blauw; 3 ribbels donkerblauw; 1 ribbel licht blauw; 2 ribbels donkerblauw; 1 ribbel licht blauw; 1 ribbel donkerblauw; 2 ribbels licht blauw. Dit is in het geheel 92 naalden. Dan weer 32 naalden donkerblauw breien, vervolgens

21e, 45e en 69e naald nog een knoopsgat (zie boven). Heeft men in het geheel 134 naalden gebreid, dan een hoekje breien, eerst 8, dan 6, dan 4, dan 2, dan 1, vervolgens weer 3, daarna 5 en dan nog 7 steken telkens heen en weer breien. Dan boven 8 st. nog doorbreien voor het streepje langs den hals.

Is men aan den anderen kant van den hals gekomen, dan weer een hoekje breien en vervolgens nog 134 naalden voor den knoopkant.

Mouwen. De volgorde der kleuren is: 1e—6e naald: donkerblauw; 7e en 8e naald: licht blauw; 9e—12e naald: donkerblauw; 13e en 14e naald: licht blauw; 15e en 16e naald: donkerblauw; 17e—20e naald: licht blauw; 21e—70e naald: donkerblauw; 71e—74e naald: licht blauw; 75e en 76e naald: donkerblauw; 77e en 78e naald: licht blauw; 79e—82e naald: donkerblauw; 83e en 84e naald: licht blauw; 85e—90e naald: donkerblauw; 91e en 92e naald: licht blauw; 93e—96e naald: donkerblauw; 97e en 98e naald: licht blauw; 99e en 100e naald: donkerblauw; 101e—104e naald: licht blauw; 105e—154e naald: donkerblauw; 155e—158e naald: licht blauw; 159e en 160e naald: donkerblauw; 161e en 162e naald: licht blauw; 163e—166e naald: donkerblauw; 167e en 168e naald: licht blauw; 169e tot en met de 174e naald: donkerblauw.

Het breien van de mouw: 4 st. opzetten en op het einde van de 1e, 3e en 5e naald telkens 4 st. erbij maken. Op het einde van de 6e naald maakt men er 1 st. bij, op het einde van de 7e naald maakt men er

weer 34 naalden strepen, daarna weer 32 naalden donkerblauw breien en dan nog 26 naalden in strepen, zoodat men in het totaal 216 naalden heeft gebreid.

Het breien van het rugpand:

Men zet met het donkerblauwe garen 10 steken op en maakt er op het einde van de 1e, 3e, 5e en 7e naald telkens 10 st. bij. Op het einde van de 12e, 18e en 20e naald maakt men er telkens 1 st. bij; op het einde van de 24e naald maakt men er 2 st. bij; op het einde van de 26e naald maakt men er 30 st. bij. Nu heeft men 55 st. op de naald en maakt er op het einde van de 42e en 58e naald nog telkens 1 st. bij. Vervolgens gaat men afkanten voor den hals en wel: bij het begin van de 73e naald: 2 st.; bij het begin van de 75e, 77e en 81e naald: 1 st. Op het einde van de 136e, 140e en 142e naald maakt men er telkens 1 st. bij; op het einde van de 144e naald maakt men er 2 st. bij. Bij het begin van de 159e en 175e naald kant men 1 st. af. Bij het begin van de 191e naald kant men 30 st. af. Bij het begin van de 193e naald kant men 2 st. af; bij het begin van de 197e, 199e en 205e naald kant men 1 st. af; bij het begin van de 210e, 212e, 214e, 216e en 218e naald kant men 10 st. af.

Voor den boord worden vervolgens onderaan 84 st. opgeraapt en hierboven breit men 36 naalden 1 r. verdr.; 1 aver. Dan wordt het rugpand met de beide voorpanden door naden verbonden.

Bij de beide voorpanden neemt men nu de 8 steken, die voor knopen en knoopsgaten erbij opgezet zijn, op en breit hierboven in ribbelpatroon. Voor den knoopsgatenkant breit men bij de

4 st. bij; op het einde van de 9e naald maakt men er 6 st. bij; op het einde van de 10e naald maakt men er 1 st. bij. Vervolgens telkens op het einde van de volgende naalden erbij maken: 11e naald, 6 st.; 12e naald, 1 st.; 13e en 15e naald, 4 st.; 16e naald, 1 st.; 17e en 19e naald, 4 st.; 18e en 20e naald, 1 st.; 21e en 23e naald, 4 st.; 22e en 24e naald, 1 st.; 25e, 27e, 29e en 31e naald, 4 st.; 26e, 28e, 30e, 32e naald, 1 st.; 33e, 35e, 37e en 39e naald, 6 st.; 34e, 36e, 38e en 40e naald, 1 st.; 41ste naald, 20 st.; 42e, 44e, 46e, 48e, 50e, 54e, 58e, 62e en 68e naald, 1 steek. Boven de 141 st., die men nu op de naald heeft, breidt men door tot men in het totaal 104 naalden heeft gebreid. Dan gaat men afkanten voor den kop van de mouw. 1 st. afkanten bij het begin van de 107e, 113e, 117e, 121e, 125e, 127e, 129e, 131e, 133e naald. Dan 20 st. afkanten bij het begin van de 134e naald. Bij de 135e naald 1 st. en bij de 136e naald 6 st.

afkanten. Bij de 137e, 139e en 141e naald 1 st. afkanten; bij de 138e, 140e en 142e naald 6 st. afkanten; bij de 143e, 145e, 147e en 149e naald 1 st. afkanten; bij de 144e, 146e, 148e en 150e naald 4 st. afkanten; bij de 152e, 153e en 155e naald 1 st. afkanten; bij de 152e, 154e en 156e naald 4 st. afkanten; bij de 157e, 159e en 161e naald 1 st. afkanten; bij de 158e, 160e en 162e naald 4 st. afkanten; bij de 164e—166e naald 6 st. afkanten; bij de 165e—167e naald 1 st. afkanten; bij de 168e, 170e en 172e naald 4 st. afkanten; bij de 171e naald 1 st. afkanten. De overblijvende st. worden bij de 174e naald afgekant. Dan de mouwen door naden verbinden en in het vest naaien. Het reepje in ribbelpatroon langs voorpanden en hals naaien. Dan de mouwen 2 à 5 cm. naar binnen omslaan en tegenzoomen en ten slotte, nadat het vest is opgeperst, nog 5 knopen tegenover de knoopsgaten naaien.

WAT ZULLEN WE ETEN?

Zondag: Gevulde eieren met sla en mayonaisse.
Blinde vinken.
Slaboonen.
Aardappelen.
Vanillevla met bessen en frambozen.

Maandag: Gebakken spek.
Tuinboonen.
Aardappelen.
Hangop met beschuit.

Dinsdag: Kop bouillon.
Gebraden ribstuk.
Gestoofde prei.
Aardappelen.
Fruit.

Woensdag: Fricadel.
Gestoofde tomaten.
Aardappelen.
Rödgröd met vanillesaus.

Donderdag: Tomatensoep.
Varkenslapjes.
Andijvie.
Aardappelen.

Vrijdag: Gebakken schol.
Sla.
Aardappelen.
Broodschoteltje met krenten.

Zaterdag: Runderrolletjes.
Worteltjes.
Aardappelen.
Macaronipap.

preitjes, eenige sprietjes tijm, 1 stukje Spaansche peper, 30 gram boter, 30 gram bloem, desverkiezend eenige druppels bouillonextract.

Wasch de tomaten en snijd ze in stukken. Laat ze met de kruiden in plm. ½ liter water gaar koken. Wrijf de massa door een zeef en voeg de tomatenpuree bij den bouillon. Vermeng de boter en de bloem op het vuur tot een papje. Voeg er een weinig van den tomatenbouillon bij, doe dit sausje bij den overigen bouillon en laat de massa onder voortdurend roeren aan de kook komen en even doorkoken. Maak de soep met wat druppels bouillonextract op smaak af.

N.B. Wil men de soep nog meer gebonden en voedzamer hebben, dan kan men in den bouillon wat rijst laten koken of ook wel in kleine stukjes gebroken macaroni.

Fricadel (4 pers.)

Voor fricadel neemt men gewoonlijk resten gebraden of gekookt vleesch, die van den vorigen dag zijn overgebleven.

Men rekent voor 4 personen: 400 gram resten vleesch, 100 gram koude gekookte aardappelen, 1 ei, zout, peper en nootmuskaat naar smaak, wat fijn gehakte peterselie of een fijn gesnipperd uitje, 75 gram boter, wat paneermeel en zoo noodig wat melk.

Maal de resten vleesch door een molen en maak de koude aardappelen fijn. Vermeng de vleeschresten met de fijn gemaakte aardappelen en roer door dit mengsel het ei, zout, peper en nootmuskaat en de peterselie of het fijn gesnipperde uitje. Voeg, indien de massa stijf is, ook nog wat melk er bij en maak van 't mengsel ronde ballen, zooals men ook gewone gehaktballen maakt. Wentel deze door paneermeel en braad de ballen in de bruin gebraden boter aan alle zijden bruin en gaar in plm. ½ uur.

Macaronipap (4 pers.)

125 gram macaroni, 50 gram suiker, 1 liter melk, 1 stukje citroenschil.

Breek de macaroni in stukjes ter lengte van plm. 3 cm. en leg deze in kokend water. Laat de macaroni met het water aan de kook komen en giet er daarna het water af. Overgiet de macaroni met koud water en breng intusschen de melk met de suiker en het stukje citroenschil aan de kook.

Voeg er de stukjes macaroni bij en laat deze in plm. 1 uur gaar koken.

Dien de pap, nadat het stukje citroenschil is verwijderd, warm of koud.

UIT ONS MENU

Gevulde eieren met sla en mayonaisse (4 pers.)

4 eieren, 60 gram boter, ½ eetlepel fijn gehakte peterselie, 1 theelepeltje mosterd, peper en zout, 1 kropje sla, wat mayonaisse.

Kook de eieren hard en snijd ze in de lengte doormidden. Haal er de dooiers uit en wrijf deze door een zeef. Vermeng de fijn gewreven eierdooiers met de gesmolten en weer wat afgekoelde boter, de peterselie, den mosterd en peper en zout naar smaak. Spuit dit mengsel weer in de uitgeholde eiwitten en wel zóó, dat de vorm van een heel ei ontstaat.

Leg op een schotel wat gewasschen en flink uitgeknepen blaadjes sla, bedek deze hier en daar met wat mayonaisse en zet op de blaadjes sla de gevulde eieren. Dien het gerecht als voorgerecht of als hartig hapje bij de lunch.

Tomatensoep (4 pers.)

1 liter bouillon, 350 gram tomaten, 1 klein uitje, een takje peterselie, 2

Verhelder Uw glimlach met Kolynos

VERHELDER UW GLIMLACH MET KOLYNOS

Persoonlijke schoonheid en aantrekkelijkheid hangt af van gezonde, wit glinsterende tanden.

Kolynos verhoogt de aantrekkelijkheid van duizenden door zijn antiseptische, reinigende werking. Gebruik Kolynos en geniet van een heerlijken frisschen mond.

Wees zuinig — Koop de groote tube

734H

Wat verandering van lucht...

... heeft meestal een goede uitwerking. Een verre reis is echter niet steeds noodzakelijk. Lohse Uralt Lavendel verspreidt een verkwikkenden geur, die thuis en overal elders, waar men zich bevindt, de atmosfeer veraangenaamt. Men behoeft niet altijd thuis te blijven... maar met den mooien zakflacon van 75 cents in het handtasche is het ook niet noodig, de frissche lucht verte gaan zoeken. U hebt haar immers bij de hand.

Wilt U iets goeds - dan

Alexanderwerk

Modern hoedje van zwart stroo, dat met gouddraad doorwoven is.

Dergelijke modellen mogen de lange, slanke vrouw dan al vlot staan, bijzonder aangenaam in het dragen zijn ze niet.

UITVERKOOP!

Hoeden die een der oogen bedekken zijn zoowel vermoeiend voor de draagster als voor haar omgeving.

Voor het zomerseizoen zijn vooral bloemen favoriet. Meer praktisch dan vlot is de bescherming door 'n voile.

Zelfs al hebben we ons voorgenomen om niet te bezwijken voor de verlokkingen van den uitverkoop, toch ontkomen we er over het algemeen niet heelemaal aan. En dan zijn 't vooral de hoeden, die de beste voornemens soms in rook doen opgaan. Hoeden, die, als ze een beetje aardig en apart zijn, in 't begin van het seizoen soms onevenredig veel geld kosten, maar in den uitverkoop-tijd vaak voor een prikje gaan. Zij vinden al gauw liefhebbers, die soms al maandenlang een oogje hebben op een dergelijk exemplaar en nu blij zijn, dat ze 't tenslotte vooreen spotprijs bemachtigen.

De opmerking, als zou zoo'n hoed dit seizoen zijn geld niet meer opbrengen en 't volgend jaar als niet meer in de mode zijnde geen waarde hebben, wordt ten deele ontzenuwd door het feit, dat er onder dergelijke uitverkoop-hoeden soms exemplaren in stroo en vilt van prachtige kwaliteit gevonden worden, die men 'n volgend seizoen uitstekend kan laten vervormen.

Een nieuwe hoed! In menig geval is het de eenige verandering, die de vrouw met bescheiden kleedgeld zich veroorloven kan. Daarom beschouwt zij vooral den uitverkoop als een uitkomst.

De dubbele bol stempelt dezen panamahoed tot een exemplaar 1938.

LEUKE ZOMERJURKEN

VERKRIJGBAAR
IN DE MATEN
40 - 42 - 44 - 46

109. Japon van wit linnen, gegarneerd met biezen en schouderépaulette. Benodigde stof: 4 m. à 80 cm. breed.

110. Japon van dunne stof, groote kraag, ingezette voor- en rugpanden. Benodigde stof: 3 m. à 140 cm. breed.

111. Manteljapon van effen stof, wit vest, kraag en ceintuur, ritssluiting, tweebaansrok. Benodigde stof: 2.80 m. à 140 cm. breed.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan 't modaalboek „Zomerpracht”, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen, 20 cts. voor rokken en blouses, kleine avondjassen en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven het gewenschte maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door girostoring op No. 295631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 ct.) aan het

PATRONENKANTOOR
„PANORA” NASSAUPEIN 1,
HAARLEM

waarbij 5 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan 't bureau van dit blad.

MEDICIJNFLESCHJES

moeten we nooit zóó op een tafeltje of waar dan ook neerzetten. Allicht immers zakken er enkele druppeltjes van de vloeistof naar beneden, waardoor in het hout of in het kleedje leelijke vlekken kunnen ontstaan. Het erge daarbij is, dat we de samenstelling van de medicijn meestal niet weten, terwijl deze bovendien in den regel ook tevens zoodanig is, dat ontstane vlekken uiterst moeilijk of in het geheel niet te verwijderen zijn.

Daarom: zet steeds een schoteltje onder elk medicijnfleschje! Het bespaart u een heeleboel narigheid.

Ook met zalf moeten we steeds erg oppassen, omdat zalfvlekken eveneens uiterst moeilijk zijn weg te maken.

CORRESPONDENTIE

Mevr. E. K. L. te Amsterdam. Vroeg grijs-worden zit gewoonlijk in een familie. Verven is niet direct aan te raden, daar het 't gezicht gewoonlijk hard maakt, terwijl het bovendien door het geregeld bijwerken een kostbare geschiedenis is. Er bestaat een soort

fixeer, dat het haar tusschen twee waschingen in weer ongeveer de oude kleur geeft. Dit middel is echter niet geschikt, wanneer men reeds erg grijs is.

Het eenige wat wij u willen aanraden is, het haar maar grijs te laten. Zeer vele jonge vrouwen lijden aan dit euvel.

Mej. de V. te Bloemendaal. U had uw zijden jurkje niet in warm water mogen wasschen. Geen wonder, dat het zoo sterk gekrompen is! Wanneer u weer eens een dergelijk jurkje wascht, doet u verstandig, een sopje te nemen, waar juist even de kou af is. Echt lauwwarm mag het dus nog niet eens zijn. Bovendien doet u verstandig, aan het spoelwater een scheutje azijn toe te voegen om de kleuren te fixeren.

Wij raden u thans aan, de gekrompen jurk opnieuw met 'n matig warmen bout te strijken en daarbij te trachten de stof weer op maat te rekken.

Het is wel een echt geduld-werkje, maar u zult hoogst waarschijnlijk wel een bevredigend resultaat bereiken op den duur.

Aan alle abonné's. Alle brieven moeten steeds vergezeld gaan van volledigen naam met adres. Anonieme brieven kunnen door ons niet worden beantwoord.

Abonné's, die prijs stellen op een persoonlijk en daardoor spoediger antwoord, gelieven een postzegel in te sluiten. Het insluiten van een postzegel geeft echter niet het recht gratis allerlei patronen aan te vragen. Verzoeken worden door ons steeds genoteerd, en zoo mogelijk wordt er dan te zijner tijd aan voldaan.

U gelieve hier allen rekening mee te houden!

Kent U het geheim

VAN MOOI GLANZEN HAAR?

Het is tegenwoordig in het geheel niet meer nodig, dat Uw haar er glansloos en onverzorgd uitziet. U behoeft slechts de ouderwetse haarwasmiddelen vaarwel te zeggen. Gebruik voor blond haar uitsluitend Blondona, het enige haarwasmiddel, dat Kamilloflor bevat, dat zelfs aan donkerder geworden blond haar weer een fraaie, lichte tint geeft. Heeft

U donker haar, was het dan met Brunetta, dat Hequil bevat en hierdoor aan het haar van brunetten de grootste aantrekkelijkheid verleent. Na behandeling met deze moderne haarwasmiddelen laat het haar zich bijzonder gemakkelijk kappen, terwijl geen enkel speciaal naspoeelbad nodig is.

Vinolia voor volmaakte haarverzorging

Laat Uw haar door Uw kapper uitsluitend behandelen met

BLONDONA of BRUNETTA! onze prima oliebare shampoos

VH 84-0266 A/120

EEN NIEUWE WEG in de Hygiëne der Vrouw

Het leven is veel aangenamer geworden voor de moderne vrouw door deze nieuwe Tampax methode voor de hygiënische bescherming.

Tampax is niet alleen veilig, zeker werkend, aesthetisch en practisch, maar U merkt zijn aanwezigheid niet eens - omdat het inwendig wordt gedragen.

Doctoren passen reeds lang inwendig medische tampons toe, maar nu is het voor de vrouw - voor iedere, fysiek normale, vrouw - mogelijk, door de gepatenteerde Tampax huls, het hygiënische probleem op te lossen, door deze moderne, prettige en beschaafde methode.

Geen gordel meer, geen spelden, geen verband. Alle onaangenaamheden worden voorkomen. Niet moeilijk, om er zich van te ontdoen.

In Uw taschje heeft het pakje Tampax voor een maand gemakkelijk plaats en het is daar altijd bij de hand. Tampax is vervaardigd van sterk gecompriëerde, chirurgische watten met een buitengewoon groot absorptie-vermogen. Een

Tampax absorbeert méér dan een gewoon verband. Het kan niet losraken. U kunt het niet verliezen en U kunt verzekerd zijn van zijn voortdurende bescherming.

Tampax wordt aanbevolen door vrouwenartsen. Een verpakking voor een maand kost 65 c. de proefverpakking 35 c. Volledige gebruiksaanwijzing in elke verpakking.

Tampax heeft het ideaal voor de beschaafde vrouw bereikt:

Volkomen veiligheid, hygiënische bescherming, onzichtbare toepassing, ongehinderde bewegingsvrijheid.

R-1401

Tampax zal U zeer goed bevallen. Beveel het dan ook Uw vriendinnen aan. Zij zullen U dankbaar zijn. Wanneer U Tampax nog niet bij Uw leverancier kunt bekomen, zend ons dan deze coupon.

N.V. DROGERIEN MAATSCHAPPIJ
VERLAATSTRAAT 52-56. ROTTERDAM
Zend mij een proefverpakking Tampax Ingesloten 35 c. aan postzegels.

NAAM
STRAAT
PLAATS

In gesloten enveloppe als brief verzenden.

DE HOOFDTOREN
TE HOORN

